

תשורה

מזכרת משמחת הנישואין

של

חיים שלום ומנוחה רחל שיחיו

בירנהאק

כ"ח שבט ה'תשע"ח

תשורה

מזכרת משמחת הנישואין
של

חיים שלום ומנוחה רחל שיחיו
בירנהאק

כ"ח שבט ה'תשע"ח

פתח דבר

מתוך שבח והודאה להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו, החתן התמים מ' חיים שלום שי' והכלה מרת מנוחה רחל תחי' בירנהאק, הננו מתכבדים להגיש לידידינו ומכירינו, אשר הואילו לבוא לשמוח אתנו יחדיו, וליטול חלק ביום שמחת לבבנו, תשורה מיוחדת זו, העוסקת בתולדותיהן ודבריהן של אבות המשפחות, ומסכת התקשרותם אל נשיאנו כ"ק אדמו"ר זי"ע.

על יסוד הנהגת קדשו של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע בחתונת כ"ק אדמו"ר זי"ע והרבנית ע"ה נ"ע, שהעניק כתשורה עבור המשתתפים בחתונה, תצלום מגוף כתב-יד-קודש, הקדשנו את עיקר התשורה לתצלומי אגרות-הקודש אשר זכו זקני החתן והכלה לקבל מכ"ק אדמו"ר, אשר כלשון כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ, "סגולה יהי לכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר".

***

ברוח הנאמר בישעיה (מג,א) "הביטו אל צור חצבתם ואל מקבת בור נקרתם", ייחדנו את מזכרת הנצח מחתונת צאצאנו לתולדות זקני המשפחות, אשר נודעו במידת חסידותם ודביקותם באילנא דחיי, נשיאנו, כ"ק אדמו"ר זי"ע.

הנוהג להזכיר זכות אבות בעת שמחת נישואין, אף הוא יסודותיו בהנהגת קדשו של כ"ק אדמו"ר (מוהרי"צ) נ"ע, אשר בעת שמחת נישואיו של כ"ק אדמו"ר זי"ע והרבנית נ"ע, פתח בהזכרת שמותיהם של האבות הקדושים, נשיאנו בדורות הקודמים, וכן בדברי תורותיהם, בתור הקדמה והזמנה לנשמותיהן של האבות, והוסיף שכה הסדר בכל שמחת נישואין שמתקבצים ובאים הסבים עד ג' דורות למפרע.

על יסוד זה כללנו בתשורה זו שתי יריעות:

את היריעה הראשונה ייחדנו לדמותו של הגאון החסיד הרב חיים שלום הלוי ע"ה סגל, זקנו של החתן, אשר על-שמו נקרא. ואותה חילקנו שלושה שערים:

פרקי חיים ושלו - שער ראשון ובו הובאו קיצור תולדות חייו ומסכת התקשרותו הנפלאה אל הרבי הנשיא.

אגרות קודש - בו ליקטנו בעמל רב כמאה מכתבים אותם זכה לקבל מהרבי, אשר אף שחלקם הגדול של האגרות אינם נושאות בתוכנן חידושים, אלא ברכות ואיחולים לשמחות במשפחתו, עם זאת מצד חביבותא דמילתא לתועלת צאצאיו הרבים הבאנו אותן בשלימותן. בהיות גם שחלקן הגדול מתפרסמות בזה לראשונה!

ובתור הוספה לזה הבאנו מספר מכתבים ודו"חות אותם שלח אל הרבי, אודות התפתחות בית הכנסת חב"ד בשכונת מזכרת משה בירושלים ת"ו, אותו הקים וטיפח במשך שנים ארוכות. מתוך אותם מכתבים אנו לומדים על מידת מסירותו לפעולותיו הק' של הרבי, ועל ההכרח שראה בדיווח על כל פרט. **הן זכרונם - בו נאספו שלל רשימות וכתבות שנכתבו אודותיו בכמות שונות במשך השנים.**

לצורך הכנת יריעה נרחבת זו נעזרנו רבות בבני המשפחה שיחיו, ובראשם, הרבנים הגאונים החסידים: הרב יוסף צבי הלוי סגל, ראש כולל 'צמח צדק' בירושלים עיה"ק, ואחיו של ר' חיים שלום; הרב יוסף יצחק הלוי סגל, משפיע בישיבת תו"ת מגדל העמק; הרב בנימין זאב הלוי סגל מלפנים ראש ישיבת תורת אמת; הרב קלמן קלונימוס הלוי סגל; הרב שלמה הלוי סגל, מרבני שכונת קראון-הייטס, ברוקלין נ.י. והרב יוסף יצחק הלפרין, שליח כ"ק אדמו"ר במירון. התודה והברכה נתונה להם בזה.

*

את היריעה השני' ייחדנו לסב הכלה, שלוחו של כ"ק אדמו"ר להולנד, הרב החסיד ר' **דניאל ע"ה מייערס**, אותה חילקנו לשני שערים:

דניאל איש חמודות - ובו רשימה קצרה הכוללת פרקי החיים ותולדות חייו, וסיפור התמסרותו לפעולותיו של הרבי בייחוד בעת שליחותו בהולנד. **אגרות קודש -** ובו מספר מכתבים אותם זכה לקבל מהרבי בין היתר בשייכות לשליחותו קדשו.

***

זכו החתן והכלה שיחיו בהיותם צאצאים של רבנו הזקן נ"ע זי"ע. וכבר נודע בשער בת רבים, דיוקו של הרבי אודות נוסח התפלה אשר נתקן על-ידי רבנו הזקן, בו תיקן לאמר: "ונהיה אנחנו וצאצאנו וצאצאי כל עמך בית ישראל", ובטעם הדבר מדוע לא תיקן את הנוסח הנפוץ "אנחנו, וצאצאנו וצאצאי צאצאינו", ביאר הרבי אשר כוונת קודשו הייתה אשר בכלל "צאצאנו" הצאצאים עד סוף כל הדורות. ומכך הסיק הרבי, אשר רבנו הזקן כלל בתפלתו את כל צאצאיו עד הדור האחרון, בני הדור האחרון ובני הדור הראשון בתפלה אחת.

בראש התשורה הצבנו אילן יוחסין של משפחות החתן והכלה אל רבנו הזקן נ"ע זי"ע.

***

בהזדמנות זו, ברצוננו לברך את האורחים אשר בואו לחוג עמנו ביום שמחת כלולות צאצאנו היקרים שיחיו, ולשמוח ביום שמחת לבנו, שהא-ל הטוב, הוא יתברך, יברכם בברכות מאליפות מנפש ועד בשר.

משפחת מייערס

משפחת בירנהאק

הוד כ"ק אדמו"ר הזקן

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

בנו הרה"ק רבי משה נ"ע

בתם הרבנית מרת רחל

אשת הרב משה צבי פונדמינסקי,
שלוחי כ"ק אדמו"ר הצמח צדק לעיה"ק חברון

בתם הרבנית מרת מרים

אשת הרב שלמה סגל מעיה"ק טבריה

בתם הרבנית מרת שרה שפרה

אשת הרב נחמן פינסקי מחברון

בתם הרבנית מרת יוכבד

אשת הרב שלמה יהודה הלוי סגל

בנם הרב חיים שלום סגל

זוגתו מרת פרומא אסתר

בתם מרת מרים גוטא

אשת הרב יעקב מאיר רוזנבוים

בתם מרת קרינדל רבקה

אשת הרב משה יהודה ליב בירנהאק

בנם החתן התמים חיים שלום בירנהאק

הוד כ"ק אדמו"ר הזקן

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

בנו כ"ק אדמו"ר האמצעי

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

בתם הרבנית הצדקנית מנוחה רחל

אשת הרב יעקב כולי סלונים

בנם הרב יהודה ליב סלונים

זוגתו הרבנית מרת רעכיל

בתם הרבנית דבורה צפורה

אשת הרב מרדכי זיידל לודמיר

בנם הרב משה לודמיר

זוגתו הרבנית מרת חנה

בנם הרב אליעזר יעקב לודמיר

זוגתו מרת אסתר מלכא

בתם מרת לאה

אשת הרב עזרא עמנואל מייערס

בתם הכלה מרת מנוחה רחל

פרקי

חיים ושלום

יריעה מיוחדת לדמותו של

הגאון החסיד

הרב חיים שלום ע"ה סגל

כִּי אָרְךָ יָמִים וְשָׁנוֹת חַיִּים וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ

התורה והמצוות הם יוסיפו לך, כי
הם ילמדו עליך זכות (מצו"ד)

מתמיד עצום

הגאון ר' חיים שלום הלוי סגל נולד בכ"ז חשוון תרע"ח בחברון ונקרא על שם זקנו, הרה"צ המקובל רבי שלום סגל מפודהייץ זצ"ל הנודע בשם "ר' שלום פודהייצר", אבי אביו הרה"ח שלמה יהודא סגל ע"ה, שנפטר חודש וחצי לפני הולדתו.

בילדותו עברו הוריו להתגורר בירושלים והוא למד בת"ת וישיבת עץ חיים. כבר מילדותו נודע כמתמיד עצום. על מידת התמדתו אפשר ללמוד מכך שעבר על כל התנ"ך עם פירוש רד"ק, בקביעות שהייתה לו לעשות כן בכל אותם רגעים שבהם המתין מספר רגעים להכנת האוכל...

ימי בחרותו עברו עליו כעל יתר בני ירושלים באותה תקופה, בדחקות ובעוני. בביתו שרר רעב אך הוא שקד על לימודיו כימים ימימה. בגיל שש עשרה איווה למושב לו את בית הכנסת "באר שבע" בשכונת "בית ישראל", שם עבר על כל הש"ס ארבע פעמים. בימי התעלות אלו קיבל על עצמו במשך שנה וחצי תענית דיבור. פרט לדברי תורה היה מתבטא בפתקים בלבד.

העמיד תלמידים הרבה

את חינוכו החסידי החב"די ינק בביתו ובבתי המדרש החב"דיים בירושלים, בחברת התמימים עמם למד חסידות. לאחר נישואיו עם בתו של הרה"צ רבי נחמיה חשין זצ"ל, הרבנית פרומא אסתר ע"ה, נקרא אחר כבוד לכהן כר"מ בישיבת הבחורים שע"י ישיבת עץ חיים, שם הרביץ תורה במשך קרוב לשלושים שנה. בהירות הלימוד ויראת-השמים שלו, היו לו קו מנחה בהרבצת התורה. רבים מתלמידיו מעידים כי הם חייבים לו רבות על כך, שלימדם והורה להם דרך סלולה וישרה בלימוד התורה. תוך התלהבות עילאית היה מעמיק ומתעלה בכל דרכי העבודה בעבודת ה' ב"תורה עבודה וגמ"ח". ר' חיים שלום עסק בשקידה גם בלימוד חכמת הנסתר והזוה"ק.

כל ימיו עמל לעשות נחת רוח ליוצרו, מתוך בריחה עד קצה האחרון מהתבלטות עצמית,

בענווה מופלגה שקשה למצוא דוגמתה. הגאון רבי יוסף צבי הלוי זצ"ל גאב"ד תל-אביב יפו השתוקק מאוד לצרפו לבית דינו, בהתבטאו עליו ביטויי התפעלות מחמת ידיעותיו הרחבות והבנתו המעמיקה, אך הוא סירב לעבור לתל-אביב.

מקושר לרבותינו הק'

היה דבוק בלב ונפש בכ"ק אדמו"ר הרי"צ נ"ע ולאחר מכן התקשר לכ"ק אדמו"ר זי"ע ברמ"ח ושס"ה וזכה ממנו לקירובים רבים ונעלים כאשר ביקר בבית-חיינו ובמשך השנים הפנה לרבי שאלות בכל עניין ועניין בחייו וזכה לתשובות והדרכות מפורטות. היה מסור ונתון בכל ליבו ונפשו להוראותיו של הרבי, ובייחוד עסק במסירות במבצע תפילין מדי יום ביומו בקור ובחום, בשלג ובכפור, היה הולך לכותל המערבי כל יום בהפסקת הצהריים שלו בישיבה ושם מניח תפילין, ובנועם הליכותיו ובאור זיו פניו הצליח לקרב יהודים לאביהם שבשמים.

יראתו שקדמה לחכמתו התבטאה בין השאר בתפילותיו וברכותיו שהיו תמיד במתינות בדבקות ולמופת, בזהירותו המופלגת בשמירת הלשון ולימוד זכות על הזולת ובכלל באהבת הבריות. תמיד היה מציין את מעלותיו של כל אדם ואפילו בפשוטי-העם היה מוצא נקודת זכות. הוא קירב כל מר נפש ורבים סעדו על שולחנו בשבתות ובחגים.

על עצמו היה מדקדק ביותר ולפעמים עד כדי פרישות. כך למשל מיום עומדו על דעתו לא טעם בשר בקר, בגלל חומרות שהחמיר על עצמו בהלכות ניקור, וזאת במידה יתרה של הצנע לכת, כשהוא עוטף את סירובו בנימוקים מנימוקים שונים. התעסקותו בהפצת המעיינות, בייחוד בהפצת תורתו של הרבי, הייתה בלהט של קדושה. הרביץ תורה וחסידות, והגדיל לעשות נפשות ולקרבים לרבי.

מייסד ביהכ"נ חב"ד

ר' חיים שלום היה ממייסדיו של בית-כנסת חב"ד "בית יהודה" בשכונת מזכרת משה בירושלים, וכל ימיו דאג להגדיל ולטפח את ביהכנ"ס לשם לתהילה ולתפארת. הוא נטל על עצמו את עול ניהול בית הכנסת, הן בצרכיו הגשמיים והן בייזום שיעורים והתוועדויות. בהקשר לכך ניהל חליפת מכתבים ארוכה עם הרבי. מכתביו מתארים את ימי הבראשית של בית הכנסת, הקשיים וההישגים. אלו מכתבים עשירים בתוכן ומשקפים את מסירותו לעניינים שבקדושה ולתפארת ליובאוויטש. מתוך שאיפה בוערת לגרום לרבי נחת-רוח, כתב הרח"ש את הדו"חות בצורה מפורטת עד לפרטים הכי קטנים וזכה גם לתשובות ולעידוד רב מהרבי.

בעל הבית על ארץ-ישראל

בתשרי תשל"א זכה לבקר ראשונה בבית-חיינו ולהסתופף בצילו של הרבי. בליל שמח"ת באותה שנה הרבה הרבי לדבר על עניינים רוחניים ושמיימים והרבי מינה אז "בעל-בתים" על כל מדינה בעולם ואת הרה"ח חיים-שלום סגל מינה ל"בעל-הבית על ארץ-ישראל".

זה התחיל בליל שמיני עצרת, לפני ההקפה הרביעית. הרבי הורה לגבאי הרה"ח ר' משה פינחס כץ ע"ה להכריז את ההכרזה הבאה: "יצב גבולות עמים" וכמו שפירש רש"י שבעים אומות העולם הם כנגד השבעים נפש של בני יעקב, ולכן על-פי תורה, הרבנים הם הבעלי-בתים של המדינות ולכן הם אלו שילכו בהקפה זו ויהיו אלה רבנים שיהיו נציגים של מדינות שונות בעולם".

אחרי שקראו לכל הרבנים שהרבי הורה להם ללכת באותה הקפה ובהם הרב חיים שלום, הכריז הרבי כי בכוח התורה הם הבעלי-בתים על כל המדינות. ההקפה נמשכה שעה ארוכה, כשהרבי עצמו רוקד בכל כוחו עם הניגון "עוצו עצה ותופר" ומעודד בידו הק' את השירה בחוזק רב והכול בהתלהבות עצומה.

מאוחר יותר, בסעודת החג שנערכה בהמשך הלילה, העיר ר' יעקב כ"ץ משיקגו כי כיוון שנתמנו בעלי-בתים על כל המדינות, אזי במקום שהם, הגויים, יחליטו את החלטותיהם ואנחנו נצטרך לבטלן, כדאי ורצוי שנחליט בעצמנו מלכתחילה החלטות טובות. הרבי הגיב: נו!... אך כנראה שהנוכחים לא הבינו בדיוק את הכוונה ואז הרצינו פני הרבי והרבי הסביר שמדובר בעניין רציני ולא בדיחה, אחרת לא היו מורים להוציא ספרי תורה לשם כך. בעקבות כל זאת, התקיימה אספה בהמשך החג וכל ה'בעלי-בתים' החליטו בכוח התורה שהרבי הוא המנהיג והבעל-בית של העולם.

ביום שמיני עצרת אחר הצהריים, כשחזר הרבי מביתו לתפילת מנחה, נעמדו נציגי המדינות ליד גן-עדן התחתון והרב חיים שלום סגל, בעל הבית של ארץ ישראל, אמר לרבי בשם כולם שהייתה אספה והחליטו שארץ ישראל וחברון שייכים לעם ישראל ושהוחלט גם למנות את הרבי לבעל הבית על העולם. הרבי חיך ואמר (באידיש): "אתם כבר משליכים את הבעלות בחזרה"??...

בהתוועדות ליל שמחת תורה המשיכו האירועים השמימיים ובין הדברים קרא הרבי לרב חיים שלום סגל ונתן לו בקבוק משקה בתור בעל הבית של ארץ ישראל ואמר: תחלקו למסובים כאן ושיהיה ליהודים הייתה אורה ושמחה וששון ויקר. אח"כ עמד הרבי מלוא קומתו ואמר שכמו שהסדר באו"ם שעושים הצבעה ובחירות ואם כולם מחליטים פה אחד, בלי יוצא מן הכלל, כן יקום, במילא יחליטו כולם ביחד שישראל אמת ותורה אמת וה' אלוקים אמת ואמת ה' לעולם ותהיה החלטה שכל מה שיש בעולם יתנהג על פי תורת אמת וכל אלו שמסכימים לזה יאמרו "לחיים" ביחד".

אחרי שמחת תורה, סיפרו ה"ידענים", כי שורה של החלטות אנטי-ישראליות שהיו צפויות באו"ם, התבטלו ברגע האחרון באופן בלתי צפוי...

בשנים שלאחר מכן היה מגיע לעיתים קרובות לביתו של הרב חיים שלום, הרה"ח ר' זושא

וילימובסקי ע"ה (הפרטיזן), והיה מעלה בפניו בעיות קשות העומדות על הפרק, כמו מיהו יהודי ושלמות הארץ, באומרו, אתה בעל-הבית של ארץ-הקודש ועליך האחריות להתיר בעיות אלו.

יצירה על תורת רש"י

פרק מיוחד בחייו – כארבעים ושש שנה – היה חבר ב"מכון הרי פישל". בתופסו מקום בין גדולי תלמידי-חכמים שבמכון השתתף בעריכת ספרים רבים ובד בבד עסק בהרבצת תורה בישיבת עץ-חיים.

גולת הכותרת בעבודותיו של הרח"ש סגל ע"ה בתחום עריכת ספרים הייתה יצירתו על תורת רש"י בספרו "תוספת רש"י" שהרבי עודדו להוציא לאור. בספר זה – עם הערות "אור לישרים" – נקבצו ובאו אל מקומם, על סדר המקראות, פירושי רש"י בכל ספריו שלא על אתר. בצוותא חדא עם אותו חיבור גדול, וכפנים משלימות לו, הוסיף וחיבר את שני הספרים "מונחי רש"י" ו"יתרון האור". בעמלו בתורת רש"י הקיף את פירושי וספרי רש"י כולם. היה לומד, שונה ומשלש, ודולה ומלקט פנינים מתורת רש"י ומשבצן בספריו.

ביחידות שהיתה לו בחודש תשרי תשל"א ביקש ממנו הרבי להוציא לכל הפחות קונטרס לדוגמה על ספר בראשית.

"הזדרזתי למלא רצון קדשו"

הנה דברים שכתב בעצמו בהקדמתו לספר "תוספת רש"י":

"משחר נעורי כד הוינא טליא וגמירנא לתלמודא, עמדתי על התופעה שבמקומות רבים מפרש רש"י ז"ל – אגב פירושו לגמרא – פסוקים בתנ"ך בפירוש שונה מאשר פירושו בפירושו למקרא...ומני אז חשקה נפשי לעבור בשיטתיות על פירוש רש"י לתלמוד, ולכנס את כל פירושו למקרא הפזורים ברחבי פירושו לש"ס...

"ברם סבות מסיבות שונות היו בעוכרי ועכבוני מלסדר את החומר שצברתי באופן מושלם ומוכן לדפוס. בשלהי שנת תשכ"ב אחרי שהוד כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש עודדני וזרזני לכך, התאמצתי לסדר ולהכין את החומר לספר בראשית ומסרתיו לדפוס, אמנם אחרי שהמדפיס סדר ועימד... חל שוב עיכוב וההדפסה לא יצאה אל הפועל...

"בראשית שנה זו (תשל"א) זכיתי לבקר בהיכל ה' להסתופף ולחסות בצל קודשו של כ"ק אדמו"ר שליט"א במשך כל חודש השביעי, וכזכיתי להיכנס ל"יחידות" באור ליום ה' ח' תשרי, קיבלתי הוראה מפה קודשו: "להוציא לאור ולפרסם בהקדם האפשרי כל המסודר בדפוס על ספר בראשית, שהוא כעת דבר בעתו, הגם שחומר זה מיצער הוא ישמש קונטרס זה לדוגמא לספר השלם שיופיע בעזה"י אחריו". אי לזאת הזדרזתי בכל מאמצי לקיים ולמלא רצון קודשו...

הערות הרבי על ספר "תוספת רש"י"

בתוך זמן קצר, הוציא הרח"ש את הקונטרס ושלה אותו לרבי. בסיום מכתב כללי-פרטי מימי החנוכה תשל"א, אנו מוצאים את ההערות שהוסיף הרבי:

נ"ב

לחביבותא דמילתא – בנוגע לספרו:

לפרש קרא שלא במקומו – ה"ז שלא כדרך הפשט (שזהו דרך פרש"י עה"ת) ואינו אופן לימוד עם בן חמש (למקרא), ובפרט כשהפי' – בא לאחרי הכתוב שמפרשו ושאינ מצויין ע"ז במקומו, ועכצ"ל שבמקומו אין צורך בפי', אבל הכתוב השני מעורר קושיא וכיו"ב בכתוב הא' ותירוצה ע"י פי' המחודש, או שהפי' המחודש הוא רק לרווחא דמילתא ובעת לימוד הכתוב הא' לא הי' מקום לזה או שלא הי' מקור לזה, או שבמקומו הפי' המחודש פשוט ואין צורך לפרשו, או פעם כיו"ב. ועפ"ז

בראשית א, א: "את" – גם ע"פ דרך הפשט בא לרבות (ראה פרש"י שם ד, א-ב), אבל לפעמים בא רק ליופי הל' (שם א, ד ובמקומות אין ספור). ועפ"ז

במקומו א"פ לרש"י לפרש את השמים גו' לרבות תולדותי' וכו' – שה"ז היפך פשט הכתובים שלאח"ז (שנברא כאו"א ביומו), ורק הקושיא בל' יהי מאורות (דלא כמ"ש לפנ"ז תדשא הארץ וכיו"ב) שמבריחה לומר שנבראו מכבר – מאפשרת לפרש את השמים לרבות כו' (ואצריך) ליופי כו'.

שם ג, ד: במקומו אין מקור להחידוש דקטע כו'. – ועפ"ז גם יומתק דיוק פרש"י בירמ"י למדנו מכאן. וק"ל.

שם ג, יז: במקומו א"צ לפרשו שעצבון לאו דוקא רגש היפך שמחה, שהרי לפנ"ז כבר פי' עצבונך צער (הבא ע"י גידול כו') יגיעה.

ולא הביא רש"י בקהלת פסוק זה, כ"א שלאחריו – כי בו המדובר ביגיעה גופנית בדוגמת המדובר בקהלת. וק"ל.

ועד"ז צל"פ בכ"מ.

"משלוח מיוחד" מהרבי

במרוצת השנים נדפסו הספר "תוספת רש"י" וגם ספריו הנוספים "מונחי רש"י". הרח"ש נסתלק לבית עולמו, בעוד המלאכה בעיצומה וטרם הושלמה, ועד יומו האחרון היו שפתותיו מדובכות בעניין ספריו אלו בהם ראה חלקו בעמלו בתורה.

וכך כותב על הרח"ש הרה"ג שאר ישוב כהן בהקדמה לספר "תוספת רש"י" שיצא לאור במסגרת מכון האר"י פישל:

"הרב החסיד רבי חיים שלום סגל זצ"ל, גאון בתורה וצדיק במעשיו, מנקיי הדעת שבירושלים היה. יראתו קדמה לחכמתו, ואת עשרו הביא מעולמות הרוח העליונים. בלהט הנפש, בקדושה ובטהרה למד ולימד והצניע לכת עם אלוקיו.

”חברותו במכון הרי פישל השתרעה על פני כארבעים ושש שנים, בתופסו מקומו בין גדולי תלמידי החכמים שבמכון...”

”שמחה גדולה שמח כשהבאתי לו משלוח מיוחד, שקיבלתי באופן אישי, מאת רבו כ”ק אדמו”ר מליובאוויטש שליט”א, סך ארבעה דולרים כהשתתפות הרבי ותרומתו להתחלת הדפסת הספר ”תוספת רש”י”, יחד עם דברי הסכמה ועידוד על קדושת המפעל ועל חשיבותו לדור ולדורות. מי שלא ראה שמחתו של ר’ חיים שלום זצ”ל ברגעים אלו של חסידות נפלאה לא ראה שמחה מימיו”.

שקדנותו בתורה הייתה מפורסמת. למד את תורת החסידות לעומקה ולרוחבה, אבל מרוב צניעותו רק לאחר פטירתו נודעה הקביעות שהייתה לו ללמוד כתבי האר”י ז”ל עם שניים מהצדיקים המקובלים בירושלים.

”בטח עוסק במבצע תפילין”

בתוך סדר יומו העמוס של ר’ חיים שלום ע”ה, מעולם לא ויתר על ”מבצע תפילין”. רבים זוכרים אותו מניח תפילין ליהודים ברחבת הכותל המערבי בשעת צהריים מדי יום, בשלג ובקור כמו ביום שרב.

ההקפדה היתרה של הרח”ש על קיום ”מבצע תפילין” מדי יום, החלה כאשר בשנת תשכ”ח קיבל מהרבי מכתב, ובו ציין הרבי, כפי שהיה הרבי מציין באותה תקופה בכל איגרותיו: ”בטח עוסק במבצע תפילין”. מאותו יום, התמסר ל”מבצע תפילין” בכל ליבו ונפשו...

”אצלנו קוראים לו הרב”

פעם, בחלוקת הדולרים לצדקה באחד מימי ראשון, עבר לפני הרבי חתנו של הרח”ש, יבדלחט”א הרה”ג משה חיים דנדרוביץ.

כשמלווהו, איש אגו”י, הציג אותו לפני הרבי כ”חתנו של חיים שלום סגל”, הגיב הרבי מיד: ”ביי אונז רופט מען אים ר’ חיים שלום” [=אצלנו קוראים לו ר’ חיים שלום]...

בי”ז במנחם-אב תשמ”ג השיב את נשמתו לבורא עולם, והניח דור ישרים של בנים ובנות עוסקים בתורה ובחסידות, מרביצי תורה ומחנכים. בהלווייתו השתתפו אלפים ובהם חסידי חב”ד ותלמידי הרבנים, ומ”כ בהר-הזיתים בחלקת חב”ד ליד קבר הרד”צ וה”תורת חסד”.

חביבם של גדולי הדור

ב”המודיע” שלאחר פטירתו נכתב: ”הגאון המנוח היה מגדולי התורה הצנועים בעיה”ק ירושלים, אהוב על הבריות. כבר בטל ילדותו נודע כעילוי, ובגיל צעיר זכה לסיים את הש”ס. שנים רבות עסק בתורה במכון הרי פישל והיה חביבם של גדולי הדור. קיבל תורה

מפי הגרא"ז מלצר זצוק"ל בישיבת עץ חיים ולאחר מכן כיהן כר"מ בת"ת וישיבת עץ חיים עשרות שנים והעמיד מאות תלמידים, ביניהם גדולי תורה ויראה.

הותיר אחריו ספרים בהלכה, ביניהם ספרו המוכן לדפוס "תוספות רש"י" שני כרכים על רש"י, שזכו להערכה רבה אצל גדולי הדור, לאחר שהופיע קונטרס הימנו לדוגמא.

נודע כצדיק בכל דרכיו ואיש חסד מושלם, בקיא נפלא בכל חדרי תורה ועניו גדול. דבריו היו נשמעים גם בקרב רחוקים, וקירב רבים לתשובה ועבודת השי"ת".

הרבי פנה אליו בתואר "מחותני"

ר' חיים שלום ע"ה זכה לקבל עשרות רבות של מכתבים מכ"ק אדמו"ר זי"ע בשלל נושאים ומתכנסם של רבים מהם נראה כי נהג לדווח לכ"ק אדמו"ר זי"ע על כל שמחה ואירוע במשפחתו. בחלק ממכתביו פנה אליו הרבי בתואר "שאר בשרי" ולעתים גם בתואר "מחותני", מכיוון שהיה דור שישי לאדמו"ר הזקן.

שושלת חשין

זוגתו מרת פרומא אסתר הייתה בתם של הרה"צ ר' נחמיה חשין בן ר' אברהם חיים חשין בן ר' יצחק חשין [זוגתו רחל לאה בת ר' נחמיה] בן ר' משה חעשע'ס [זוגתו בת מרת חעשע בת הגאון ר' סעדיה ממאהליב מתלמידי הגר"א] בן הגאון ר' יצחק מחאסלאוויטש "ר' איצ'ה" מתלמידי הגר"א.

ר' יצחק מחאסלאוויטש היה בשיירת העולים הראשונה של תלמידי הגר"א שבאו לארץ ישראל. הוא השתקע בצפת, שם התפרנס מיגיע כפיו שני ימים בשבוע במלאכת הבנייה ושאר הימים והלילות היו קודש לתורה ועבודת ה'. מידי לילה בלילה אחר חצות היה אומר שיעור לפני קהל גדול של תלמידי חכמים. מנוחתו כבוד בצפת.

בנו ר' משה נקרא בשם ר' משה חעשע'ס על שם חותנתו וממנו והלאה נקראה המשפחה בשם חשין על שמה. היה מלא תורה וחוכמה, בקי בש"ס ופוסקים ובכל מקצועות התורה. מנוחתו כבוד בירושלים.

מקים בתי הרפואה

בנו ר' יצחק חשין נולד בצפת. היה תלמידו המובהק של הגאון רבי שמואל סלנט זצ"ל. היה ספרא רבא ואמן גדול במלאכת הכתיבה וכן שימש מזכיר וממונה באיחוד כל הכוללים בירושלים. ר' יצחק היה גומל חסד גדול בגופו ובממונו. הוא עורר, יזם וייסד בפועל את בית הרפואה "ביקור חולים" בירושלים וכן עורר את נכדי העיר צפת לבנות את בית הרפואה ששם. מרוב עיסוקו בהקמת בתי רפואה, סיגל לו ידיעות חשובות והבנה רבה בענייני רפואה.

ענוותנותו הייתה לאין שיעור וכשהיה עורך קניות לעצמו בעיר, היה מחזר על בתי כל השכנים בעיר העתיקה, שואל מי זקוק לקנות מזון בעיר ונושא על כתפיו את כל סלי השכנים בדרכו חזרה לביתו.

יצחק מברך את בניו

בשנת תרמ"ב בליל שבת קודש פרשת תולדות, ור' יצחק אז בריא ושלם, אסף את בני ביתו ואמר להם: שבת זו היא שבת תולדות, בה בירך יצחק אבינו את בניו לפני מותו. הבה אעשה כן גם אני ששמי יצחק. נבהלו בניו למעשה זה ואכן באותה שנה בו' בשבט הסתלק לבית עולמו והוא בן נ"ו שנים בלבד. בהלווייתו השתתפו מסלתי ושמנה של ירושלים וגדול היה המספד. מנוחתו כבוד בהר הזיתים.

זוגתו מרת רחל לאה ע"ה הייתה אשת חיל יראת אלוקים ומשכלת, תקיפה בדעתה. אביה ר' נחמיה היה צדיק תמים ומהדר גדול במצוות. כל השנה היה מקבץ פרוטותיו, למען יוכל לקנות את האתרוג המהודר ביותר בסוכות...

בנו של ר' משה חשין, ר' אברהם חיים ע"ה היה כולו קודש לה', לתורתו ולעבודתו. הוא הסתפק במועט ולא מש מאוהלה של תורה. אך עם כל צניעותו, לא התבודד, אלא הרביץ תורה ושיעוריו משכו קהל רב שהתענגו על הסברתו היפה והמאירה.

ברכת הבנים

זוגתו של ר' נחמיה חשין ע"ה, מרת פינה ריילא ע"ה הייתה בתם של ר' בנימין זאב הכהן וזוגתו בת שבע ע"ה. בת שבע הייתה בתו של הנגיד ר' פינחס בנו של ר' מענדל כהן זצ"ל, תלמידו ונאמן ביתו של הגאון ה"חתם סופר" זצוק"ל ונזכר פעמים רבות בספר "אגרת סופרים".

לר' מענדל כהן היה רק בן יחיד, ר' פינחס, והוא תינה צרתו לפני רבו ה"חתם סופר" שרוצה בנים נוספים. ה"חתם סופר" השיב לו שמברכו שמפינחס זה יהיו לו בנים רבים. ואכן, בנו הנגיד ר' פינחס נישא פעמיים. מזיווג ראשון היו לו 17 ילדים ומזיווג שני עוד 13 ילדים, בסך הכול: 30 ילדים!

אורח חשוב בחלום

לר' מענדל כהן הייתה קביעות ללמוד ביחד עם רבו ה"חתם סופר". פעם, בעת שנכנס לחדר, קם ה"חתם סופר" מפניו. כשתהה מדוע, השיב לו ה"חתם סופר": לא מפניך אני קם, אלא מפני האורח החשוב שהיה לך בלילה...

מסתבר שיום לפני כן, אמר ר' מענדל כהן חידוש בפרשת וישב: התורה הקדושה הרי מעידה על ראובן שרצה שיכניסו את יוסף לבור "למען הציל אותו מידם". מצד שני, הבור היה "ריק אין בו מים – אבל נחשים ועקרבים יש בו". נשאלת השאלה, איך אם-כן התכוון

ראובן להציל את יוסף ע"י שיזרקוהו לבור מלא נחשים ועקרבים? ותירץ ר' מענדל, שראובן אמר לאחיו להכניס את יוסף לבור אחר, בור ללא נחשים ועקרבים ואף הצביע ואמר להם "השליכו אותו אל הבור הזה". אלא שהם, השליכו אותו אל בור אחר, שבו היו נחשים ועקרבים. וראיות לדבר: א. האחים אומרים "ונשליכהו באחד הבורות" – מלמד שהיו שם הרבה בורות. ב. כשראובן אומר "אל הבור הזה", כתוב בתורה בור עם וא"ו וכשהאחים לקחו את יוסף "וישליכו אותו הברה" כתוב בתור בור בלי וא"ו, היינו שהיה זה בור אחר.

בלילה, הופיע אדם הדור פנים בחלומו של ר' מענדל ואמר לו שהוא הוא ראובן והוא בא למסור לו "יישר כח" על שהעמיד את הדברים על דיוקם כי אכן כך בדיוק היה הדבר. ה"חתם סופר", ברוח קודשו, ידע על הכל...

צנוע ובעל מידות

ר' נחמיה חשין ע"ה נולד בשנת תר"ן. מגיל 11 ועד יומו האחרון ממש, לא החסיר תפילת ותיקין. גם בצהריים לא הלך לנוח, אלא לימד שיעור גמרא בבקיאות לבחורים משיבת "עץ חיים" שהיו אז בין הסדרים. מכיריו תיארו בהפלאה את מידותיו הטובות ויחסו לזולת ואמרו עליו שלא היה מסרב אפילו לבקשה של ילד. הוא היה עניו וצנוע מאוד שהתרחק מפרסום.

ר' נחמיה תמך בעניים רבים ולא מצאו נאמן ממנו לנהל את "כולל רייסיין". גם סיפוריו היו בתכלית האמינות והיה יכול לחזור שוב ושוב על סיפור בלא לשנות ממנו כמלוא נימה.

כי תעביר ממשלת זדון

הוא היה בעל תפילה אצל ר' מיכל טיקוצ'ינסקי ותפילתו הייתה ברוב ככי. פעם בראש-השנה, כשהתפלל ואמר "כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ", התעלף ונפל. כשהעירו אותו ושאלוהו: ממתני הנך מהקנאים הלוחמים כל כך בציונים? ענה שבכלל התכוון לסטאלין שעושה צרות צרורות ליהודים. ומעניין, מספרים נכדיו, שבדיוק באותו חורף מת סטאלין... גם בתקופת המלחמה, כאשר פגזים ניחתו מל עבר, היה הולך בגבורה למסור את שיעורו הקבוע במשניות בבית-הרפואה שערי צדק הישן ולא ויתר על אף שיעור.

חותנתו שהתאלמנה בצעירותה גרה אצלו והחזיק אותה בכבוד במשך 40 שנה. למרות שסבל ייסורים כל חייו, אף פעם לא היה הדבר ניכר ותמיד הייתה צהלתו בפניו. בכלל, היה ותרן גדול וגם כשרצו לעשותו משגיח ב"עץ חיים" ויתר לאחר שרצה בתפקיד. ר' נחמיה נפטר בשנת תשכ"ז וציווה שלא יספידוהו.

אגרות

קודש

סגל=ירושתי"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

בי"ה כב' תמוז תשמ"ו
ברוקלין

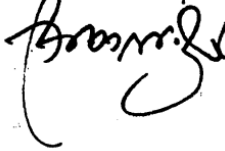
הוויז אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר חיים שלום שי"י

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מי"ד תמוז, שמחתך במ"ש שהתחיל לסדר
ענייניהם בבית הכנסת שבסמיכות להם, ובודאי יחוספו בכל העניינים
באיכות ובכמות. ובפרט שכפי מכתבו-סידרו כפי שיעורים בנגלה וחסידות.

ביחוד נעים לי לקרוא ע"ד חגיגת יום הגאולה, ויהייר
שימשיכו להתעוררות על כל השנה כולה, ובמילא תומשך גם השמחה על כל
השנה, ושמחה פורץ גדר להמשיך הצלחה למעלה מן הטבע,

וכל המשתדלים בזה ובח"י בתוכם, אשרי חלקם וכמרוץ
נוטלים חלק בראש.

ברכה לבשו"ט בכל הנ"ל

סגל-ירושת"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורטאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשט"ז
ברוקלין, נ.י.

הו"ת אי"א נו"נ וכו'
מה חיים שלום שי

שלום וברכה:

ב' מכ' והפ"ג נחגללו.

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, חנני בזה להביע ברכתי
לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתומה טובה לשנה
טובה ומתוקה בגשמים וברוחניות.

בברכה

סגל-ירושח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורטאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

בי"ה, ימי הסליחות, ה'תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מו"ה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה,
הבן (אמר).
ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי
לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה

סגל - ירושת"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ח מ"ח חשי"ח
ברוקלין, נ. י.

הש"ת אי"א נו"נ וכו'
מה' תיים שלום שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו מקביעות זמן חתונה בתו מרח
יהודיה תחי' עם ב"ג האברך מוה' שחה בונם שי' ליום א'
ר"ח כסלו תשע"ל.

הנני בזאת להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל טוב,
ושחתי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין עדי עד
יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה ויהי
תורת החסידות,

והוא וזוגתו תחי' ירח מהם ומכל יו"ח שי' רוב

נפת חסידותי.

ברכת מזל טוב מזל טוב
Menachem Schneerson

RECEIVED
JAN 10 1951
JAN 10 1951

RECEIVED
JAN 10 1951
JAN 10 1951

RECEIVED
JAN 10 1951
JAN 10 1951

RECEIVED
JAN 10 1951
JAN 10 1951

סגל-ירוש"ה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשי"ח
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הו"ה אי"א נו"נ ענף עץ
אבוח מלאכתו מלאכת שמים וכו'
מוה' היים שלום שי'

שלום וברכה!

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי
לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתומה טובה
לשנה טובה ומחוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכת רצונך טובה
אשר
אשר
אשר

רח' זכרון טובי' בית כולל רייסיין

בכתב-יד-קודש: מכ' נתקבלו. ובסיום האגרת: בברכת הצלחה בעבוה"ק [בעבודת
הקודש] ולבשו"ט [ולבשורות טובות]

סגל-ירוש"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ה' תשרי תשי"ט
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ ענף
עץ אבות מלאכהו מלאכה שמים וכו'
מוה' חיים שלום שי'

שלום וברכה!

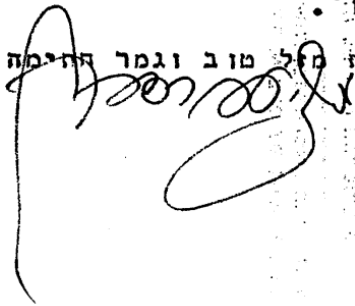
במענה על הודעתו אשר נולדה בת לבחז
מרת יהודית חי' למזל טוב, ונקרא שמה בישראל רחל לאה
חי'.

הנה יה"ר מהשי"ת שהורי' שיתיו יגדלו
לתורה ולחופה ולמעשים טובים מחוך הרחבה.

וירוח מהם רוב נחת חסידותי.

-ידוע מכ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, אשר
מנהגנו הוא לאמר גם בלידה בת לתורה ולחופה ולמעשים
טובים ע"פ מרז"ל (ברכות יז, א) נשים במאי זכין באקרוי'
כו' באחנוי' כו' ונטרין כו'.

בברכה מל טוב וגמר חתימה
טובה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ד טבת תשי"א
ברוקלין

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ כו'
מו"ה חיים שלום שי

שלום וברכה!

מכתבו נחקבל, ות"ח על הבשו"ט מהתועדות יום
הבחיר י"ם כסלו - ראש השנה לתורת החסידות ודרכי
החסידות.

ויהי רצון שחכ"י יבש"ט בענינים הכללים ובענינים
הפרטים,

וכתוראח ימי חנוכה דאזלינן סיניחו - באופן דמוסיף
והולך, ועד כי גדל מאד,

זאת חנוכה - ע"פ המבואר בד"ה ברוך שעשה נסים -
לאדה"ז וארמו"ר הצ"צ - ספ"ד (ברוקלין, תשי"א).

בברכה לבשו"ט

סגל-ירוש"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"א ניסן ה'תשי"ט
ברוקלין, נ. י.

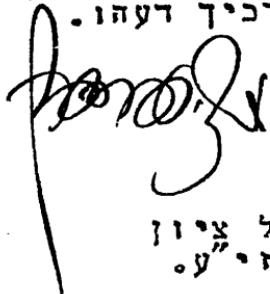
הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ ענף
עץ אבות כלאכחו מלאכה שמי"ט כו'
מה' חיים שלום שי'

שלום וברכהו

לקראת חג המצות, זמן חירוחנו, הבא
עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע
ברכתי לחג כשר ושמת ולחירות אמחית, חירות
מדאגות בגשם ומדאגות ברוח - מכל דבר המעכב
עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה
כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו
תורה חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל
היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

דכא וברכת החג זלמא זלמא

הפ"נ שלו נתקבל, ויקרא בעת רצון על ציון
כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

סגל-ירוש"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, מ"ז תמוז תשי"ט
ברוקלין

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ ענף עץ
אבות מלאכתו מלאכת שמים וכו'
מזה חיים שלום שי' הלוי

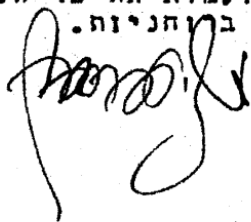
שלום וברכה!

מאשר הנני קבלה מכחבו, זנעם לי לקרות בו
שהייתה החתונה ביום המיועד וקבוע, בשטומ"צ.

ומגלגלין בשו"מ ליום טוב, שכותב עד"ז ביום
הגאולה, גאולת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ
זי"ע, אשר הייתה בזה גאולת הרבים, בעת ההיא ולשנים
ולדורות הבאים לאחרי זה, וכמובן מפרטי הענינים
של פרשה המאסר והגאולה,

וה"ח יבוא זה בפועל בפעולות באותם השטחים
עליהם מסר נפשו, הם עניני הפצה היהדות בכלל והפצה
המעיינות ביחוד, שכל השייכים ויודעים עד"ז מחויבים
בזה,

וכיון שלהצלחת העבודה זקוקים למנותה שמחה
וטוב לבב, הנה השי"ת רועה ישראל יאר פניו ויגאל
אוהו מכל ענינים המבלבלים, ונמלא את כל הנ"ל מתוך
הרחבה אמתית הן בגשמיות והן ברוחניות.

בברכה

בכתב-יד-קודש: בברכה לבשו"ט [לבשוורת טובות]

סגל-ירוש"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

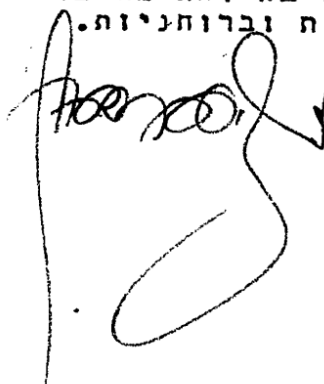
מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשי"ט
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ
ענף עץ אבוש מלאכתו מלאכת
שמים כו' מו"ה חיים שלום
שי' הלוי

שלום וברכה!
ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי
לביתנו אשר לו, ברכת כתיבה וחתומה טובה
לשנה טובה ומתוקה בגשמיים וברוחניים.

בברכה

זכרון טובי'

בכתב-יד-קודש: מכי נתקבל. וכן הוסיף: לברכתי לכת"ר ולכל אשר לו.

סגל-ירושת"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ערב ראש השנה תש"ך
ברוקלין

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ ענף עץ
אבות מלאכתו מלאכת שמים וכו'
מה' חיים שלום שי' הלוי

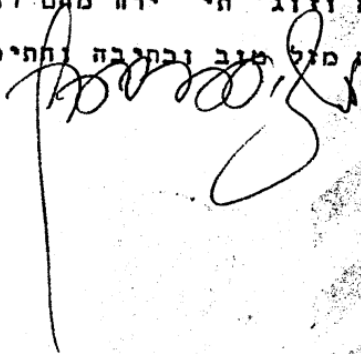
שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשר נולדה בת לבתו מרת
יהודית תי' למזל טוב, ונקרא שמה בישראל שרה שפרה תי',

הנה יה"ר מהשי"ת שהורי' שיחיו יגדלו
לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה,

והוא וזוג' תי' ירוו מהם רוב נחת חסידותי.

בברכת מלל טוב ובחילה ורחמים
טובה

סגל-ירושה"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג וו"ח אי"א מלאכתו מלאכה
שמים מוה' חיים שלום שי' מלוי

כ"ה, כד' מ"ח תש"כ
ברוקלין

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלה מכתבו מד' מ"ח בכשורה הטובה
מאשר נמצא רוב העבליט,

ויהי רצון שיבשר טוב מהאים לתוכן מכתבי מענה
על מכתבו הקודם שבטח נחקבל כינחים, ומחוך מנוחה ושמחה וטוב
לבב יבשר טוב ככל הענינים, וכיחוד מפעולתו בקדש בנקודה
הפנימית-הפצת המעינות ככל מקום שידו מגעת ועד שיגיעו גם
חוצה, וכפסגת שנמצאים אנו בשנה זו שנת המאטים להסלקות הילולא
של הכעל שם טוב, שע"ז נזכה לקיום היעוד דקאחי מר דא מלא
משיחא.

כברכה לכשו"ט ככל האמור

ז"ע נהקבל מכתבו מח"י מ"ח, ויה"ר שפכה"י יבש"ט בטוב
הנראה ותנגלה.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי חנוכה ה'תש"כ
שנת המאתים להסתלקות הילולא
של הבעל שם טוב ז"ל.
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הו"ח אי"א ענף עץ אבוח
מלאכחו מלאכה שמים וכו'
מוה' חיים שלום שי' הלוי

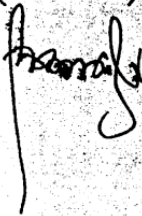
שלום וברכה

מאשר הנני קבלה מסתבו מיום כג' כסלו.

ויהי רצון אשר כחוכן והתעוררו ימי חנוכה
אלו, שענינם הדלקת הנרות, הנרות שהם לעולם, אל מול פני
המנורה, וכל הברכות שאינן בטלין לעולם (ראה רמב"ן ריש
ט' בהעלותך), והלכה כב"ה דמוסיף והולך מוסיף ואור.

הנה כן יהי' בהפעולות בקדש במשך כל השנה,
להוסיף בנר מצוה וחזרה אור, ובנר ה' נשמת אדם של עצמו
ושל הזולת, מתוך שמחה, וההינה הפעולות חזרות אור וחיות
הנפש, מוארה באור פנימיות חורתו יהי' הנמשכת מבחי' פנימיות
ועצמות אוא"ס ב"ה (ע"ן אגרה הקדש של כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב)
נ"ע, נדפסה בהיום יום יום כסלו).

בברכה לבשו"ט בכל האמור ולחנוכה שמחת

סגל-ירות"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ח ניסן תש"כ
ברוקלין

ש"ב הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו
מלאכת שמים כו' מו"ה חיים שלום שי'
הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מאסרו חה"פ, בו כותב גם ר"פ ע"ד
ההתועדות,

ויהי רצון שתומשך ההתעוררות על כל השנה כולה ובאופן
דאשה כי תזריע וילדה זכר (כשההתעוררות באה באתערותא דלתחא
הרי היא בת קיימא. עיין לקו"ת ר"פ ויקרא), ובמילא מקוים מצות
משה רבנו לישראל-אותו יצה"ר תעבירו מלבכם ותהיו כולכם כו'
נצטיתם כן וירא אליכם כבוד ה' (ספרא שמיני טו). ויהי' זה
מתוך שמחה וטוב לבב.

בברכה לבשו"ס בכל האמור

נ.ב.

המכתבונך אפילו לשעה קלה בדברי ספרא האמור, שהוא החמור
בספרים ספרי הבה (חוס' ברכות חי, ב), הרי מוכרח להודות שאין
לך פנימיות התורה יותר בחלק הלכות שבתורה-הנה"ל.

סגל-ירוח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

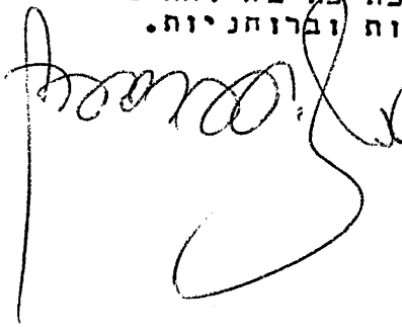
מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'חש"כ
שנת המאחים להסתלקות
הבעל שם טוב ז"ל.
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הור"ח אי"א נו"נ
מלאכתו מלאכת שמים כו'
מו"ה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה
לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי
לו ולכל אשר לו שי', ברכת כתיבה וחתומה טובה
לשנה טובה ומחוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה

זכרון טובי'

סגל-ירושת"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, כ"ה מ"ח תשכ"א
ברוקלין

הרה"ג ח"ח אי"א נוי"נ מלאכתו
מלאכת שמים מוה"י חיים שלום שי"הלוי

שלום וברכה!
לאחרי הפסק נהקבל מכתבו מכ"ג מ"ח, בו כותב ר"ט
בשו"ט מהנעשה בפרט ובכלל, סמח"ל מהכנס בן בנו לבריחו של
אברהם אבינו ונקרא שמו בישראל שלמה יחודא שליט"א,
ו"הי רצון שהוריו שיחיו יגדלוהו לחורה ולחופה
ולמעשים טובים.

ובקשר עם יום ההולדת שלו, ובודאי נהג במנהגי יום
הולדת בשנים האחרונות, יהי רצון שח"י שנת הצלחה והשפעה
בתלמידיו יראה שמים ואהבה השם ולהפועל יוצא שבזה-כמבואר
בספר חניא קדישא שהם גדפ"ן לחורה ומצוה"י, חדורים אור וחיות
מאור שבתורה היא פנימיות התורה שבדורנו נחגלחה בתורת החסידות.
ויעשה זה מתוך מנוחה שמחה וטוב לבב.

בברכה שבתא טבא ותדש טוב חדש כסלו הוא חדש
הגאולה והנסים ולבשו"ט בכל האסור

סגל-ירוש"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ב טבת תשכ"א
ברוקלין

הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ כו'
מו"ה חיים שלום שי' הלו'

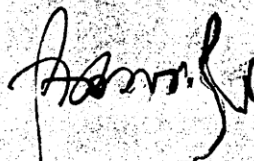
שלום וברכה

מאשר הנני קבלה מכתבו מנר ה' דהנוכה.

וע"מ פרשת השבוע ראזלינג מינה, כחודש רבנו חזקן
(חודש מולדו חבט"ט) בענין שלו א) וירא (ואחלי)
מלאך ה' ב) בלבש אש. ג) מחוך הסנה

יהי רצון שיבטל מנוג בהתקלות אורחם כותב, אשר
נקודתם המנייה היא, התאחדות שני הענינים לבג אש.
רש"י רש"י אש שלמה י"ה (הסלה נב"ו ב" שחוכנה עלי'
מלמח למעלה, בענין האש), וירא התקלות למטה (חודש
ומצותי" שחוכנה, בכללות מלמעלה למטה).

ויהי' זה מחוך הסנה, עולם חזה, מקום צר, צרה -
לעשות מצרה צהר ע"י אור החודש ומצות.

בברכה לבשו"ם בכל האמור

כחודש רבנו קונטרס ביקור שיקאגא שיתח ג'. עיינ שם.
רש"י רש"י עיין המסך מים רבים חרל"ו פס"ג ואילך.
חמנה, אולם חזו להעיר ממכילתא שמו הסנה ששל מכל אילנות
שבעולם, ובהניא רמל"ו עומ"ו אין החתון למטה ממנו.

סגל-ירושת"ן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסמערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"א אדר השכ"א
ברוקלין

האברך אברהם צבי שי' הלוי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו ע"ד הכנסו לגיל

מצוח,

הנה יה"ר מהשי"ת אשר מבן שלש עשרה

למצות יגדל לבן חמש עשרה וכו' כפסק המשנה (אבות

פרק ת'), ויוסיף החסדה ושקידה בלימודו בחורה, בחורה

הנגלה וכן בחורה החסידות ויהדר בקיום המצות.

וחשי"ה יצליחו להיות חסיד ירא שמים ולסדן.

בברכה

סגל-ירושח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ה' אייר תשכ"א
ברוקלין

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ ענף עץ
אבוה מלאכהו מלאכה שמים וכו'
מוה' חיים שלום שי' הלוי

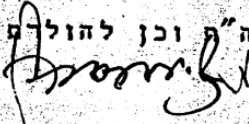
שלום וברכה!

במענה על הודעתו מקשו"ח של בתו חי'
צבי' חי' עם ב"ג שי' בשעה טובה ומוצלחה,

הנה יה"ר מהשי"ח שיהיו בשעה טובה
ומוצלחה ולבנין עדי' על יסודי התורה והמצוה כפי
שהם מו"רים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

והוא וזוג' חי' ירוו מהם רוב נחת
יהודי אמיחי, נחת חסידותי.

בברכת מזל טוב לקשוה"ח וכן להולדו
הנכדה ברכה דינה חי'

בעת רצון יזכירו את כל אלו שכוחכם על ציון
כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

סגל-ירוש"ה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway

Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

ב"ה, בדר"ח אלול תשכ"א
ברוקלין

הרה"ג הו"ח אי"א ענף עץ אבות
מלאכתו מלאכת שמים וכו'
מוה' חיים שלום שי' הלו'

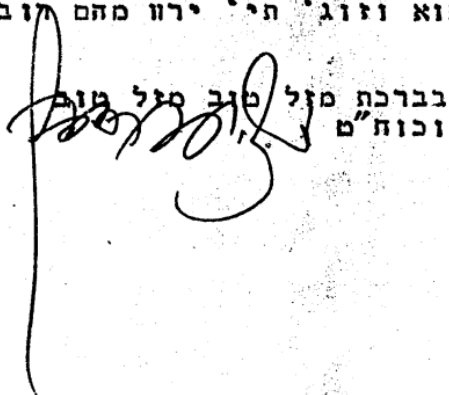
שלום וברכה!

במענה על הודעתו מקביעות זמן התונח בחו
מרת חי' צבי' ת"י עם ב"ג שי' ליום ה' אלול הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכה מזל טוב
מזל טוב ושתי' בשעה טובה ומוצלחה ויבנו בית בישראל
בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים
במאור שבתורה זוהי תורה החסידות.

והוא וזוג' ת"י ירוו מהם טוב נחת חסידותי.

בברכה מזל טוב מזל טוב
זכות"ם

סגל-ירות"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway

Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו
מלאכת שמים כו' מו"ה חיים
שלום שי' הלוי

שלום וברכה

אג' אג' אג' אג'
ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לז' ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומחוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה
אג' אג' אג' אג'
אג' אג' אג' אג'
אג' אג' אג' אג'
אג' אג' אג' אג'

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"ג אלול ה'תשכ"ב
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ מלאכתו
מלאכת שמים כו' מו"ה חיים שלום
שי' הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום כ"ז מנ"א.
ובימדינו בתחלת חדש אלול, הוא חדש הרחמים והרצון, אשר בחדש
זה הוא, כדברי כ"ק אדמו"ר הזקן,
משל למלך שקודם בואו לעיר יונאסין אנשי העיר לקראתו ומקבלין
פניו בשדה ואז רשאיין כל מי שרוצה לצאת להקביל פניו והוא מקבל את
כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם,
ומבאר כ"ק מו"ה אדמו"ר - ושאים ויכולים
יהי רצון אשר יומשך כל זה ביינינו הגוף והנשמה גם יחד, ועד
עניני "ימות החול",
וכמובן מהמשל - כי כיון שהמלך נמצא בשדה ומקבל בסבר פנים
יפות את אנשי העיר כמו שהם בשדה, הרי סביבותם גם עניני שדה, ומהם
כמה הזקוקים לישועה לברכה ולהצלחה.
ובפרט ע"פ המאמר הידוע של כ"ק מו"ה אדמו"ר נשיא ישראל:
דער אויבפרשטער זאל גאבען אידען א שנה טובה ומתוקה בגשמינות
וברוחניות בכלל ובפרט - וועלן אידען טאן וואס זיי קענען, און דער
אויבערשטער וועט זעהן וואס אידען קענען.

בברכת כוח"ט

הרחמים והרצון: ראה מטה אפרים בתחלתו. כדברי כ"ק: לקו"ה רד"ה אני
לדודי (פ' ראה לב, ב). ומבאר כ"ק: סד"ה לך אמר לבי (ס' המאמרים
ה'ש"ת ע' רפה). ימות החול: ראה לקו"ה שם. כן להעיר אשר השחוק -
פנים שוחקות - בא מביטול היש כו' (דרושי ר"פ תולדות). עניני שדה:
ראה מורשי חז"ל עה"פ: איש שדה... יושב אהלים (תולדות כה, כז). רש"י
ד"ה בשדות (נדה סו, א). המאמר הידוע: ערב ר"ה דשנת ה'ש"ת (ס'
המאמרים ה'תשי"א יז).

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ר"ח סיון ה'תשכ"ב
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת
שמים כו' מו"ה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום כ"ג אייר.

ובשמדנו בריש ירחא תליחאי בו יהיב רחמנא אוריך תליחאי לעמא
תליחאי,

יהי רצון שכאו"א בתוך כלל ישראל יעשה ויבשר טוב בכל שלשת
הדברים עליהם הכולם (כפשוטו, והכולם קטן - זה האדם) שומד, תורה
שבודה וגמ"ח.

וימשיך זה ויוסיף בברכת רחמנא בכל צרכי-אדם, אהם קרוים אדם,
הנחלקים בשלשת הסוגים - בני חיי ומזוני רוויחי,

ובנקודה התיכונה שבכל הנ"ל הוא שנין התורה וקבלתה. וכלשון
הרב הוא כ"ק מו"ה אדמו"ר,

קבלת התורה בשמחה ובפנימיות,

בברכת החג וזמנו

בריש ירחא תליחאי: ה"ו כאלו נשלמו כל הז' שבועות וישראל מוכנים
ויסודים לקבל התורה (תו"א לרבנו הזקן יתרו סד"ה בחדש השלישי. וראה
בהוספות שם). ובפסיקתא דר"כ פסקא בחדש השלישי: ביום הזה באו מדבר
סיני וכן הוא אומר היום הזה ה' אלקיך מצוך לשנות גו'. ירחא תליחאי:
שבח פה, א. וראה ר' נסים גאון שם (ממדרש תנחומא). קרוים אדם: לאחר
מ"ח (תוד"ה ואין נדה ס, ב). בשלשת הסוגים: ראה תקו"ז חדש (קג, ד):
רזא דחלת שמהן יה"ו משולשין ומתמן בני חיי ומזוני. בני חיי ומזוני:
בני מדעא (הנמשך דרך חוט השדרה) חיי מחכמה מזוני מבינה (מאורי אור
ב, סז. הובא בביאוריה"ו להצ"צ (לא נדפס לס"פ) וירא. וכ"מ בת"ו
בהקדמה טו, רס"ב. וכבר הסירו שצ"פ מל"ת להאריז"ל פ' חולדות ומליקוטי
הש"ס ברכות) וראה ג"כ ביאוריה"ו ס"פ וירא.

סגל-ירות"ו
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשכ"ב
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו
מלאכת שמים כו' מו"ה חיים
שלום שי' הלוי

שלום וברכה!
לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכה כתיבה ותחימה
טובה לשנה טובה ומתוקה בשמיות וברוחניות.

בברכה
והשלום

סגל-ירושה"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacnth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"ז מ"ח תשכ"ג
ברוקלין

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ מלאכה
מלאכה שמים ענף עץ אבות וכו'
מוה"ח תיים שלום ש"ה לז"י

שלום וברכה!

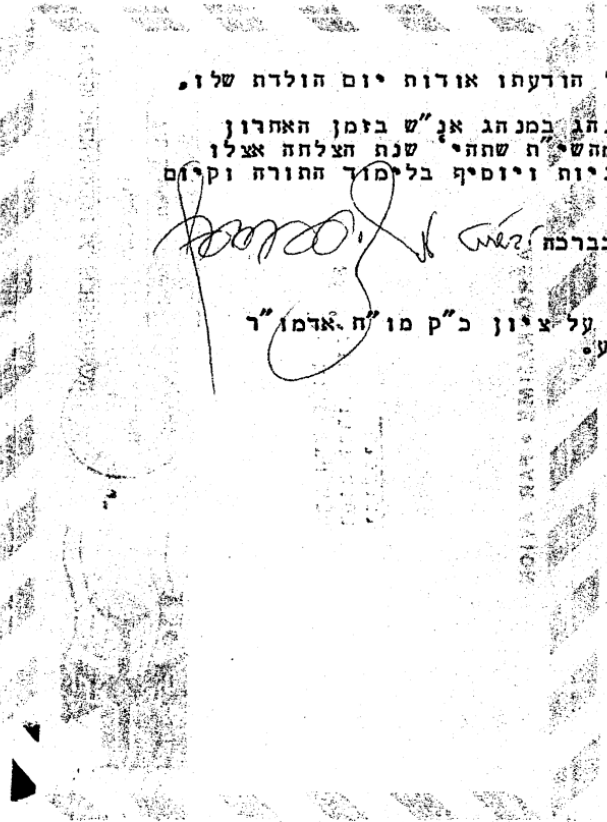
במענה על הודעתו אודות יום הולדת שלו.

בודאי ינהג במנהג אנ"ש בזמן האחרון
ביום ההולדת. ויה"ר מה ש"ה שנה שנת הצלחה אצלו
הן בגשמיות והן ברוחניות ויוסיף בלימוד התורה וקיום
מצוותי מתוך הרתבה.

[Handwritten signature]
בברכה

הפ"נ יקרא בעק רצון על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

MOISTEN FLAP WELL AND APPLY PRESSURE TO SEAL
FOLD SIDES OVER AND TUCKED BOTTOM UP

בכתב-יד-קדוש: בברכה לבשו"ט. הפ"נ שבמכ"י יקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

טגל-ירוש"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ר"ח סיון תשכ"ג
ברוקלין

תרה"ג תו"ת אי"א נו"נ ענף עץ אבות
פלאכהן שלאכת שמים וכו'
מה"היים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות הולדת הבן לבתו
מרת יהודית חי' למזל טוב ושהוריו שי' הכניסוהו לבריתו
של אברהם אבינו ונקרא שמו בישראל יעקב גדלי' שי',

תנה יה"ר מהשי"ת שכשם שהכניסוהו לברית
כן יכניסוהו לחורה ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלוהו
סחוך הרחבה.

וירח מהם ומכל יו"ה שי' רוב נחם

חסידותי.

בברכת מזל טוב ולקבלת התורה
שאתה וצאצאייך עושים

נ.ב. תפ"נ יקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ה אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

בכתב-יד-קודש: בברכת מזל טוב ולקבלת התורה בשמחה ובפנימיות

סגל - ירוח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

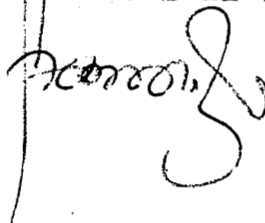
ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשכ"ג
- שנת המאה וחמישים
להסתלקות הילולא של
רבנו הזקן -
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ
מלאכתו מלאכת שמים כו'
מו"ה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומחוקה בגשמיות וברוחניות.

מנחם מענדל

ברכה

זכרון טובי'

סגל- ירושה"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ח ס"ח תשכ"ד
ברוקלין

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ ענף עץ
אבות מלאכתו מלאכת שמים וכו'
מה' חיים שלום שי' תלוי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדה

שלום.

בודאי נהג במנהג אנ"ש בזמן האחרון
ביום ההולדה. ויה"ר מהשי"ת שחתי' שנה הצלחה אצלו
הן בגשמיות והן ברוחניות ויוסיף בלימוד התורה
וקיום מצותי' מחוץ הרחבה.

בברכה. *אשר צדקתו אצורתו וצדקתו אצורתו*

נ.ב. הפ"נ שלו יקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

בכתב יד קדשו של הרבי: בברכה לבשו"ט בכה"ע שכותם.

סגל-ירושת"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway

Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ב' כסלו תשכ"ד

ברוקלין

הרה"ג וו"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' חיים שלום שי" הלוי

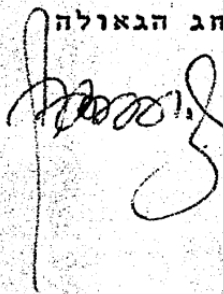
שלום וברכה!

במענה למכתבו מז"ך מ"ח, בו כותב אודות הצעת
נכבדות עבור בתו מרים גוטא חחי' ומה שאמר לו בגימטריא
השמות וכו', ושואל דעתי בזה.

והנה אין לי ידיעה בענין זה, וגם מכ"ק מו"ח
אדמו"ר לא שמעתי בזה, וע"פ הוראת חז"ל בנוגע לענין לשדך בח-
הנה מה שלפע"ד יש לברר, היא-הסיבה שהמדובר רוצה בהענין אף
שצעיר הוא ממנה בגיל, והרי לכאורה אין זה רגיל, ובאם יתברר
שאיננה נוגע כלל להחלטתם הם בעצם השידוך, יש להתענין בההצעה
ע"מ להביאה לידי פועל. ויהי רצון שתהא בשעה טובה ומוצלחת.

והרי עומדים אנו ימים ספורים לפני חג הגאולה
יט' כסלו, ראש השנה לחסידות הדרכי החסידות.

בברכת חג הגאולה ולבשו"ס

סגל - ירושה"ן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway

Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ד כסלו חשכ"ד
ברוקלין

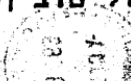
הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ ענף עץ
אבות עוסק בצ"צ
מה' חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות הולדה הבן לבתו מרה
תי' צבי' תי' למזל טוב,

הנח יה"ר מהשי"ת שהוריו שי' יכניסוהו לתורה
ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלוהו מתוך הרחבה,

וירצו מהם ומכל יו"ת שי' רוב נחת יחודי אמיחי
נחת חסידותי.

בברכה מזל טוב וקשר תפארת

בכתב-יד-קודש: בברכת מזל טוב ולבשו"ט [ולבשורות טובות] תכה"י [תמיד כל הימים].

סגל - ירושה"ן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 אימטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ז' שבט תשכ"ד
ברוקלין

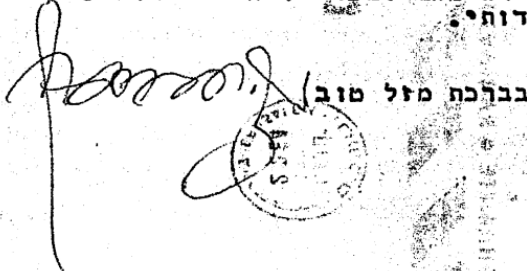
הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ ענף עץ
אבות מלאכתו מלאכת שמים וכו'
מה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אנדוה קשו"ה של בתו
מרת מרים גוטא הי"ד עם ב"ג שי' בשעה טובה ומוצלחת,

הנה יה"ר מחש"ה שי' בשעה טובה
ומוצלחת ולבנין עדי עד על יסוד התורה והמצוה כפי
שהם מוֹאָרִים במאור שבתורה וזה תורת התמידות.

וירוש מהם ומכל יו"ח שי' רוב נחת יהודי
אמיתי נחת תמידות.

בברכה מזל טוב

נ.ב. הפ"נ יקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח ארמו"ר
זצוקלה"ה נבג"ם זי"ע.

כתב ברכה לקישורי התנאים של בתו מרת מרים גוטא עם יבדלחט"א הגה"ח
יעקב מאיר רוזנבוים, זקניו של החתן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ל' ניסן אדר"ה אייר, ה'תשכ"ד
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ מלאכתו
מלאכת שמים כו' מו"ה חיים שלום
שי' הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום כ"ג ניסן ה'תשכ"ד: עלה עיני
ובעמדנו ביום בו מתאחדים ניסן חדש הגאולה, גאולת הגוף
וגאולת הנפש (ממצרים ערות הארץ) גם יחד, ואייר הוא חדש זיו,
זיו ניצניא אשר בארץ, ועל שם האבות שהם זיוותני עולם,
יהי רצון שפזכה בקרוב ממש לשלום אמיתי ולא יחוד הרוחניות
והגשמיות, מתחיל מהרוחניות וגשמיות שבעולם קטן, הוא האדם,
הגוף והנפש, ועד לרוחניות וגשמיות בעולם כפשוטו,
וכדברי חז"ל: העוסק בחורה לשמה משים שלום בפמליא של
מעלה ובפמליא של מטה, ומבואר באריכות ע"י רבנו הזקן בעל
התניא (פנימיות התורה, נשמח דאורייתא) והשולחן ערוך (נגלה
דתורה, גופי תורה),
והרי זה גם מענין פרשתא דאזלינן מינה, וכפירוש רז"ל
בראש הפרשה:
א"ל משה לישראל... כשם שהוא (המקטט) יחידי בעולם כך תהא
עבודתכם מיוחדת לפניו, עיי"ש.

בברכה ז"ל (1921) מנחם מענדל שניאורסאהן

בו מתאחדים: ראה שו"ע אה"ע סע"ט ס"ו ובנ"כ. ניסן חדש הגאולה:
שמו"ר פט"ו, יא. ואייר. זיו ניצניא: מ"א ו, א. ועל.. עולם:
ר"ה יא, א. וכדברי חז"ל: טה"צ, ט. ומבואר באריכות: לקו"ת
מסות פו, ב ואילך. נשמח דאורייתא.. גופי תורה: זח"ג קנב, א..
וכפירוש רז"ל: ספרא שמיני ט, ו.

סגל-ירוח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

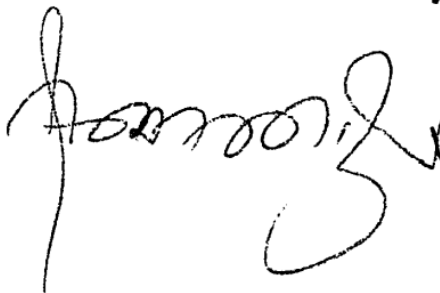
ב"ה, ימי הסליחות, א' תשכ"ד
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הרו"ח אי"א נו"נ
מלאכתו מלאכת שמים כו'
מו"ה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, תבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבת וחתמת
טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמים וברוחניות.

א' תשכ"ד

בברכה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
- ליובאוויטש

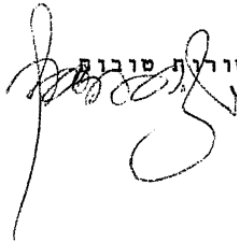
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ערב חג הסוכות, בעלות המנחה,
ה' תשכ"ה. ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ מלאכתו
מלאכת שמים כו' מו"ה חיים שלום
שי' הלוי

שלום וברכה!

ח"ח בעד דברי תנחומים ששלח לי כ' שי'.
ויהי רצון אשר בקרוב בימינו נזכה, בחוץ כלל
ישראל, לראות בנחמת ציון וירושלים,
ולקיום היעוד בלע גו' ומחה ה"א דמעה מעל כל
פנים גו',
והקיצו ורננו שופני עפר שיחיים ה' בטל של
אור גדול של מעלה.

בברכה לבשורת טובה
ולחג שמח

בעלות המנחה: ראה ברכות ו, ב. ונת' באור התורה להצ"צ
וישלח (רלד, ב) וש"נ. בלע גו'.. פנים גו': ישעי' כה, ח.
סוף מו"ק. הקיצו ורננו: ישעי' כו, יט. בטל של אור:
זח"א קיח, סע"א. וראה ג"כ חגיגה יב, סע"ב. כתובות קיא, ב.
תניא ספ"ו.

סגל - ירוח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 אימערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ח ס"ח חשכ"ח
ברוקלין

הרה"ג ותר"ח א"א נו"נ עוסק
בצ"צ וכו' מוה' חיים שלום שי'
הל"י

שלום וברכה

במענה על הודעתו אודות יום הולדה
של
בודאי נתג במנהג אנ"ש בזמן האחרון
ביום ההולדה. ויה"ר מהשי"ת שחיי' שנה הצלחה אצלו
הן בגשמיים והן ברוחניים ויוסיף בלימוד החורא
וקיום מצותי' סחוך הרחבה.
י"ג אדר א"ת

בברכה ז' א"ת וע' ז' א"ת (ר"ל) ז' א"ת

בכתב-יד-קודש: הפ"נ יקרא עה"צ. בברכה לבשו"ט גם בעניני הכלל

סגל - ירוה"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway

Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ח שבט תשכ"ה
ברוקלין

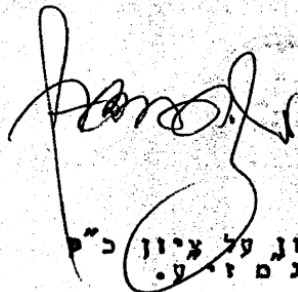
הרה"ג וקרה"ת אי"א נו"נ
עוסק בצ"צ וכו'
מה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו ע"ד הולדת הבן
לבחן מרת חי' צבי חי' למזל טוב ושהכניסותו
הוריו שי' לבריתו של אברהם אבינו ונקרא שמו
בישראל שמואל אהרן שי'

הנה יה"ר מהשי"ת שכשם שהכניסותו
לברית כן יכניסותו לחורו ולחופה ולמעשים טובים
ויגדלוהו סתוך הרחבה.

וירח מחם ומכל יו"ח שי' רוב
נחת יהודי אמת תמידית.

בברכה מזל טוב

הק"נ במכתבו יקרא בעה רצון על ציון כ"ח
מה אדמו"ר וצוקלית'ה נבג'ם ז"ע.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ועש"ק פ' כי תשא ת' תשכ"ה
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הרה"ח נו"נ אי"א מלאכתו
מלאכת שמים כו' מו"ה חיים שלום
שי' הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלה מכתבו של

ומענין פרשה שבוע זה:

וידבר ה' אל משה - כי שאל משה: רבש"ע במה תרום קרן ישראל
(ובפרט - שהי' אך זה עתה מעשה העגל). אמר לו הק'

לאמר - לדורות (כולל אפילו ביום פקדי (אשר אז) ופקדתי עליהם
חטאתם בעגל) -

כי תשא - אתה דוקא - ראשם של ישראל (זרק משה - לא הייתה לו כל
שיכות אפילו לענין העגל, שהרי הי' אז בהר עם ה')

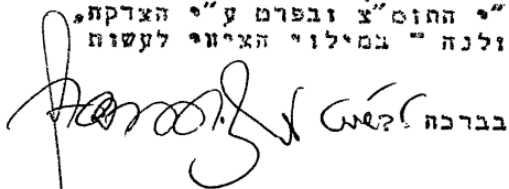
תשא את ראש - תוכל "לשאת את ראשם בהגבהה", ע"י אשר -

תשא את ראש, תמנה אותם לגלות היבתם לפני המקום. - ולכפר על
החטא המונע הרמת קרנם (ובפרט - חטא העגל) -

ונחננו איש כופר נפשו - צדקה, כמ"נ וחטאך בצדקה פרוק.

: : :

וכיחן אשר כל נפש ונפש מבית ישראל יש בה מבתי' משרע"ה - הרי
הזראה בפרשתנו, שע"י בתי' זו על כאו"א להרים קרנו, ע"י אשר יגלה
בתו לפני המקום, בהחבוננו אשר אהבת עולם אהבתנו ה' אלקינו כו'
ובנו בתרת - הוא הגוף החומרי - וקרבתנו כו', שאזי מסילא כמים
הפנים לפנים יתעורר גם הוא לדבקה בו ולהמשיך או"ס ב"ה למטה
ולתעלות כל העולם כולו לה', שזהו ע"י החוס"צ ובפרט ע"י הצדקה,
שהיא עיקר המצות מעשיות ועולה על כולנה - במילוי האיחוי לעשות
משכן ודירה לו ית' בחתוננים.

בברכה

שאל משה: ב"ב י, ב. זה עתה. העגל: תנחומא ר"פ תשא. רש"י תשא ל, טז.
לאמר לדורות: כדמוכת מפרז"ל בב"ב. ביום. בעגל: סנהדרין קב, א.
אתה דוקא: ולא כבשאר המנינים, וכתורה חדא ג בב"ב שם. ראשם של ישראל:
ראה בארוכה בי' לר"ה השמים כמאי ס"ג (נדפס בלקו"ת לג"פ). לשאת.
בהגבהת: רש"י ב"ב שם. תמנה אותם: דאין מקרא (והענין) יוצא מירי פשוטו.

לגלות חיבתם: ראה רש"י ר"פ שמוח. ובפרט כאשר המנין הוא באופן
דחשא את - שאז לכולי עלמא חשוב ולא במל (ביצה ג, ב). - ועפ"ז
מתורצה התמי' בסוגיה ב"ב דההרמה היא ע"י צדקה - שא"כ למה מנה
אותם. ותגדל התמי' ביותר - דאיך זה יסייע ענין המנין להרמה קרנם
והרי אדרבה - אסור למנות את בני (שו"ע רבנו הזקן או"ח סקנ"ו
סמ"ו - במ"מ שם עה"ג רמ"א ואולי צ"ל "שמ"א" או "ש"א" - שמואל
א'). ועכצ"ל דיש במנייה בני ענין נעלה, וכנ"ל. חסא המונע: שלבן
חסא משה במה תרום כו'. וראה ג"כ שמו"ר ר"פ חשא: כי חשא חייבין
לי ישראל. ופי' הצ"צ (דרם"צ ח"ב רפ"ט, א) ע"פ הירוש' שקלים (ב, ג)
חוב עבור העונות ע"ד עונותי עברו ראשי, ונתנו נפש: ראה פי'
הרגמ"ה בב"ב שם. וכמס"נ וחטאך: ראה צ"צ שם. כל... חשרע"ה: חניא
רפמ"ב. וראה תקו"ז חס"ם (קיד, א): אחפשטוחא דמשה בכל דרא ודרא...
עד שחין ריבוא. אהבת... לפנים: חניא ספמ"ם. יתעורר... ב: חניא
הקרמה לשער היחוז"א. ושם: אהבה זו רצה מרע"ה ליטע בלב כל ישראל
כו' עי"ש. ולתמיד... לה: חניא ספמ"ם. הצדקה... כולנה: חניא פל"ז
(סח, ב - מט, א).

נ.ב.

מסיבה נחעכב המשלוח וז"ע נחקבל מכתבו מכל"ג אד"ר.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנהל מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הגאולה, יב"יג המזן, ה'תשכ"ח
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ כו' מו"ה חיים שלום שי'
הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלה מכחבו מיום כ"ג סיון ה'תשכ"ח. י"ג י"ג י"ג

ובעמדנו בימי גאולה כ"ק מו"ה אדמו"ר ממאסרו על הפצת היחודות
החורה (הנגלה והחסידות) ומצותי, הפצה מחוץ מסירת נפש ומבלי התחשב
עם כל מונע ומעכב ומנגד,

אשר גאולתו או הייתה, כדברי בעל הגאולה, גם גאולה, כל מחבבי
הורחנו הק', שומרי מצוה, וגם את אשר בשם ישראל יכונה, כי כל איש
ישראל (מבלי התחשב עם מצבו הפרטי בשמירת וקיום המצוות) לבו חיים
עם ד' וחורו,

יהי רצון אשר זכרון הגאולה ופרשת המאסר וסיבתם אשר קדמו לה -
יעוררו את כל אחד ואחת לפעולות גדולות (בכמות ובאיכות) בהפצת היחודות
לכל פרטי מבלי התחשב עם הקושיים וההגבלות שמביה ומבחוץ - בהוראת
פרשת השבוע כלביא וכארי - ועד כדי מסירת נפש (מסירת הרצון) בעבודה
זו,

וכתבטחה הז"ל חבא למחר (פועל יוצא - היינו גם למחר אפרים) פסייעין
לו חרבה מלמעלה - יהי ה' אלקינו עמו וישראל (כפלל גם את אשר בשם ישראל
- רק - יכונה, כנ"ל) עושה תיל,

עדי אשר יקוים מקרא כפשוטו וקם שבט מישראל (זה מלך המשיח) וקרר
כל בני שח (ומשלו מים עד יום) וישראל עושה תיל.

בברכה חג הגאולה
וה'תשכ"ח (921 428)

ימי הגאולה: פרשת המאסר (בהלוק) ראה לקו"ד ליקום לד"ל (לקו"ה ח"ד).
סארי דא"ה דימי הגאולה - בקונטרס יד (ס' הקונטרסים ח"א). בדברי בעל
הגאולה: במכחבו להגיגת ימים אלו בפעם הא' (נדפס בס' המאסרים חש"ה ע'
רסג). וראה ג"כ ס' המאסרים חשי"א ע' רפז. כלביא וכארי: ראה רש"י בלק
(כג, כד) ובהנהומא. ועפ"ז חומק דרו"ל בברכות יב, סע ב. מסירת נפש.
הרצון: תו"א לו, ב. וכתבטחה חז"ל: יומא ספ"ג. נח"ה בד"ה ה' לי בעוזרי
(דיום הגאולה - יב' מסוז חרפ"ז). יהי ה' כנולל גם כו': ראה ג"כ רש"י
בלק (כג, כא) ובלקו"ה בלק (עב, א) עמו דישראל. וקם שבט. ים: רסב"ם
הל' מלכים רש"י. וראה ג"כ רסב"ן כאן. ומשלו. ים: זכרי. מ, י.

סגל - ירוח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

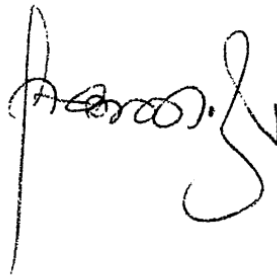
מונחם מענדל שניאורטאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הסליחות ה'תשכ"ח
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג חו"ח אי"א נו"נ ענף עץ
אבוח מלאכתו מלאכת שמים וכו'
טוה' חיים שלום שי' הלו'.

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, שנה השבע שנה
השמיטה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה
ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל
אשר לו ברכה כתיבה וחתמה טובה לשנה
טובה ומתוקה בגשמים וברוחניות.

ברכה

זכרון טובי' בית כולל רייסיין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"ג שבט ה'תשכ"ו
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
כו' מו"ה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו פ"ג מיום ההילולא.

ויהי רצון שיבשר טוב בחוכנו.

והרי באנו זה עתה מיום העשירי בשבט, יום הסחלקות הילולא של
כ"ט מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אשר על הציון הק' שלו
יזכירוהו.

והרי בלשון בעל ההילולא: גבורי ישראל, מגיני ארץ, גם
בהשיבם נפשם אל חיק אביהם שבשמים, אשר לו משלימים נפשותם (מד"ר
בראשית פ"ק בתחלתה) הנה לא זה בלבד שלא יפרדו מעל צאן מרעיתם,
הנה עוד מתרפסים להדום כסא מרום, להתיצב לפני הוד א-ל רם ונשא,
להגן על עם ישורון (ע' מד"ר בראשית פמ"ד, ה') לדרוש רחמי וחסדי
האב על בנו, עמו ונחלתו.

בברכה

בלשון בעל ההילולא: במכתבו ליום היאצ"ט הראשון של כ"ק אביו
אדמו"ר נ"ע (נדפס בס' חכמי ישראל - ניו יארק, תרפ"ד - לג, א).
גבורי ישראל, מגיני ארץ..להגן: השייכות דגבור, מגן ולהגן כו'
- עיין שהש"ר עה"פ אלף המגן..שלטי הגבורים ובאור התורה לה"צמח
צדק" (שהשנה שנת המאה להסתלקות הילולא שלו) פ' לך ד"ה שכרך
הרבה מאד. לא זה בלבד: להעיר מסוטה (יג, סע"ב): לא מת משה..
מה להלן..אף כאן. ובזה"ב קעד, סע"א. ישורון: ראה ב"ר וישלח
רפע"ז: ישורון נאים ומשובחים. לקו"ח נצבים (מה, רע"א). אוה"ת
להצ"צ פ' ברכה (ע' א' תחנן ואילך) בארוכה וש"נ. ושם (ע' א'
תתע): ישורון כולל יעקב וישראל יחד כו' שעשועי המלך בעצמותו
כו' שירה כו' שירו כו' בנו"ן פשוטה כו' מכתר הכללי עד בחי'
המלכות. ולהעיר אשר תרגומו (דברים לג, ה) באונקלוס - "ישראל",
בירוש' - "בית יעקב".

סגל - ירוה"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהו
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ה' איר תשכ"ו
ברוקלין

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ מלאכה
מלאכה שמים וכו'
מות' היום שלום שי' הלוי

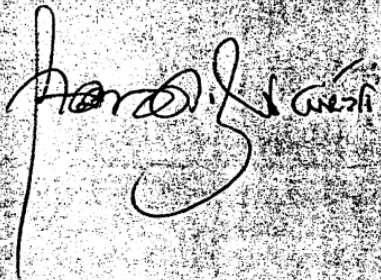
שלום וברכה

במענה על חודעתו אשר נולד בן לבתו פרת מרים
גוטא ה' למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ה שתוריו שי' יכניסוהו
לבריחו של אברהם אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית כן
יכניסוהו לחורא ולחופת ולמעשים טובים, ויגדלוהו
סחוף הרחבה.

וירע סתם טוב נחה יהודי אסיה

השי"ה

מנחם מענדל שניאורסאהו

נ.ב. ה"נ יקרא בעת רצונו על ציון כ"ק סו"ת אדמו"ר
וצוקללה ה' נבג"ם ז"ע.

בהגהתו הוסיף הרבי את שמה של בתו, מרים גוטא, וכן בחתימת האגרת:
בברכת מזל טוב ולבשו"ט [ולבשורות טובות].

סגל - ירוש"ל

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

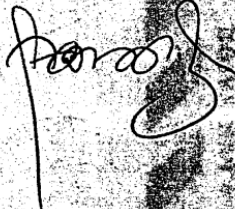
מוחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 אימבערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"ז כסלו תשכ"ז
ברוקלין

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ מלאכה
מלאכה שמים ענף עץ אבוה וכו'
מו"ה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת
של, בודאי נחגג בנחה אנ"ש בזמן האחרון
ביום ההולדת. ויה"ר מהשי"ח שתהיה שנה הצלחה
אצלו הן בגשמיות והן ברוחניות ויוסיף בלימוד
תורה וקיום מצוות מתוך הרחבה.

בברכה

נ.ב. הפ"נ יקרא בעה"ק על ציון כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקללה"ה נב"מ ז"ע.

סגל-ירוח"ח
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

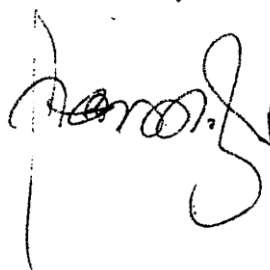
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ח, ימי הסליחות ה'תשכ"ו
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הו"ח אי"א נו"ב
ענף עץ אבוך מלאכתו
מלאכת שמים כו' מו"ה
חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכה כחיבה
ותמימה טובה לשנה טובה ומחוקה בגשמיו
וברוחגיו. א. שניאורסאהן

בברכה

סגל ירוש"ל

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway

Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

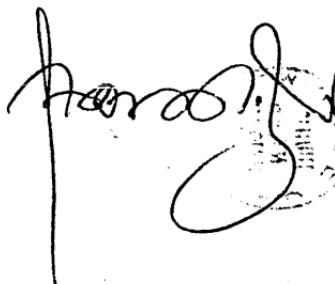
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ג' ס"ח תשכ"ז
ברוקלין

הרה"ג וזרה"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ וכו'
מזה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אודות קטו"ת של
בנו מזה בנימין זאב שי' עם ב"ג חי' בשעה טובה
ומוצלחה,
תנה ית"ר מהשי"ת שי' בשעה טובה
ומוצלחה ולבנין עדי עד על סודי התורה והמצוה
כפי שהם מופיעים במאור שבתורה זוהי חורף החסידות.
וירושלם ומכל יו"ת שי' רוב נחת
יהודי אמיחי חסידותי.

בברכה מזל טוב!

נ.ב. חפ"נ יקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

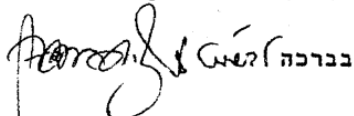
מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, עש"ק אחר חצות,
כ"ד טבת ה'תשכ"ז
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הרה"ה אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת
שמים כו' מו"ה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מצדו והפ"נ לי"ש,
וביום הסתלקותו הילולא של כ"ק אדמו"ר הזקן,
אשר "בחד קטירא אחקטר בי" בקוב"ה מעודו על הארץ" ובעת ההסתלקות
"אליו נשא את נפשו בשמחה וטוב לבב" ו"כל מה שעסק כל ימיו עלו עם שורש
נשמחו בעלותו בשעה ההיא",
ומלמעלה למטה, הרי בכלל "כל עמל האדם שעמלה נפשו בחייו למעלה
בבחי' העלם והסתר מחגלה ומאיר בבחי' גילוי מלמעלה למטה בעת פטירתו"
ו"מאיר חסד ה' מעולם עד עולם על יראיו ופועל ישועות בקרב הארץ",
ומדי שנה בשנה, הרי הימים האלו (כאשר הם) נזכרים (כדבעי, הרי
אז כל ההארות וההמשכות) נעשים.
וגופא בחר רישא אזיל, כל אלה הלומדים תורתו וכו',
אשר כשמו שניאור כן הוא - נגלה דתורה ופנימיות התורה (תורה
החסידות),
לימוד המביא לידי מעשה, קיום המצות בדחילו ורחימו,
כמצווה עלינו וכמבואר באר היטב ע"י בעל ההילולא בספרו תניא
קדישא ובמאמרי דא"ח שלו.
ויהי רצון אשר בדורנו עקבתא דמשיחא, שהוא עש"ק אחר חצות (במנין
שית אלפי שני דהוי עלמא), יגמרו ההכנה לקבלת השבת,
ובהתחלה דטועמי' חיים זכו, לטעום מכל "תבשיל ותבשיל" של יום
השבת בעש"ק,
וכמו שיום השבת ענינו מנוחה ונצטוינו לכבדו ולענגו - כך גם
הכנה זו תהא מתוך מנוחה, כבוד וענג,
ונזכה בקרוב, בתכ"י, לקיום היעוד והאכלתיך נחלה יעקב אביך, נחלה
בלי מצרים וכמ"ש ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה.

בברכה

מסיבה נחעכב המכתב עד מעלי שבתא דעשירי בשבט - ויזא קא גריס -
יום הסתלקותו הילולא של כ"ק מו"ה אדמו"ר, והקביעות בשנה זו כמו בשנה
ההיא - ביום השבת קודש.

בחד. הארץ: הקדמת בני אדה"ז לשו"ע שלו. וראה זח"ג (רפח, א): כל יומין...
מחד קטירא כו'. אליו...לבב: שם. כל...ההיא: סידור שער הל"ג בעומר (דש
סוף טור ב. וראה ג"כ שם בסוף השער). ומלמעלה למטה...בעת פטירתו: צ"ע אם
גם בעת פטירתו זהו מ"ד הבאים ע"י העלאת מ"ן אז - נר"נ שלו. ולהעיר מקו"א
סד"ה עיין ע"ה. כל...הארץ: אגה"ק סי' כח. הימים האלה: לב דוד פכ"ט (ע"פ
מש"כ הרמ"ז בס' תיקון שובבים). (וראה משנה ספ"ג דגיטין). שו"ת הר"י
אירגס (בסו"ס מבוא פתחים) ס"ה בארוכה. שניאור: ואין אור אלא תורה
(תענית ז, ב). במנין שית כו': ראה רמב"ן עה"ה בראשית (ב, ג).
דטועמי'...ותבשיל: ש' הכוונות ענין טבילת ע"ש. שו"ע אדה"ז סו"ס
ד"נ. השבת ענינו מנוחה: ראה רש"י בראשית (ב, ב). סוף תמיד. צ"צ
לתהלים עה"פ מזמור שיר ליוה"ש. והאכלתיך...ונגבה: ראה שבת קיח,
סע"א ושם.

סגל- ירוה"ו
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה ז' איר חשב"ז
ברוקלין, נ. י.

תרה"ג חו"ה אי"א נו"נ ענף עץ
אבוח מלאכתו מלאכת שמים זכו
מות חיים שלום שי' הלו

שלום וברכה

במענה על ההודעה ע"ד הולדת תבה לבח
מה יהודית תי' למזל טוב ונקרא שמה בישראל
פנינה רי"א תי'.

הנה יה"ד מהשי"ח שחורי' שי' גדולה
לתורה ולחופה ולמעשים טובים מחוך הרחבה.

והוא וזוג' תי' ירו פתח ומכל יו"ח
שי' רוב נחת יהודי אמיתי חסידותי.

ידוע מכ"ק אדמו"ר (מהרש"ב) נ"ע,
אשר מנהגנו הוא לאמר גם בלידה בה לתורה
ולחופה ולמעשים טובים ע"פ מרז"ל (ברכות
יז' א) נשים במקאי זכ"ר באקרוי' כו' באחנוי'
כו' ונפרין כו'.

בברכת מול טוב וז' ש' ו' ו' ו' ו'
Handwritten signature

נ.ב. חפ"נ קרא בעה רצון על ציון כ"ק מו"ח
אדמו"ר וצוקלה"ח נבג"ס זי"ע.

סגל - ירוח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway

Brooklyn, N. Y. 11213

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ד' תמוז תשכ"ז
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ ענף עץ
אבות מלאכתו מלאכת שמים וכו'
מות חיים שלום שי' הלווי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשר נולד בן לבח
מרת חי צבי' תי' למזל טוב ושהכניסוהו
חוריו שי' לבריתו של אברהם אבינו ננקרא
שמו בישראל נחמי' שי'.

הנה יה"ר מהשי"ת שכשם שהכניסוהו
לברית כן יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים
טובים, ויגדלוהו מתוך הרחבה.

וירח מהם ומכל יו"ח שי' רוב נחת
יהודי אמי' חסידותי'.

בברכת מזל טוב מזל טוב לחתונה
בנו הרב"ז שי' בשמו"צ

נ.ב. הפ"נ יקרא בעה"ר ציון על ציון כ"ק
מו"ח אהמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

טגל-ירוח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשכ"ז
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ
מלאכתו מלאכת שמים כו'
מו"ה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה
וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות
וברוחניות.

א' אדר א' תשכ"ז

בברכה

רחוב זכרון טובי'

סגל - ירוח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway

Brooklyn, N. Y. 11213

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

ב"ה, טו' כסלו תשכ"ח
ברוקלין

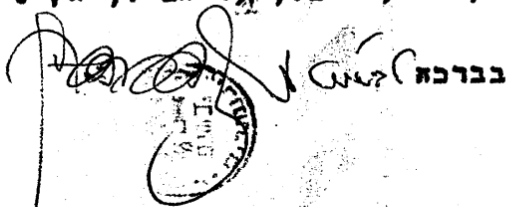
הרה"ג הו"ח א"א נו"נ מלאכתו
מלאכת שמים ענף עץ אבן וכו'
זכו' מזה' חיים שלום ש"י הלוי'

שלום וברכה

במענה על הודעתו אודות יום הולדת שלו,

בזאת נהג במנהג אנ"ש בזמן האחרון
ביום ההולדת. וי"ח מהש"ח ישתחף שנת הצלחה
אצלו הן בגשמים והן ברוחניות. זסיף בלימוד
התורה וקיום מצותי סווד הרה"ג

הפ"נ יקרא בעת רצון על הציון הק"י.

בברכה

בזאת השתחף (זישתחף ביהר שאח) במבצע תפלין.
זה' צליהם.

סגל - ירוח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
HYacinth 3-9250

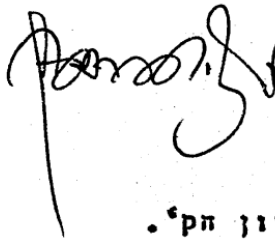
מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 אימבערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ד' אייר תשכ"ח
ברוקלין

הרע"ג וחקיה"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ זכו
מה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולדה בת לבתו מרת
מרים גוטא חיי למזל טוב ונקרא שמה בישראל מויבא
חיי
הנה יה"ר מהשי"ת שהורי' שי' יגדלה לחורה
ולחופה ולמעשים טובים מחוך הרחבה.
וירח מהם ומכל יו"ת שי' רוב נחת יהודי
אמיחי חסידותי.

בברכה מזל טוב

הפ"נ יקרא בעת רצון על הציון הק'.

סגל - ירוח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

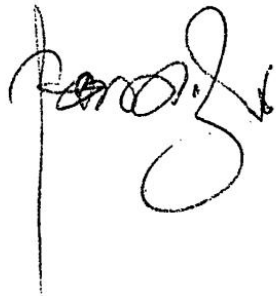
ב"ה, ימי הסליחות, ה"תשכ"ח
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו
מלאכת שמים ענף עץ אבות וכו'
מה חיים שלום שי' הלו'

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה
וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות
וברוחניות.

מנחם מענדל

בברכה

מגל - ירוח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
HYacinth 3-9250

מנוחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, טז' ס"ח השכ"ט
ברוקלין

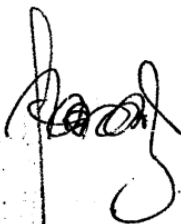
הרה"ג וקה"ח א"א נו"נ
עוסק בצ"צ וכו'
מה חיים שלום שי' הלו

שלום וברכה!

במענת על התודעה ע"ד תולדת הנכד קלונימוס
קלמן שי' למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ח שיכניסוהו חורין שי'
לתורה ולתופה ולמעשים טובים, ויגדלוהו מתוך
הרחבה.

וירח מהם ומכל יו"ח שי' רוב נחה
יהודי אמיחי חסידותי.

בברכה מזל טוב ושמחה ועל יענין רבני אגודת

בטח השתתף (וישתתף ביתר שאח) במבצע הפליין.
וה' יצליחם.

הפ"נ שבמכתבו יקרא בעה רצון על הציון הק'.

סגל - ירוה"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 אימערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ז' כסלו תשכ"ט
ברוקלין

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ ענף
עץ אבוה מלאכתו מלאכת שמים
מוה"חיים שלום שי' הלו"י

שלום וברכה!

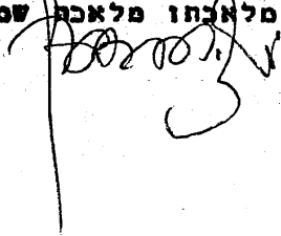
במענה על חודעתו אודות יום הולדת שלו,

בודאי נחג במנהג אנ"ש בזמן האחרון ביום
ההולדת. ויה"ר מהשי"ת שחיי" שנה הצלחה אצלו הן
בגשמי"ת והן ברוחניות ויוסיף בלימוד התורה וקיום
מצותי' מתוך הרחבה.

הט"נ יקרא בעת רצון על הציון הק'.

בטח השחחף (וישחחף ביהר שאח) במבצע
חטלין. וה' יצליחם.

בברכה מזל טוב לבשו"ט מקשה"ת של
אחינו הו"ח מלאכתו מלאכת שמים י"צ
שי' הלו"י

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 אימערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

טגל - ירוח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, עשק"מ ניסן חשכ"ט
ברוקלין

הרה"ג וזרה"ח אי"א נו"נ וכו'
מוח' תיים שלום שי' הלוי'

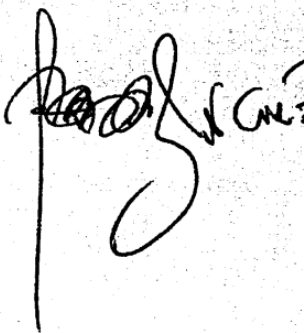
שלום וברכה!

במענה על ההודעה ע"ד הולדת הבת
לבתו מרת יהודיה ח' למזל טוב ושנקרא שמה
בישראל מרים בלומא ח'.

חנה יה"ר מחשי"ח שהורי' שי' יגדלה
לתורה ולחופה ולמעשים טובים מחוץ הרחבה.

זירה מהם ומכל יו"ח שי' רוב נחת
יהודי אמיחי נחת חסידותי.

יודוע מכ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע,
אשר מנהגנו הוא לאמר גם בלידה בת לחורח
ולחופה ולמעשים טובים, ע"פ מרז"ל (ברכות
יז' א) נשים במאי זכין באקרוי' כו' באחנוי'
כו' ונסרינן כו'.

בברכה מזל טוב וזאת

הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על הציון הק'.

סגל - ירות"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubarvitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 אימטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, בדר"ח אלול תש"ל
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג והרה"ח מאי"א נו"נ ענף
עץ אבות וכו'
מוה' חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה ע"ה קשו"ת של בנם האברך
אברהם צבי שי' עם ב"ג מרת הבקה תי' בשעה טובה
ומוצלחת,

הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' בשעה טובה ומוצלחת
ולבנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם
מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

נצרו מהם ומכל יו"ח שי' רוב נחת
יהודי אמיתי חסידותי.

בברכת מזל טוב
וכוח"ס

ה'תש"ל
ע"ה

WELL AND APPLY PRESSURE TO SEAL

טגל-ירוח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

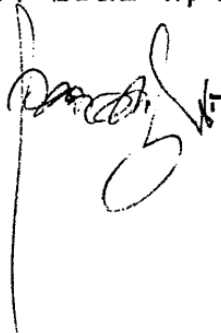
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תש"ל
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ ענף
עץ אבות מלאכתו מלאכת שמים
כו' מו"ה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
העם מלאכה.
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, יא' אייר תשל"א
ברוקלין, נ.י.

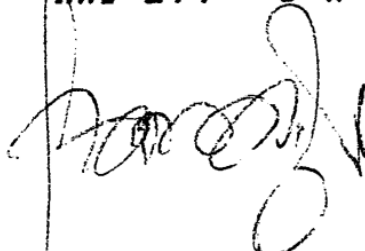
הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ ענף
עץ אבות מלאכתו מלאכת שמים
מוה' חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה ע"ד הולדת הבת לבנו
מוה' בנימין זאב שי' ושנקרא שמה בישראל שושנה
בילא תי',

הנה יה"ר מהשי"ת שהורי' שי' יגדלה
לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

וירוו מהם ומכל יו"ח שי' רוב נחת
יהודי אמיתי חסידותי.

בברכת מזל טוב

בטת השתתף (וישתתף ביתר שאח) במבצע הפליין.
וה' יצליחם.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי חנוכה ה'תשל"א
ברוקלין, נ.י.

ש"ב הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ מלאכתו
מלאכת שמים כו' מו"ה חיים שלום שי'
הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתב מיום נר חמישי דחנוכה. וכך ספרו תוספת
רש"י, ות"ח ת"ח. וכן יצא צדק הנס בנרות. והנה שני דברים בנר ושניהם
ענין חנוכה - קבעו הנס בנרות. הכלי המחזיק בתוכו השמן והפתילה.
נקראים נר: שמן ופתילה שמדליק בהם, הכלי המחזיק בתוכו השמן והפתילה.
בנר שעוה וכיו"ב - י"ל שחלק הנר שלא נימס עדיין - הוי במקום
הכלי, או שהכלי הוא לאו דוקא אפילו לכתחילה.
ופירשו חז"ל עפש"נ נר ה' נשמת אדם, כי נר מצוה וחורה אור
כי הפתילה והשמן הם (בעבודת השם) האדם והמצות,
וכשמדליק הנר (שזהו ענינו ושלימות שלו), כשעושה מצוה - "מדליק"
הדבר בו נעשית המצוה (ובצירוף כח עשי' זו, חלק מ"הפתילה") נעשה אור.
והרבה מיני אור הם בנר וכללותם - בלשון חז"ל: נהורא אוכמא ונהורא
חיורא,

נהורא אוכמא הקרובה אל הפתילה, עשיית המצוה באופן שניכר בזה גם
מציאות אדם העושה, ונהורא חיורא - עשיית מצוה לשמה. ובלשון הרמב"ם
עוסק בתורה ובמצות כו' לא מפני דבר בעולם כו' אלא עושה האמת מפני שהוא
אמת כו'.

והנה החומ"צ הם דוקא בעוה"ז, בו על האדם לעשותם ולברר עי"ז את
חלקו בעולם שבשבילו נברא.

וי"ל שזהו ענין הכלי (דהנר). וכשם שאין אחד דומה לחברו כך כו' כ
מיני כלים הם,

אף שבכללות - כל נר ה' נשמת אדם אשר במנורה - כולה מקשה זהב עד
ירכה (רגל התחתון) עד פרחא (גדולי הצדיקים).

ויהי רצון אשר יאיר כל אחד ואחת את נרו,

את נשמתו - נפש האלקית ונפש הבהמית - ואת חלקו בעולם,

ובאופן - כהלכה דבית הלל - דמוסיף והולך, מוסיף ואור,

עד לקיום היעוד דלילה כיום יאיר.

בברכת מו"ט מז"ט מז"ט מז"ט

בברכת מו"ט מז"ט מז"ט מז"ט
בברכת מו"ט מז"ט מז"ט מז"ט

ענין חנוכה: ראה ד"ה זה בתורה אור. קבעו הנס בנרות: והרי בחנוכה הי'
גם הנס דמסרת גבורים ביד חלשים כו'. ובלעדו א"א נס הנרות (אבל גם לולא
נס הנרות - הי' נגאלים מגלות יון ע"י הנס דמסרת) - ועכצ"ל שגם המלחמה
הייתה בענין הנרות (נר הנשמה ונר מצוה). עיי"ש. ולקמן במכתב. שני

ימי החנוכה תשל"א - מכתב כללי-פרטי שבראשו מודה הרבי על קבלת ספרו של זקן
החתן, "תוספת רש"י", ומפנה בכתב-יד-קדשו: ועיין בסיום המכתב. בסיומו, הוסיף הרבי
"לחביבותא דמילתא", מספר הערות על הספר, ובהגהתו את המכתב הוסיף מספר תיקונים
בכתב-יד-קדשו.

כן הוסיף הרבי קודם חתימתו הק': כל הפ"נ יקראו, בל"נ [בלי נדר], עה"צ [על הציון].
בברכת מז"ט מז"ט מז"ט [מזל-טוב מזל-טוב] לחתונת בנו אברהם צבי שי'

סגל-ירוח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

כ"ה, ימי הסליחות, ה"חשל"א
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ ענף
עץ אבות מלאכתו מלאכת שמים
כו' מו"ה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה
מנחם מענדל

בברכה

סגל-ירוש"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

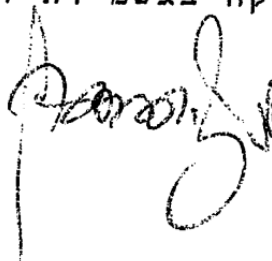
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשל"ב
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הו"ח א"א נו"נ
ענף עץ אבות מלאכתו מלאכת
שמים כו' מו"ה חייט שלום
שי' הלוי

שלום וברכה!
הפ"נ נתקבל.

ילקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה

סגל - ירושת"ו
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ד' מ"ח תשל"ג
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג והרה"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ וכו' מוה' חיים שלום שי' הלוי

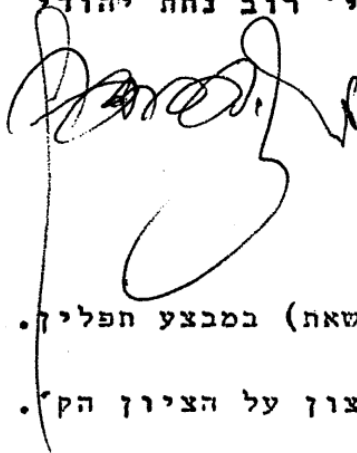
שלום וברכה!

במענה על ההודעה ע"ד הולדת הבת לבתו מרת מרים
גוטא תי' למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ת שהוהי"ת יגדלה לתורה ולחופה
ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

ויררו מהם ומכל יו"ח שי' רוב נחת יהודי
אמיתי הסידותי.

בברכת מזל טוב

בטח השתתף (וישתתף ביתר שאת) במבצע חפלין.
וה' יצליחם.

הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על הציון הק'.

מכתב ברכה לכבוד לידת נכדתו, אם החתן, ובו הוספה בכתב-יד-קדשו: הנה יה"ר
מהשי"ת שהורי' שי' יגדלוה לתורה לחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.
בסיום המכתב הוסיף הרבי: בטח השתתף (וישתתף ביתר שאת) במבצע תפילין. וה'
יצליחם.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, יא' ניסן ה'תשל"ג
ברוקלין, נ. י.

ש"ב הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ
מלאכתו מלאכת שמים כו' מו"ה
חיים שלום שי' הלוי
שלום וברכה!

המכתב ~~בצ~~ נתקבל.
ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא
עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע
ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמתית, חירות
מדאגות בגשם ומדאגות ברוח - מכל דבר המעכב
עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה
כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו
תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל
היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג
אלהינו

דברים בנר: ראה שערי אורה ד"ה כי אתה נרי סוס"א: דבר חמישי והוא כלי הנר.
ושניהם נקראים נר: גם כ"א בפני עצמו וכנאמר: הנרות הללו קודש הם. נר שיש לה
ב" פיות. וכיו"ב. שמן ופתילה: כן סדרם ברמב"ם שו"ע וכו'. וצ"ע שהוא היפך הסדר
בש"ס: פחילות ושל"נים. שהכלי הוא לאו דוקא: בשו"ת אבני נזר חאו"ח סת"ק כותב
שמחלוקת בדבר ותלוי באם הכלי מכלל הנר. ובטח אין הכוונה כשטחיות הלשון (וכן
בס' נתיבות עולם שמביא), שהרי במקומות אין ספור שהכלי נקרא נר (הן בלשון
תורה והן בלשון חכמים), כ"א בנוגע לעבודה (ומצוה) האמורה בנר. ועפ"ז בנוגע
לנ"ח - ל"ל להרבות במחלוקת והרי יל"פ דברי החד לאברהם וכו' שמביאו שטעמו
משום בזיון מצוה. ואכ"מ. אפילו לכתחילה: שו"ע או"ח ר"ס תער"ג. ובנ"כ שם
הקשו על המהר"ל. ופירשו חז"ל: בתו"א ושערי אורה (ראה מפתח הענינים שם),
באר התורה. דרושי חנוכה. ועוד. ובצירוף כח כו': להעיר מתניא פל"ז.
והרבה מיני אור: ברכות נב, סע"ב. ובזהר בכ"מ. ובחקו"ז חכ"א (נ, א) ה'
גוונין. אוכמא. חיוורא: זח"א נא, א. וראה תו"א כו' שם. וכלשון הרמב"ם:
ה' תשובה פ"י ה"ב. עוסק בתורה ובמצות. עושה האמת: לכאורה סיפא לאו רישא.
ולהעיר ממו"נ ח"א פ"ב. ה' יסוה"ת פ"א ה"ד. שם רפ"ט. ואכ"מ. שבשבילו נברא:
רחמי משמע: העולם בשביל האדם (סנהדרין לז, א. ברכות ו, סע"ב). והאדם בשביל
(בירור) העולם (תניא פל"ז מע"ח שכ"ו). שבשבילו. שזהו ענין הכלי: ויחאים גם
למש"כ בס' טעה"צ להרדב"ז (הובא באבני נזר שם) דאין עיקר המצוה בכלים
עצמם אלא במה שנעשה עליהם. שאין אחד דומה לחבירו: סנה' לז, א.
כו"כ מיני כלים: בחד לאברהם מעין ב' נהר נח מונה טו מיני כלים הראויים
לנ"ח. מקשה. הצדיקים): ראה ד"ה זה בלקו"ת פ' בהעלותך. אחד ואחת: שאף הן
היו באותו הנס (שבת כג, א. ועיי"ש ברש"י). מוסיף ואור: דבאור מצ"ע - גם
לב"ש צ"ל מוסיף והולך, אלא שנרות חנוכה הם כנגד פרי החג (שהם כנגד או"ה) גם
שבהם צ"ל פוחת והולך (ראה שבת כא, ב. תו"א ד"ה ח"ר מצות נ"ח (לד, ב). ועפ"ז
יתורץ הא דודאי גם ב"ש ס"ל דמעלין בקודש. היעוד דלילה כיום יאיר: תהלים
(קלט, יב) ובכמה מרז"ל שזהו יעוד דלעת"ל (זח"א לא, א. ועוד).

ג.ב.

לחביבותא דמילתא - בנוגע לספרו:

לפרש קרא שלא במקומו - ה"ז שלא כדרך הפשט (שזהו דרך פרש"י עה"ת) ואינו
אופן לימוד עם בן חמש (למקרא), ובפרט כשהפי' בא לאחרי הכתוב שמפרשו ושאינן
מזוייז ע"ז במקומו. ועכצ"ל שבמקומו אין צורך בפי', אבל הכתוב השני מעורר
קושיא וכיו"ב בכתוב הא' ותירוצה ע"י פי' המחודש, או שהפי' המחודש הוא רק
לרוותא דמילתא ובעת לימוד הכתוב הא' לא הי' מקום לזה או שלא הי' מקור לזה,
או שבמקומו הפי' המחודש פשוט ואין צורך לפרשו, או טעם כיו"ב. ועפ"ז

בראשית א, א: "אח" - גם ע"פ דרך הפשט בא לרבות (ראה פרש"י שם ד, א-ב), אבל
לפעמים בא רק ליופי ה' (שם א, ד ובמקומות אין ספור).

במקומו אא"פ לרש"י לפרש את השמים גו' לרבות תולדותי' וכו' - שה"ז היפך
פשט הכתובים שלאח"ז (שנברא כאו"א ביומו). ורק הקושיא בל' יהי פאורות (דלא
כמש"כ לפנ"ז חדשא הארץ וכיו"ב) שמכריחה לומר שנבראו מכבר - מאפשרת לפרש את
השמים לרבות כו' (צ"ל צ"ב).

שם ג, ד: במקומו אין מקור להחידוש דקטע כו'. - ועפ"ז יומתק דיוק
פרש"י בירמי' למדנו מכאן. וק"ל.

שם ג, יז: במקומו א"צ לפרשו שעצבון לאו דוקא רגש היפך שמחה, שהרי
לפנ"ז כבר פי' עצבונך צער (הבא ע"י גידול כו') יגיעה.

ולא הביא רש"י בקהלת פסוק זה, כ"א שלאחריו - כי בו המדובר ביגיעה
גופנית בדוגמת המדובר בקהלת. וק"ל.

ועד"ז צ"ל בכ"פ.

סגל - ירוח"ן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ה' דחנוכה תשל"ד
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג וזרה"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ וכו' מוה' חיים שלום שי'
הלוי

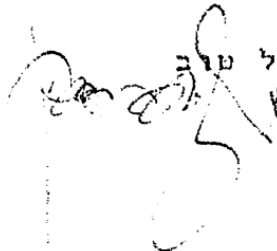
שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונת
בנט האברך מוה' שניאור זלמן שי' הלוי עם
ב"ג מרת פסי' חיי' ליום יד' טבת הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי מזל טוב
מזל טוב ושתי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו
בית בישראל בנין עדי עד על יסודי הטורה
והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי
תורת החסידות.

וירון מהם רוב נחת יהודי אמיתי
חסידותי.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

סגל - ירוה"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ב' מ"ח תשל"ה
ברוקלין, נ. י.

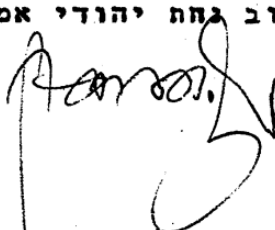
הרה"ג והרה"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' חזנים שלוש שי' הלוי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות קשו"ת של נכדא'ו מרח
רחל לאה תי' עם ב"ג תי' בשעה טובה ומוצלחה,

הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' בשעה טובה ומוצלחת
ולבנין בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה
והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת
החסידות.

ויררו מהם ומכל יו"ח שי' רוב נחת יהודי אמיתי
חסידותי.

בברכת מזל טוב

הפ"נ שבמכ" יקראו בעת רצון על הציון הק"ו.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"א כסלו, תשל"ה
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח הרה"ג אי"א נו"כ
ענף עץ אבות וכו' מוה'
הימים שלום הלוי שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכת' ובוקב בקשת ברכה
פ"נ מיום כ"ג מרחשון וכו'

ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

בברכה - בקשר ליום ההולדת
לשנת הצלחה בגו"ר

סגל - בני ברק (ירות"ו)

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ז' אלול תשל"ה
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג והרה"ח אי"א נו"נ ענף
עץ אבות וכו'
מוה' חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

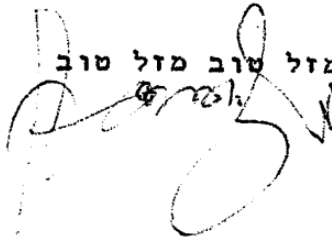
במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונת נכדתו מרת
רחל לאה תי' עם ב"ג האברך מוה' זלמן דוד שי' ליום יא'
אלול הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל טוב
ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין עדי
עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה
זוהי תורת החסידות.

ויררו מהם ומכל יו"ח שי' רוב נחת יהודי אמיתי

חסידותי.

בברכת מזל טוב מזל טוב
וכוח"ס

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, בדר"ה כסלו תשל"ו
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג והרה"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ וכו' מוה' חיים שלום שי'
הלוי

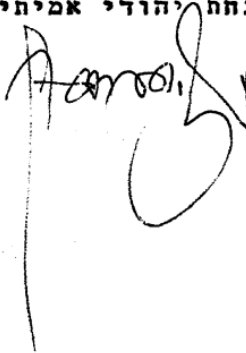
שלום וברכה!

במענה על ההודעה אודות קשו"ת של בתם מרת בה שבע
תי' עם ב"ג האברך מוה' משה חיים שי' בשעה טובה ומוצלחה,

הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' בשעה טובה ומוצלחה ולבנין
בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם
מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

ויררו מהם ומכל יו"ח שי' רוב נחת יהודי אמיתי

חסידותי.

בברכה מזל טוב

בטח משתתף הוא בחמשת המבצעים ומבצע נש"ק, וה' יצליחם.
הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על הציון הק'.

סגל - ירוש"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, אדר"ח אד"ר תשל"ו
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג והרה"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ וכו' מוה' חיים שלום שי'
הלוי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונה בתם מרת
בת שבע חי' עם ב"ג האברך מוה' משה חיים שי' ליום
יא' אדר"ר הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי מזל טוב מזל טוב
ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין
עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור
שבתורה זוהי תורת החסידות.

ויררו מהם ומכל יו"ח שיחיזו רוב נחת יהודי
אמיתי חסידותי.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

הפ"נ שבמכ" יקרא בעת רצון על הציון הק'.

ב"ה, עש"ק פ' שופטים;
בדר"ח אלול, ה'תשל"ו.
ברוקלין, נ. י.

ש"ב הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ מלאכתו
מלאכת שמים כו' מו"ה חיים שלום שי'
הלוי

שלום וברכה!

המכ' נתקבלו ביום ג' יצאנו עיר
וע"פ הוראות חז"ל: אין מזרזין אלא למזורז, מזרזין את האדם שידע
מעשה ויהיה מורזזין אותו בשעת מעשה.

הרי בעמדנו ביום ראשון דחדש אלול - שעת מעשה הוא לזרז בנוגע
לעניני החודש המבוארים בראשונים ואחרונים ומרומזים גם בשם החודש -
שהוא גם ר"ת דחוכן ענינים אלה.

וי"ל שגם מדויק הוא - שהענין העקרי (המחודש) בחודש זה - ענין
התשובה, חשבון צדק דשנה העוברת ותיקונה והשלמתה - ר"ת המרמז ע"ז מובא
הוא בתכיפות יותר ובפשיטות יותר מאשר שאר הר"ת, והוא:

אלול - ר"ת אני לדודי ודודי לי - "להיות לבו קרוב אל דודו בתשובה
ואז דודו קרוב לקבל תשובה מאהבה".

מובן אשר התשובה, החשבון והתיקון וכו' ה"ה צ"ל בכל עניני עבודת
האדם, הנכללים בשלשת הקווין, העמודים עליהם העולם עומד: תורה עבודה
וגמ"ח, ומתן עצמם - ביארו חז"ל שבאלול (ובתשובה - בכלל) שיכות מיוחדת
לעבודת התפלה, וזהו

אלול - ר"ת (ומל הוי"ו אלקיך) את לבבך ואת לבב (זרעך), וע"פ מחז"ל:
איזו היא עבודה שהיא בלב הוי אומר זו תפלה - קו העבודה.

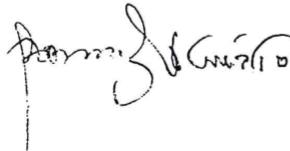
ועוד אמרו: אלול - ר"ת (והאלקים) יצא לידו ושמת ליך (מקום) - שרי
מקלט. ובעבודת האדם זהו קו התורה, כי דברי תורה קולטין הן.

אלול - ר"ת: (ומשלוח מנות) איש לרעהו ומתנות לאביונים, קו דגמילות
חסדים.

* * *

ויהי רצון אשר יעשה כאו"א בכל האמור בזריזות המחאימה ובהצלחה רבה,
ובימי החשבון דשנה העוברת וההכנה לשנה הבאה, הרי במקום המצב אשר,
בל"ה הכתוב "נמוגים ארץ וכל יושבי" - יאמר בצדק "אנכי חכנתי (ע"י התשובה -
כל שלשת) עמודי סלה" ו"חרומנה קרנות צדיק" - ועמך כולם צדיקים - בסוף
ימי הגלות, עקבתא דמשיחא,

ויזכה בקרוב ממש, בתוככי כל אחבנ"י שליט"א, לגאולה האמתית והשלימה
ע"י משיח צדקנו, גאולה הנרמזת גם היא, כמאמר חז"ל, בר"ת דשם החודש,
להוי"ו ויאמרו לאמר אשירה - ר"ת אלול למפרע, כי אז יצאו כל ניצוצין
מהגלות.

בברכת כוח"ס

מכתב כללי-פרטי, שבראשו כתב הרבי בכתב-יד-קדשו: המכ' נתקבלו והפ"נ יקרא
עה"צ [על הציון]. ובסיומו הוסיף: בברכת כוח"ס [כתיבה וחתימה טובה] ולבשו"ט
[ולבשורות טובות]

פ' שופטים: ושוטרים תחך לך בכל שעריך - בכאן יש רמז מוסר.. (שצריך) האדם להיות שומר השערים (שבו) דהיינו הראי' והשמיעה והדבור והכעס וכו' וישגיח תמיד כו' (של"ה ס"פ שופטים) - נתבאר בארוכה באוה"ת עה"פ. שופטים: בסנה' (טז, ב) מנין שמעמידין שופטים לישראל ח"ל כו' שוטרים כו' ת"ל כו' (ועד"ז הוא בספרי) - משמע לכאורה דשני ציוויים בפ"ע הן אלא ש(לדעת ר"א) בספרי (מובא בכ"מ - ושנמצא בכח"י רומי ואינו בדפוסים שלנו) ובתנחומא ובפסיקתא (זוטרטא-לקח טוב) אם אין שוטר אין שופט - אבל הרמב"ם (ריש הל' סנה' ובסהמ"צ מ"ע קע"ו) מנאן למ"ע אחת. [כך, כמדומה שלא הביא דעת ר"א הנ"ל. ומתקופת סוף זמן בית שני ושלאחרי' - שלא הייתה יד ישראל תקיפה כו' ובכ"ז היו שופטים משמע דלא כר"א]. וראה ביאור הרי"ף פערלא לסהמ"צ להרס"ג ס"ז א". ולהעיר מרמב"ן ליתרו יח, כ. אוה"ח כאן. - ונפק"מ בכהנ"ל גם במוסר הנ"ל. ואכ"מ. בדר"ח אלול: להעיר שאז לכ"ע הי" משה בהר (ראה הדעות בזה - בסה"ד ב"א תמ"ח). וראה הוספות לשו"ע אדה"ז סתקפ"א הערות להר"ן מדובראוונא בקו"א. אין.. למזורז: מכוח כג, א. מזרזין.. בשעת מעשה: רש"י עה"ת יתרו (יט, כד) ע"פ מכילתא שם. וראה ג"כ ספרי בהעלותך ט, ד. בשם החודש: נזכר גם בתושב"כ נחמ"י ו, טו. וראה פי' הבעש"ט כו' (שער היחוד והאמונה נ"א), אוו הוזה להה"מ ס"פ באש"ה שהשט הזה מוזה על שושי' מחי' וכו'. העקרי. התשובה: ראה טאו"ח סתקפ"א ונ"כ שם. ובכ"מ. ובפשיטות יותר: ולהעיר אשר גם ס"ת דאני לדודי ודודי לי נדרש על (מ' יום ד) אלול (ועש"ת) - ר"ח שער התשובה פ"ד (קטו, א). ב"ח לטור שם. אוה"ת לשה"ש ע' תקטז ואילך. ד"ה אני לדודי תרכ"ט, עת"ר. ר"ת המרמו ע"ז. לי: מטעמים הנ"ל. ודלא כהסברא מאז (וכ"כ באלף למטה על מטה אפרים ובקצש"ע-ריש הל' ר"ה) שזה קאי על קו התפלה וחשובה, נרמזת ב"את לבבך ואת לבב". - וכ"מ קצת בר"ח וב"ה הנ"ל (מדהקדימו הר"ת דאני לדודי). אלול - ר"ת. לי: פע"ח שר"ה פ"א. שעה"פ שה"ש. ובכ"מ בכתהאר"ז"ל. ר"ח וב"ח שם. לקו"ת וסידורש" האלול. ובכ"מ. להיות. מאהבה: ב"ח שם. העולם עומד: כפשוטו, וגם עולם קטן זה האדם, כמבואר בדרושים ד"ה על ג' דברים העולם עומד: וראה ד"ה זה דשנת ה"ש"ת. אלול - ר"ת. לבב: בעה"ט עה"פ דברים ל, ו. בר"ח וב"ח שם הובא ג"ז בנוגע לתשובה, כי מדברים בכללות עבודת חודש אלול. איזו תפלה: תענית בתחלה (וברמב"ם ריש הל' תפלה - בשינוי לשון). עבודה שהיא בלב: בלב ועם הלב (ראה סד"ה כי חלק תרצ"ט). אלול-ר"ת. לך: פע"ח שר"ה שם. ש' הפסוקים שמות כא, יג. קו התורה. הן: בארוכה בליקוט אלול חשי"ד. דברי.. הן: מכוח י, א. וראה צפע"נ לשם (מהדו"ת לו, ג). אלול - ר"ת. לאביונים: ס' ערוגת הבושם, א"ר (ריש סתקפ"א) בשם ס' אמרכל. במקום המצב. צדיק: ע"פ המדרש הובא בטאו"ח סו"ס חקפ"א ובירוש' ר"ה פ"א ה"ג: בנוהג שבעולם כו' אבל ישראל אינן כן.. ושמחין יודעין שהקב"ה יושה להן ימים. בל' הכתוב: והל"ה עה"ד. שם, יא. נמוגים.. סלה: מיוסד על פרש"י עה"פ (ממדרש תהלים שם) דקאי על זמן מתן תורה. תרוממה קרנות צדיק: להעיר ממחז"ל (ראה זח"ג קנג, ב. הובא בלקו"ת דברים צב, ב ושה"ש נ, ב) דמשיח עתיד לאתבא צדיקיא בתיובתא. ועמך כולם צדיקים: ישעי' ס, כא. ובסנה" ר"פ חלק דקאי על כל ישראל. קרנות צדיק" - ועמך כולם: ראה מדרש תהלים שם. להוי'.. מהגלות: פע"ח שר"ה פ"א. ר"ת למפרע: אולי י"ל הטעם כל זהו דרך יציאת ניצוצין מהגלות, מלמטה, למעלה. וראה לקוטי לוי יצחק לפסחים (ע" קד) ולזח"ג (ע" תעב). - וראה שו"ע האריז"ל ר"ח אלול.

נ.ב.

ז"ע נתקבל המכ' מיום ד' אלול, בברכת מזל טוב להולדת הנכד נחמ"י אהרן שליט"א, ויה"ר שהוריו שי' יגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה, והוא ירוה מהם ומכל יו"ח שי' רוב נחת חסידותתי.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ח שבת תשל"ז
ברוקלין

ש"ב הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ
מלאכתו מלאכת שמים כו' מו"ה
חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכ' ות"ח.

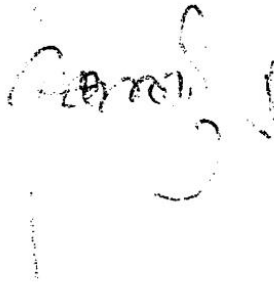
ודבר בעתו -

בין הילולא דכ"ק אדה"ז והילולא

דכ"ק מו"ח אדמו"ר.

הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על הציון

הק'.

בברכה

סגל - ירות"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ.י.

ב"ה, טו' בשבט תשל"ט
ברוקלין, נ.י.

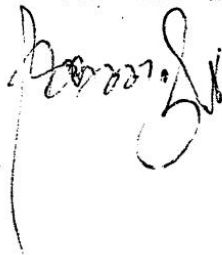
הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
ענף עץ אבות וכו'
מוה' הייט שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אודות עשיית ה"ווארט" של
בנו האברך מוה' אהרן דוב בער שי' הלוי עם ב"ג מרת
בלומא חי' בשעה טובה ומוצלחת,

הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' בשעה טובה ומוצלחת
ולבנין בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה
והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

ויררו מהם ומכל יו"ח שי' רוב נחת יהודי אמיתי
חסידותי.

בברכת מזל טוב

סגל - ירות"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, טו' בשבט תשל"ט
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
ענף עץ אבות וכו'
מוה' חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אודות עשיית ה"ווארט" של
בנו האברך מוה' אהרן דוב בער שי' הלוי עם ב"ג מרת
בלומא תי' בשעה טובה ומוצלחת,

הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' בשעה טובה ומוצלחת
ולבנין בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה
והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

ויררו מהם ומכל יו"ח שי' רוב נחת יהודי אמיתי

חסידותי.

ברכת מזל טוב

סגל - ירות"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, טז' אדר תשל"ט
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ ענף
עץ אבות וכו' מוה' חיים שלום שי'
הלוי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונה בפס האברך
אהרן דב בער שי' הלוי עם ב"ג מרת בלומא תי' ליום ר"ח
ניסן הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל טוב
ושחתי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין עדי
עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה
זוהי תורת החסידות.

ויררו מהם ומכל יו"ח שי' רוב נחת יהודי אמיתי

חסידותי.

ברכת מזל טוב
מזל טוב

הפ"נ שבמכ' יקרא בעה רצון על הציון הק'.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"א ניסן ה'תשל"ז
ברוקלין, נ. י.

ש"ב הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ
מליצתו מלאכת שמים כו' מו"ה
חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

מכתביו נתקבלו.

אלקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא
עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע
ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמיתית, חירות
מדאגות בגשם ומדאגות ברוח - מכל דבר המעכב
עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה
כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו
תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל
היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג

נ.ב. ז"ע נתקבל מכתבו מי"א ניסן.

ות"ח על הברכות. וכבר מלתי אמורה בתוה"ק:
ואברכה (ה' מקור הברכות) מברכיך, בברכתו של
הקב"ה שתוספתו מרובה על העיקר.

סגל - ירוח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, טו' תמוז תשל"ט
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג הו"ח אי"א נו"ב ענף
עץ אבות וכו' מוה' חיים שלום שי'
הלוי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה ע"ד הולדת הבת לבתו מרת
בת שבע תי' למזל טוב ושנקרא שמה בישראל רחל תי',

הנה יה"ר מהשי"ת שהוקי' שי' יגדלוה לתורה
ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

ויררו מהם ומכל יו"ח שי' רוב נחת יהודי
אמיחי חסידות י.

- ידוע מכ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, אשר
מנהגנו הוא לאמר גם בלידת בת לתורה ולחופה
ולמעשים טובים, ע"פ מרז"ל (ברכות יז' א) נשים
במאי זכייין באקרוי' כו' באתנוי' כו' ונטריין כו'.

בברכת מזל טוב

הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על הציון הק'.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"ח שבט תש"מ
ברוקלין

הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ
מלאכתו מלאכת שמים כו'
מו"ה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכ' והפ"נ,

ודבר בעתו -

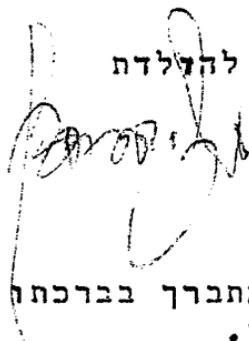
בסמיכות לר"ה לאילנות ביום הש"ק

שבת שירה בשנה השביעית שבת לה'.

הפ"נ שבמכ' יקראו בעת רצון על הציון

הק'.

בברכת מזל טוב להולדת
הנכדות תחיינה

נ.ב.

ת"ח על הברכות, וכל המברך מתברך בברכות
של הקב"ה שתוספתו מרובה על העיקר.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ה מנ"א תש"מ
ברוקלין

הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ מלאכתו
מלאכת שמים כו' מו"ה חיים שלום
שי' הלו'י

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתביו וכו',

ודבר בעתו -

בסמיכות לחמשה עשר באב

- קיימא סיהרא באשלמותא -

ולא היו יו"ט לישראל כטו באב כו'.

הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על הציון הק'.

ב"ה (הו) אצטרוי עי' הוי עזר אלקים - וברכה לית לאי אנוני.
ב"ה

בברכה (הו) ד' אנוני
לוי יצחק

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ג בט"ו חשמ"א
ברוקלין

מחו' הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ
מלאכתו מלאכת שמים כו' מו"ה
חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

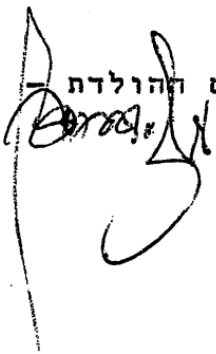
מאשר הנני קבלת מכ' מט"ז מ"ח ט"ו

ודבר בעתו -

בחחלת הקופת ויעקב הלך לדרכו גו'

דשנת הקהל.

הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על הציון הק"ו.

בברכה - בקשר ליום ההולדת
לשנת הצלחה בגו' ר'

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ל"ג בעומר
ועש"ק פ" בחוקותי
שנת הקהל, ה'תשמ"א.
ברוקלין, נ. י.

ש"ב הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת
שמים כו' מו"ה היים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

מכתבך נתקבלו ות"ח. והפ"נ שבהם נקראו בעת רצון על הציון הק".

ובעמדינו ביום שמחתו גדולה של הרשב"י, אשר בתר רישא גופא אזיל,
ובלשון הידוע "מצוה לשמוח שמחת רשב"י"

וכיון שציווי זה הוא בתורת אמת ובחלק דפנימיות התורה - בודאי אשר
גם השמחה היא פנימית (הבאה בגלוי - ועד ש"נוהגין קצת להרבות בשמחה")
וגם אמיתית, היינו שהקב"ה מעמיד את כאו"א במצב המשמח את הנפש ואת הגוף
גם יחד

וגם מצד מצב העולם, שלכאורה זקוק הוא ומוכרח לתשועה והצלה - פועל
ישועות בקרב הארץ

והרי בעל ההילולא - מלומד בנסיים הוא, ומקשר עצמו עם כל העולם
כולו, לפוטר מן הדין וכו',

וידוע הרמז ע"ז במחז"ל הידוע: כדאי הוא ר"ש לסמוך עליו בשעת הדחק
- דוחק וחושך הגלות, ובפרט בשנים הכי אחרונות דעקבתא דמשיחא

ומוסיפין בכ"ז - ע"י גל וריבוי פעולות טובות ומשמחות ובפרט אלו
הנלמדות מרמזי יום זה המיוחדים בהקביעות שלו בשנה זו:

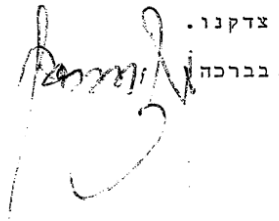
יום ועש"ק - שאז כאו"א רץ לדבר מצוה אפילו ברה"ר;

פרשת אם בחוקותי הלכו (שתהיו עמלים בתורה) ואת מצוותי תשמרו ועשיתם
אותם;

שנת הקהל את העם האנשים והנשים והסף שכולם יעשו את כהנ"ל, ועד אשר
ישמרו "לעשות את כל דברי התורה הזאת".

וכ"ז יזרז עוד יותר קיום תפלת כאו"א: ה' אלקים צבאות השיבנו האר
פניך ונושעה, ובאופן דעד מהרה ירנץ דברו - זה הקץ,

גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

בברכה

מכתב כללי-פרטי לל"ג בעומר, ובראשיתו ישנה הוספה פרטית על-דבר קבלת הפ"נ מסב החתן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי אלול, ה'תשמ"א
שנת הקהל.
ברוקלין, נ. י.

ש"ב הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ
מלאכתו מלאכת שמים כו' מו"ה
חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכ' והפ"נ וכו', ית' קב"ט על הנין
ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל

ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי,

לפני לכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה

לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה
מנחם מענדל שניאורסאהן

מכתב ברכה לקראת השנה החדשה, ובו אישור לקבלת מכתב ופ"נ ששלח סב החתן, בהודמנות זו אף שיגר אל הרבי דוגמא מתוך אחד מספריו שהכין על פירוש רש"י. במכתב שלפנינו משיבו הרבי אף על כך, הוספה מיוחדת בכתב-יד-קדשו: ות"ח בפרט על הדף דוגמא מפרש"י וכו'

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, יום ג' פ' הקרה נא לפני היום,
כ"ף מ"ח, ה'חשמ"ב
ברוקלין, נ.י.

ש"ב הרה"ג הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת
שמים כו' מו"ה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

המכתבים בעתם נתקבלו, ואזכיר, בל"נ, עה"צ.

ובעמדנו ביום שלישי בשבוע, יום שהוכפל בו כי טוב, ובלשוך חז"ל
כל יומא ויומא עביד עבידתי, כולל ג"כ שמעורר את האדם ומעודדו בהכלית
בריאתו בכלל, שהוא לשמש את קונו ובפרט - בתוכן המיוחד של יום זה, ובענינו
- טוב לשמים וטוב לבריות, במצות שבין אדם למקום ושבין אדם לחברו גם יחד.
תוקף מיוחד לכל זה בשנה זו, אשר ראש השנה שלה (ובמילא - גם שמע"צ) חל
ביום השלישי בשבוע

וכן גם יום הי"ט בכסלו, בלשוך רבותינו נשיאינו, ראש השנה לתורת החסידות
ולדרכי' חל ביום השלישי,

ומגלגלין זכות (לאטר המכ' וכו') ליום השלישי שהוא גם יום זכאי בחודש -
עשרים בחודש מרחשון, יום הולדת (שמזלו גובר) של כ"ק אדמו"ר נ"ע.

ויה"ר שיעשה כל אחד ואחת בכל האמור ובאופן דמוסיף והולך,

יעשה בכל האמור בהקדמת חפלה, בלשוך תורתנו (בהשיעור יומי בחומש): הקרה
נא לפני היום, ותתקבל התפלה ותתקיים שיזמין השם "לפניו", בטוב נראה ונגלה
כל המצטרך לו בכלל, ובפרט - כל הדברים והאפשרויות הדרושים למילוי כל האמור
לעיל מהתחלה ועד הגמר, היום תיכף, וכבהמשך הכתובים: עוד טרם כילה לדבר,

יעשה בפרט בהענין שהזמן גרמא - בההשתדלות נפשית ואינה פוסקת שכאו"א
מאחבני שליט"א, יכלל עצמו בכלל ישראל ובאופן אמתי ונצחי,

ע"י קניית אות באחת הס"ת הנכתבים עתה בכו"כ חוגים ומקומות,

ועי"ז ידגיש עוד יותר אשר כולנו כאחד נצבים לפני השם אלקינו מראשיכם
שבטיכם ועד חוטב עצץ ושואב מימן לעבור בבריתו, תורתו הורת אמת ותורה נצחית

ויה"ר אשר ע"י היותנו כולנו כאחד יברכנו אבינו באור פניו,

אשר לכל בני' יהי' אור במושבו, אור וטוב בכל המצטרך בגשם וברוח גם
יחד,

ובקרוב ממש יקויים היעוד: יאר השם אלקי הצבאות פניו אלינו ונוסעה,
בגאולה האמתית והשלימה והנצחית שאין אהרי' גלות, ע"י משיח צדקנו.

בברכה נקת זה אמת
מן ז' אדר תש"ב
מנחם מענדל שניאורסאהן

מכתב כללי-פרטי לכ"ף מר-חשון, יום הולדתו של כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע, על-דבר מעלת היום השלישי אשר בו חל
באותה שנה, תשמ"ב. ובו מעורר הרבי על סגולתו המיוחדת של יום השלישי בשבוע, בהיות שהוכפל בו טוב, טוב לשמים
וטוב לבריות. בחתימת המכתב הוסיף הרבי בכתב-יד-קדשו: בברכה רבה להשמחות אשר במשפחה שליט"א, כן יבש"ט
[יבשר טוב] תכה"י [תמיד כל הימים].

הקרה..היום: חיי שרה כד, יב. ביום השלישי..טוב: ראה אוה"ח בראשית (לג, א ואילך). שם משפטים (א'קנז, א'קסא ואילך). כל..עבדתי': זח"ג צד, ב. שמעורר.. לשמש: להעיר מתורת הבעש"ט שמכל דבר ודבר אשר אדם רואה או שומע הוא הוראת הנהגה בעבודה השם (כש"ט הוספות סי' קכה. וש"נ). תכלית בריאתו..קונו: ראה קידושין פב, א. טוב..לבריות: ראה קדושין מ, א. פיה"מ לרמב"ם פאה בתחלתה. מכתב כ"ק אדנ"ע (בס' המאמרים ה'תש"ט ע' יח. מכ' ומאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר שם). ועיין פרש"י לבראשית (א, ז) בסופו - דגם העבר נעשה טוב. טוב..גם יחד: שבכל רגע ורגע מיום השלישי ישנם ב' הענינים דטוב לשמים וטוב לבריות. ראש השנה: ראה לקו"ח דברים (מא, ג). עט"ר בתחלתו. המשך וככה הגדול ע' קכה. וכן גם הי"ט בכסלו..עשרים בחודש מרחשון: ראה רמב"ם הל' קדוה"ח ספ"ח דכשחל ר"ה בשלישי השנה היא כסדרן. ועפ"ז - כ' מ"ח וי"ט כסלו ג"כ ביום השלישי. הי"ט כסלו..ראש השנה: קונ' ומעין ע' יז. סה"מ השי"ת ד"ה זה היום (י"ט כסלו) תחלת מעשיך (ע' 95 ואילך). ובכ"מ. ומגלגלין זכות: תענית כט, א. עשרים: בגימט' כתר (אוה"ח ר"פ ח"ש ובכ"מ) ונולד בשנת כתר"א. עשרים..יום הולדת..אדמו"ר נ"ע: ראה קונ' חנוך לנער בתחלתו (ע' 4 ואילך). יום הולדת (שמזלו גובר): ראה ירוש' ר"ה פ"ג, ה"ח. שמחה ועילוי ביום הולדת צדיק, ראה: תנחומא ס"פ פקודי (של יצחק). מגילה יג, ב (משה). שמו"ר פט"ו, ט (של בן מלך). ר"ה יא, א (חודש שנולדו בו האבות). וראה ספר השיחות ה'תש"ג ע' 89 ואילך. שיזמין: תרגום כאן. וראה בר' פס"ה, יט. מהתחלה ועד הגמר: ראה בר' פ"ס, ב. יכלול עצמו: ראה תניא פמ"א (נז, ב). וראה לקוטי לוי"צ שם ד"ה יתכין. - ראה גם כש"ט סי' פט. או"ת להה"מ ד"ה הפורש עצמו. אות אחת שבס"ת: גודל הענין ראה סד"ה להבין ענין שמח"ת, תש"ו (סה"מ תש"ו ע' 46). עיין שם. בכ"כ חוגים: כאו"א לפי דרכו - בכחב האשכנזים, או דהספרדים, או דהאריז"ל וכו'. וראה טעה"צ להאריז"ל ס"פ האזינו. במכ' מיום בשם השם תשמ"ב. נצבים..לעבור בבריתו: ע"פ נצבים כט, ט-יא. וראה לקו"ח ר"פ נצבים. כולנו כאחד יברכנו: ראה תניא פ' לב. קונ' אהבת ישראל. כולנו כאחד.. בגאולה: להעיר מתנחומא נצבים ספ"א: שאין ישראל נגאלין עד שיהיו כולן אגודה אחת..כשהן אגודים מקבלין פני שכינה. לכל..במושבותם: ע"פ בא י, כג. יאר..ונושעה: ע"פ תהלים פ, כ. שאין אחרי' גלות: ראה תוד"ה ונאמר לפניו (פסחים קטז, ב).

בתור הוספה והמשך למכתבים אותם זכה לקבל מהרבי, אנו מפרסמים בזה מספר מכתבים ודו"חות שכתב אל הרבי אודות התייסדות בית הכנסת חב"ד בשכונת "מזכרת משה" בירושלים.

ר' חיים שלום לקח על עצמו את עול ניהול בית הכנסת, הן בצרכיו הגשמיים והן ביזימת שיעורים והתועדויות. המכתבים מתארים את ימי הבראשית של בית הכנסת בארבעת השנים הראשונות, הקשיים וההשגים, המערומים והפתרונות בתחילת דרכו החל מיומו הראשון פסח שני תשט"ו. בהמשך מופיע מכתב נוסף משנת תשל"ב המדווח על הכנסת ס"ת להיכל בית הכנסת ועל ההכנות לחגיגת י"א ניסן "שנת השמונים".

המכתבים שלפנינו עשירים בתוכן והם משקפים את מסירותו של רח"ש לעניינים שבקדושה, ובעיקר לדברים הנוגעים לכבוד ליובאוויטש ותפארתה.

מתוך שאיפה בוערת לגרום לרבי נחת רוח רב, נכתבו הדוחות בצורה מפורטת מבלי להפסיד אף פרטים קטנים. כך, יצרו הדוחות כמין חלון הצצה קטן אל חיי יהודי ירושלים בכלל וחסיד חב"ד שגרו בה בפרט. די אם נציין את הריקוד המאפיין את סיומה של כל התוועדות חסידית. או את ההתרשמות הכללית של יהודי הסביבה מכל פעולות בית כנסת, שכדרכם של בתי כנסיות מעין זה לא הצטמצמו לכתלי בית הכנסת בלבד. מתוכן מכתביו של הרבי ניכרת התעניינות רבה בפעולות בית הכנסת.

קשה שלא לציין את העובדה שבתקופה בהם נכתבו המכתבים לא היתה דרך קלה לצלם את המכתבים. בזמנו, טרח רח"ש להעתיק כל מכתב וכתבו וכלשונו, כך זכינו להחזיק כיום עותק מהמכתבים.

א

אל מעלת כ"ק אדמו"ר שליט"א

אחרי דרך מבוא השלום והברכה כיאות לכ"ק, אבוא לבשר טוב כי זכינו ב"ה ונתייסד פה בסביבתינו – שכונת "מזכרת משה" – ביהכ"נ לחסידי חב"ד, וביום פסח שני עש"ק פ' אמור החילוננו להתפלל בו, לע"ע רק בשבתות ובחגים. חסרון ביהכ"נ משלנו במקומנו הי' נרגש מאד, כי רק יחידים היו מכתתים רגליהם לשכונת "מאה שערים" הרחוקה ממנו מרחק רב, כדי להתפלל בין אנ"ש, אבל רובם היו מתפללים בבתי כנסיות המקומיים. ואף שבזמן האחרון בא שינוי לטובה בהתייסדות הביהכ"נ בשכונת "שערי חסד" שאינה רחוקה כ"כ מאתנו, בכל זאת רבים לא נהנו לאורה, כי המקום שבו נמצא הביהכ"נ קטן מלהכיל יותר ממנין אחד, והחדר חסר אור ואויר במדה מספיקה, וזה גרם שלא כולם באו להתפלל בו, ועתה יש לקוות שישתנה המצב בהרבה, וכן אפשר לראות כבר מעכשיו את ההתעוררות הגדולה שקמה בין אנ"ש – וגם אפילו אצל רבים שלא היו במחנינו עד עתה – לרגלי הקמת ביהכ"נ זו, כפי שזה משתקף בכתבה שהופיעה בעתון "המודיע" מיום אתמול, שהנני מצרף למכתבי זה.

ביהכ"נ זו נבנתה לפני ששים ושש שנה (בשנת "בונה ירושלים") למקום תפלה ולשם ת"ת, ונקראה בשם "בית יהודא". נוסח התפלה הי' כל הזמן אשכנז, ותשב"ר מת"ת "עץ חיים" למדו שם, ורק לפני כשנה בערך נתבטל המנין, והלימודים נפסקו עוד הרבה לפני זה, כי עברו ללמוד במרכז עץ חיים אשר בשכונת "מחנה יהודא". ומכיון שלת"ת עץ חיים הי' הזכות ללמוד שם, הוצרכנו לנהל מו"מ עם הנהלת עץ חיים להרשות לנו להתפלל בו, וזה נתקל מהם כמעט בסירוב מוחלט, ורק כאשר התערב בדבר הר"ז ריבלין הי"ו שהוא ניהל את המנין שם הרבה שנים, ודרש מהם מחזקה שימסרו לנו את המקום כדי להתפלל בו, הוכרחו להכנע. אמנם הציבו לנו כמה תנאים ודרשו ממנו לחתום על כתב, (א) שהרשות נתונה לנו רק למשך חצי שנה, ורק כאשר יתרצו עוד יתנו לנו להמשיך הלאה. (ב) הרשות הוא רק לשבתות וחגים. (ג) אם יבואו בתוך הזמן מנין מתפללים נוסח אשכנז וירצו בביהכ"נ להתפלל בו, נצטרך לפנות את המקום. התנאים הללו אף שקשה הי' לנו מאד לקבלם ורבות נתיישבנו ע"ז, בכל זאת הוחלט לבסוף לחתום עליהם באין מוצא אחר, כי לבד שבלי זה לא הרשו לנו להכנס שם, לקחנו גם בחשבון כי ע"י ביהכ"נ זו קיים ביהכ"נ גדול ג"כ בנוסח אשכנז, ושם אין להם מנין כל השבוע ורק בשבתות ובחגים בא מנין מצומצם להתפלל ויש סיכויים רבים שגם ביהכ"נ זו תפול לידנו בעזה"י, לכן מכל הבחינות טוב יותר שנהי' בפנים מלעמוד בחוץ, וכן עשינו. ועתה הננו מצפים לרחמי שמים שנצליח במפעלינו וכבוד שמים יתרבה על ידינו, וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א תלונו לרומם ולהאדיר קרן התורה והחסידות כפי שהורונו רבותינו הק' נוחי נפש נבג"מ זיע"א.

קבענו תיכף בכניסתינו שיעור דא"ח ללמוד בצוותא בליקוטי תורה פ' השבוע, כעשרים רגע בע"ש לפני קבלת שבת, וכשלושת רבעי שעה בשב"ק בוקר לפני התפלה, ואף שסדר הלימוד שלפני קבלת שבת אינו נמשך אלא זמן מועט, בכל זאת כמעט שהננו גומרים עם צאת הכוכבים, ולכן יש מערערים הטוענים שיותר טוב לקבוע השיעור אחר קבלת שבת, וכמו שיש נוהגים כמה בתי כנסיות של אנ"ש פה בירושלים. והוחלט לשאול פי כ"ק אדמו"ר שליט"א בזה, ובכלל נבקש להורות לנו סדר מסודר בכל הענינים הקשורים לסדרי ומנהגי התפלה, וכך בקביעת שיעורי דא"ח, הכל כאשר לכל, וכאשר יורנו כ"ק כן נעשה ונשמע.

בשבת שעברה הזמננו לכבוד המאורע את האורחים הנכבדים הרב ש.ג. ששונקין שליט"א והרב ע.ז. סלונים שליט"א, ואחר התפלה נערך קידושא רבא והתועדות והשמחה היתה רבה. אחר מנחה קיימנו סעודה שלישית בביהכ"נ והר"ש יעקובוביץ הי"ו חזר על מאמר דא"ח והקהל הקשיב בהתענינות גדולה. במוצש"ק הוזמן הקהל לסעודת מלוה מלכה אשר נערך בביתו והקריא כמה שיחות קודש וכל הקהל הי' במצב רוח מרומם.

ועתה אין לנו אלא לבקש את ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א שיעורר רחמים לכונן את מעשה ידינו ואור החסידות יתפשט לכל המון בית ישראל לקרב לבם של ישראל לאביהם שבשמים, וביחוד אבקש לעורר רחמים עלי כי הוטל עלי עול הנהגת בית הכנסת זו ולמידת השיעורים, ואני זקוק להתחזקות כפולה בגו"ר שאצליח בכל הענינים ולא אכשל בם, הן בהדרכה והן בלימוד השיעורים, ופירותי יהיו פרי ברכה המשמח אלקים ואנשים אמן ואמן.

והנני משתחוה מול הדר"ק ואצא ואומר שלום בחתימה
חיים שלום בן יוכבד.

ב

העתק

בעזה"י יום ב' י"ד תמוז תשט"ו, פיעה"ק ירושלים תובב"א

לכ"ק אדמו"ר שליט"א, שלום וחיים עד העולם.

אחרי מבוא השלום והברכה, הנני בא לאשר בשמחה רבה את קבלת מכתב קדשו מיום ט"ו סיון, אשר בו קידם בברכה את דבר הקמת הביהכ"נ לאנ"ש בשכונת "מזכרת משה", אמנם בו גם הביע את מורת רוחו מההגבלות בכללן וביחוד מזה שלא ניתן לנו רשות רק לשבתות וחגים, והטיל עלינו לחפש השתדלות ודרכים איך לתקן הדבר, הנה אוכל לבשרו כי בעזה"י כבר הוקם המנין לימות החול וממש ביום קבלת המכתב – י"ג תמוז יום הגאולה של כ"ק אדמו"ר מהרי"צ זצוקללה"ה נבג"מ זיע"א – התחלנו להתפלל בביהכ"נ הגדולה וסמוכה

אשר כתבתי אודותה במכתב הקודם, ורשות ניתן לנו מאת גבאי ביהכ"נ זו להתפלל בו בימי החול, ואף שהענין כרוך עוד בקשיים פנימיים כי עדיין אין לנו מנין מתפללים קבועים לימי החול – שקבענוהו לשעה 7.30 בקר – בכל זאת לא רצינו לדחות הדבר יותר מכמה נמוקים, ותקנתנו תאמצנו כי בהמשך הזמן יסתדר המנין בכי טוב, ושנוכל להתפלל במקום אחד גם בשבתות וגם בימי החול לשמחת לבב כל אנ"ש המחכים ליום זה בקרוב.

ועתה ברצוני למסור סקירה קצרה על הפעולות שנפעלו וכן על השיעורים שנקבעו בביהכ"נ שלנו במשך חדשיים לקיומה. לבד השיעור בלקוטי תורה הנלמד לפני קבלת שבת ולפני התפלה בשב"ק בבקר, הוקבע משבת מברכין תמוז שיעור גם בתניא ובשו"ע הלכות שבת לאדמו"ר הזקן, שעה וחצי לפני תפילה מנחה. בכל שב"ק מתקיים סעודה שלישית בביהכ"נ ואחד מתלמידי ישיבת "תורת אמת" חוזר על מאמר דא"ח. בזמן האחרון נטל עליו תפקיד זה הרב יעקב אורנשטיין שי' והוא ממלא בהצלחה. בשבת מברכין נאמר כל התהילים בהשכמה ומשתתפים בה גם מתושבי הסביבה. אחר התפלה מתקיים קידוש והתוועדות אנ"ש שיחיו. במיוחד יש לציין חגיגת יום הגאולה שהוחג בביהכ"נ בשב"ק י"ב בתמוז ברוב פאר והדר, ובו השתתפו כארבעה מנינים כ"י והרבה צבאו מבחוץ ע"י הפתח והחלונות. ערכנו סעודה שלישית חגיגת ובה נאם הרב הגאון ר' ש.י. זווין שליט"א בנאום רב תוכן על ערך היום וציין את גדלות כ"ק אדמו"ר בעל השמחה זיע"א בהפצת תורה וחסידות בכל מקומות מושבי בני ישראל. כן נאמו הר"ז ריבלין הי"ו שלקח חלק פעיל ביסוד הבהכ"נ והר"ד שקלאר הי"ו שבביתו מתקיים המנין בשכונת שערי חסד. הר"ר שמעון יקובוביץ שי' חזר על מאמר דא"ח והר"ר דוד גולדברג שי' הקריא שיחת י"ב תמוז תש"ח, ועד שעה מאוחרת במוצש"ק הסבנו יחד בשמחה רבה. החגיגה בכלל השרתה התרוממות הרוח וגרמה להתענינות בכל הסביבה.

אני מודה להשי"ת על שזכני לקחת חבל בכל הפעולות הללו, ואני תפלה שיזכנו גם הלאה להמשך ביתר שאת לפאר מקום מקדשנו המעט, ולהרבות פעלים לתורה ולחסידות כרצונו וכרצון יראיו רבותינו הק' נבג"מ זיע"א ולהבדיל לחיים ארוכים כ"ק אדמו"ר שליט"א, ובמהרה יקום בנו ברכתו שכתב בסיום מכתבו: "ויה"ר אשר חפץ ד' בידם יצליח שיהי' בית הכנסת זה בית תפלה ובית תורה (הנגלה והנסתר) – ממנו תצא אורה בכל הסביבה ובעיקר לבתי החברים והמתפללים הם וב"ב שי' הן בגשמיות והן ברוחניות". אמן כן יאמר ה'.

בזה אני מסיים את מכתבי, ובתקוה להשמיע ולבשר אך טוב. אני חותם את שמי
חיים שלו' סג"ל בן יוכבד

ג

העתק

בעזה"י יום ג' כ"ה לירח האיתנים תשט"ז לפ"ק. פעיה"ק ירושלים תובב"א.
לכ"ק אדמו"ר שליט"א, שלום וחיים עד העולם.

בהלל והודי' לה' באתי לבשר לכ"ק על הרחבת הבהכ"נ שלנו בשכונת "מזכרת משה". כידוע הכיל הביהכ"נ רק חדר אחד קטן והמקום הי' צר ובפרט לימים הנוראים שהיו ממשמים ובאים, ולכן הוכרחנו להרוס קיר פנימי המפריד בין ביהכ"נ שלנו להחדר השני שבו למד מלמד תשב"ר מת"ת "עץ חיים", וכך הרווחנו שנינו, אנו בביהכ"נ גדולה והוא במקום לימוד נרחב. בהוצאות ההריסה השתתפנו אנו והנהלת עץ חיים בסך הכולל של מאתיים וחמישים ל"י. כן סדרנו מקום מיוחד לעזרת נשים וסיידנו וצבענו הכל מחדש, וגם תאורה חשמלית יפה נסדר ונערך במקום מנדבת לבם של משפחת חיימסון, ועוד שאר תיקונים שונים, וסכום ההוצאות הסתכם על חשבונינו קרוב לשלש מאות ל"י. מזה קיבלנו תמיכה מכולל חב"ד בסך חמשים ל"י ושמונים ל"י בהלואה, והשאר השתתפו אנ"ש מתפללי ביהכ"נ.

בימים הנוראים התפללו במקום יותר משלשה מנינים כ"י, בעלי התפלות היו הרה"ח ר' חיים דוד שיחי' חיימסון – מוספים, והרה"ח ר' שמעון שיחי' יקובוביץ – שחריתים. כל הקהל נהנה מאד מנועם תפילתם, וביחוד משכה תפלתו של ר' חיים דוב שיחי' קהל גדול שבא מקרוב ומרחוק להתפלל אתנו. בעל התוקע הי' הרה"ח דוד נחמן שיחי' קירשנבום, והמקריא הי' הר"ר שמעון הנו' הנ"ל בעל השחרית. כן התוועדנו ביום אדר"ה לפנות ערב בראשות הרה"ג והרה"ח ר' ש.ג. ששונקין שיחי', וכן ביום בדר"ה ובו חזר הר"ש יקובוביץ הנו' מאמר חסידות, גם בשבת שובה בא הרש"נ ששונקין במיוחד להתפלל אצלנו וחזר מאמר דא"ח לפני התפלה.

מיום א' דסליחות התחלנו להתפלל בביהכ"נ המורחבת גם בימות החול (המנין בימות החול הוקם ביום י"ג תמוז העבר בביהכ"נ הסמוכה, כאשר הודעתי במכתבי הקודם) ועד עתה לא הי' לנו שום הפרעה מצד הנהלת עץ חיים, ובתקוה שגם בעתיד לא יפריעו לנו להתפלל בימות החול הננו ממשיכים להתפלל בו יום יום. ואף שאנו מתלבטים בקיבוץ המנין בימות החול כי א"א לקבוע שעה הרצויה לכל בכלל שבעלי העסק מקדימים להתפלל ויושבי אהל מאחרים, הננו מתאמצים בכל זאת לא לבטל אף יום אחד מלהתפלל בביהכ"נ שלנו. אמנם מהיום יש לציין בשמחה רבה כי בעזה"י יש לקוות שישתנה המצב לטובה, כי החל מהיום הוקבע שיעור בגמרא במס' ביצה משעה 4.45 לפנות בקר עד שעה 5.45, ובשעה 6 זמן תפלה. השיעור נלמד ע"י הרה"ג והרה"ח ר' אברהם שיחי' גולדברג, והשיעור כבר קיבץ סביבו מנין אנשים שבאו להשתתף בו, ובעזה"י יש סכויים להרחבתו, ועי"ז יפתר ממילא קושי המנין בימות החול.

אור ליום ד' בחוה"מ סוכות התוועדנו יחד בשמחת בית השואבה בסוכתו של מו"ח הרב נחמי' חשין שליט"א בראשות הרב ששונקין הי"ו ובהשתתפות רבים מבני ישיבת תורת אמת והשמחה היתה גדולה ההשפעה על כל הסביבה היתה כבירה. כן עבר עלינו שמחת תורה בשמחה רבה והתעוררות פנימית, ההקפות עוררו בלב כל אחד ואחד את הנקודה הפנימית שבלב, ומכל הסביבה נתקבצו לחזות בשמחתינו ולהשתתף בה. כולם ציינו את ההקפות שלנו כשיא השמחה בכל הסביבה, ויה"ר שנזכה להמשיך השמחה בכל השנה.

לבסוף עלי לציין את המחסור הגדול בספרי הלכה וחסידות בביהכ"נ שלנו. ואילו הי' לנו ספרים אלו וכן ספרי השיחות כפי הצורך הי' אפשר להשפיע הרבה על אנ"ש הנ"ל ולהרגילם לבוא. כן הי' אפשר לסדר מעין ספרי' להשאלת ספרים כאלו וזה הי' מרומם את רוחם ומקרבם לחסידות.

והנני מסיים את מכתבי בתקוה לבשר ולהשמיע אך טוב.
חיים שלו' סג"ל בן יוכבד.

ד

בעזה"י יום כ"א כסליו תשט"ז לפ"ק. פעיה"ק ירושלים תובב"א.

לכ"ק אדמו"ר שליט"א, חיים ברכה ושלוש עד העולם.

הנה באתי לערוך לפני כ"ק מהנעשה בביהכ"נ שלנו ב"מזכרת משה", וכן לספר איך שעבר עלינו יום הבהיר י"ט כסליו יום גאולת רבינו הזקן נבג"מ זיע"א.

חגיגת י"ט כסליו נתקיימה בביהכ"נ שלנו במוצש"ק בשעה שבע בערב בעריכת סעודת "מלוה מלכה" חגיגת לכבוד היום, כמה ימים לפני זה התחלנו בהכנות ושלחנו הזמנות לרבנים, אנ"ש וכן לאישים בעלי חוגים שונים להשתתף בשמחתינו, וכן נתפרסמו מודעות בבתי כנסיות שבסביבה מקרוב ומרחוק. בשעה הקבועה נתמלא הביהכ"נ מפה לפה ורבים צבאו גם מבחוץ ע"י החלונות. כל הקהל הסבו לסעודה זו שנערכה בטוב טעם, ואשר בה השמיעו את דבריהם מענינא דיומא הרה"ג והרה"ח ר' שלמה יוסף שי' זוין ור' שמרי' נחום שי' ששונקין. כל הקהל הקשיב קשב רב לדבריהם שנאמרו מתות השראת קדש חגיגת שהושרתה על ידם גם על כל הנוכחים. כן נשא את דברו הרה"ג ר' אברהם שיחי' גולדברג מגיד שיעור הגמרא בביהכ"נ, אשר קרא לכל הקהל לקחת חבל בלמוד השיעור הנלמד יום

יום באשמורת בקר לפני התפלה. כן נאמו הרה"ח ר' יצחק שי' נאה, והרב ר' משה פרוש שליט"א סגן ראש עיריית ירושלים. האחרון התריע על המצב העגום של החינוך התורני במדינתנו וקרא לכל אנשי חב"ד הפעילים לצאת ברחבי הארץ ולערוך מסיבות כאלו, ועי"ז לקרב את לב כל בני הנוער לתורה ולי"ש. הרה"ח ר' שמעון שי' יעקובוביץ נתכבד בקריאת מגילת י"ט כסליו וכל הקהל הקשיב בהתענינות מרובה. חוץ מהנואמים והנז' נוכחו באולם ביהכ"נ כמה וכמה אורחים חשובים, ביניהם הרה"ח ר' זליג שי' סלונים מנהל כולל חב"ד, הרב הג' ר' ארי' לוי' והשופט לשעבר מר גד פרומקין הי"ו, המתייחש לנצר מגזע חב"ד. בין כל נאום ונאום הושרו ניגוני חב"ד המלבבים וקול השירה והריקודים בקעו בחוץ עד למרחוק. ככה הסבו כל הקהל עד לשעה שתיים עשרה וחצי בלילה, ואחרי זה ברכו ברכת המזון. הקהל נתפזר עם רושם אדיר מכל הדברים וההתעוררות שהושמעו כאן. הרה"ח ר' שמעון הנז' נשאר עוד עם קבוצת צעירים והתוועד אתם עד לשעה שלש בלילה, ובזה נסתיים מסיבה חגיגית זו שהיתה לשיחת היום בכל הסביבה ומחוצה לה. ויה"ר שרשפי ההתעוררות יתמידו ויומשכו גם לכל השנה, ונתברך כולנו בשפעת אור וחיים לעבוד את עבודת בוראינו עבודה תמה ולעשות נחת רוח לפניו, אמן.

ועתה באתי להודיע לכ"ק על פעולה טובה שנפעלה בעזה"י ע"י בני בנימין זאב שי' בן פרומא אסתר, שהוא כעת כבר תריסר לאויוש"ט. עוד בחדש אדר העבר הוקם על ידו חברת תורה ותהילים בשם "שירת דוד". תפקיד חברה זו הי' לקבץ בסביבתנו את כל הנערים בני גילו וכן היותר קטנים ולאמר בצוותא ובחבורה ביום שב"ק מזמורי תהילים, ואח"כ לחזור על לימודיהם שלמדו במשך השבוע. מתחילה לא הי' לו ביהכ"נ קבוע לזה, והי' גולה ממקום למקום, אבל מאז שהוקם ב"ה ביהכ"נ שלנו הוקבע ביהכ"נ זו למקום הלימוד עבורם, וב"ה שנראה סימן ברכה בעמלו, והחברה מתגדלת מיום ליום. עתה משתתפים בה כחמשים ילדים כ"י בכל שב"ק, ולומדים כשעה וחצי, ואחר הלימוד מחלק לכל אחד ואחד חבילת ממתקים ומגדנות, וכן נותן להם מתנות מזמן לזמן כפי שמצטיינים בלימודיהם. גם סידר בכל ר"ח הגרלת ספרים למצטיינים. את כסף ההוצאות לכל הנ"ל הי' מקבץ הוא ועוד כמה מהילדים מגרי הסביבה, שכולם הכירו לו טובה על פעולתו זו והשתתפו כל אחד כפי יכולתו (כדאי לציין שהכספים הראשונים לזה נתן בני שי' מדמי החנוכה שלו), אך דא עקא שבזמן האחרון עלו ההוצאות הכרוכות בכל הנ"ל לכדי שתיים עשרה ל"י לחודש בערך, ואין בכסף הנ"ל כדי לכסות את ההוצאות השוטפות, לכן אבקש בזה עצת כ"ק אדמו"ר שליט"א מה לעשות להחזקת חברה זו שלא תמוט ח"ו וכן במה לרומה אותה גם מצד הרוחני, ולקבל ברכתו הק'.

הנני מצרף למראה עיני כ"ק העתק הדו"ח שנתפרסם בביהכ"נ שלנו אשר עובד ונסדר ע"י הרה"ח ר' יעקב שי' אורנשטיין ונדפס ע"י הרה"ח ר' דוד נחמן שי' קירשנבום, בודאי שגם בזה ימצא עונג ונחת רוח מכל פעולתנו עד כה, וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א תלווינו גם להבא שנצליח לרומם את בית אלקינו וישרור בינינו שלום ושלוה ויהי נועם ה' עלינו ומעשה ידינו יכונן אמן וכיה"ר.

החותמים

חיים שלום הלוי בן יוכבד יעקב בן אסתר פריידא אורנשטיין.

ה

העתק קטע מהמכתב מיום תענית אסתר תשט"ז

נוסף למכתבי הקודם מיום כ"א כסליו, שבו מסרתי בפרטות תוכן וסדר חגיגת יום הבהיר י"ט כסליו בביהכ"נ שלנו, וכן צרפתי דו"ח חצי שנתי מפעולות ביהכ"נ, הני להודיע גם על חגיגת סיום שנערכה בביהכ"נ – על מס' ביצה הנלמדת יום יום באשמורת הבקר – במוצש"ק פ' שמות אור ליום כ"ד טבת יום ההילולא של כ"ק אדמו"ר הזקן נבג"מ זיע"א. על יד שלחנות ערוכים הסבו לומדי השיעור וכן קהל גדול שבא להשתתף בשמחתינו. הרב הגאון א' אברהם שי' גולדברג מגיד השיעור נשא הדרן ושילב סוף המסכת בתחילתה, ועורר את כל הקהל לקחת חלק בהחזקת ולימוד השיעור. כותב הטורים הקריא את הרשימה מכ"ק אדמו"ר מהריי"צ נבג"מ שבו מסופר סיפור כ"ק אדמו"ר הזקן לנכדו כ"ק אדמו"ר צ"צ ע"ד השליחות של מורינו הבעש"ט נ"ע לתלמידו הגאון האדיר ר' חיים נ"ע רפפורט, והרושם הי' אדיר. עד היום ועד בכלל עבר קונטרס זה מיד ליד מריבוי הדורשים לקרותו. ככה נמשכה הסעודה והחגיגה עד אחר שעה 12 בלילה, ותיכף לאחר התחילו ללמוד מס' פסחים.

כן קיימנו כל הסדר של י' שבט כפי שהוקבע ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ובשבת שלפניו סידרנו בתים לקרה"ת. יעזרנו השי"ת להרבות פעלים לתורה ולחסידות אמן.
(חיים שלו' בן יוכבד סגל)

ו

בעזה"י יום א' ראשון לימי ההגבלה, ג' סיון תשט"ז. פעיה"ק ירושלים תובב"א.

העתק

לכ"ק אדמו"ר שליט"א,
שלום וברכה וחיים עד העולם.

במלאות שנה תמימה לקיום הבהמ"ד שלנו ב"מזכרת משה" שנתייסד אשתקד ביום י"ד אייר פסח שני, ברצוננו למסור סקירה כללית על מהלך הביהמ"ד והתקדמותה במשך השנה, הן בשיעורי הנגלה ודא"ח, והן מה שנעשה בשטח הנוער. כן נציין את ההתוועדויות האחרונות שעוד לא הודענו עליהן, ונפרטם אחת לאחת.

א) שיעורי הנגלה הן: שיעור גמרא בכל יום מימי החול לפני התפלה (משעה 5-6 בוקר) ע"י הרה"ג והרה"ח ר' אברהם שי' גולדברג. ביום כ"ד טבת סיימו מס' ביצה והתחילו מס' פסחים (ונערך אז סעודת סיום והתוועדות כפי שהודענו כבר). שיעור הלכה בשו"ע אדמוה"ז (בהלכות שבת) כל שב"ק לפני תפלת מנחה.

ב) שיעורי הדא"ח הן: כל עש"ק לפני קבלת שבת ובשב"ק בוקר לפני התפלה. הלימודים הן בליקוט תורה ובתו"א בפרשת השבוע. כן מתקיים שיעור בתניא בשב"ק לפני תפלת מנחה (בקרב אנו עומדים לסיימו). שיעורי הדא"ח וההלכה נלמד ע"י כותב הטורים האלה, ולעת סעודה שלישית חוזר בקביעות מאמר דא"ח הרה"ח ר"י אורנשטיין שי'. כן קבענו זה עתה שיעור בתניא גם בימות החול – כל יום ג' בערב משעה 8.30-9.30 – הנועד ביחוד לכל אנשי הסביבה, גם אלו שאינם מתפללים בביהכ"נ שלנו. השיעור נלמד בעיון רב ובהרחבת הביאור גם למתחילים ע"י הרה"ג והרה"ח ר' שמרי' נחום שי' ששונקין, וכבר קיבץ סביבו כארבעה וחמשה מנינים כ"י, ויש לקוות בעה"י לתוצאות מזהירות כי התעניינות הציבור בשיעור זה גדלה והולכת. השיעור הראשון הותחל אור ליום י"ד אייר יום התייסדות הביהכ"נ (ברם יש לציין את המחסור בספרי תניא כי המספר שבידינו אחרי כל מה ששאלנו והשגנו ממקומות שונים אינו מספיק בשביל המשתתפים המרובים הנז').

ג) פעולתינו בשטח הנוער: כפי שכבר הודענו מתקיים בביהמ"ד ארגון נוער בשם "שירת דוד" המונה כיום כששים ילדים כ"י מגיל 8-13

והמתקבצים כל שב"ק לאמירת תהילים ולחזרה על לימודיהם שלמדו במשך השבוע, ות"ל חלה התקדמות רבה בכל המובנים. ביחוד יש לציין התמסרותו של הו"ח הר"ר דוד נחמן שי' קירשנבום בהשגת האמצעים הדרושים לקיום הארגון, על ידו סודר כרטיסי חבר לכל ילד ובו רשום שמו וציוניו שמקבל בכל שבוע. כן העמדנו עליהם את הב' הת' נפתלי הכהן שי' ראטה להדריכם בדרך החסידות, וסודר שילמוד אתם בשו"ע אדמוה"ז, והם נבחנו אח"כ ומקבלים פרסים מיוחדים וב"ה שמצליח בתפקידו. כן התחיל זה עתה לערוך אתם סעודת "מלוה מלכה" ומקיים בעזה"י להצלחה גם בזה. בחוה"מ פסח סודר ע"י הר"ר דוד נחמן הנ"ל טיול באוטובוס למשך יום שלם עם הילדים המבוגרים יותר (בערך שלשים ילד) וביקרו בלוד, ספרי', ראשון לציון, תל אביב, בני ברק. הנסיעה עודדה את רוחם והשפיעה על הגדלת מספר החברים. בל"ג בעומר נתכנסו כל הילדים עם מדריכם לשמוח בשמחת הילולא דרשב"י, והאי יומא הוא דקא גרים שהונח בו ביום יסוד לארגון מקביל של בני עדות המזרח הנמצאים בסביבתנו תחת דגל חב"ד, והדבר נקרה ונהי' בעת הכינוס שנערך מטעם צא"ח לבני הישיבות בביהכ"נ שלנו, ובעת התגברות השמחה יצאנו בריקוד נלהב בחצר ביהמ"ד, ואז התאספו גם הם לחזות בשמחתנו ונמשכו לתוך הריקוד בהתלהבות עצומה. בגמר הריקוד הכנסנו אותם לתוך הביהמ"ד, ורובם ככולם שהלכו גלויי ראש כיסו תיכף את ראשם במטפחות וחלקנו להם

כיבוד. הו"ח מר שמואל הלפרין שי' נאם לפנייהם מעניני דיומא, אחריו החזיק הת' הב' מר ליב פראג שי' והר"ר דוד שקליאר שי', הילדים הקשיבו בשימת לב, והושפעו כ"כ מכל אשר ראו ושמעו עד שבקשו לארגנם תחת דגלנו, ובו במקום נערך רשימה ונרשמו ששה עשרה ילד, והוקבע שמדי שבת בשבתו יבואו בשעה קבועה וינאמו לפנייהם וגם ילמדו אתם וכו', וכן הי'. אלא שבמקום המספר הנ"ל באו כבר בשבת הראשון פ' בה"ב שלשים וששה ילדים כ"י, ובשבת פ' במדבר באו ארבעים וחמשה ילדים כ"י, ויש לקוות בעתיד למספר עוד יותר גדול. הילדים נמצאים תחת הדרכתם של הב' הת' מר ליב פראג שי' ומר נפתלי הכהן ראטה שי' ומסייעים על ידם בניו של כותב הטורים מר פנחס דוד ובנימין זאב שיחיו. פעולה זו עוררה התפעלות עצומה בכל הסביבה כי לא האמינו שעל ילדים כאלו הידועים לנערים מנוערים מתורה וכו' יהי' אפשרי להשפיע, גם אמות הילדים באו להודות לנו על התעניינותינו בהם ועל השפעתינו עליהם לטובה.

ד) התוועדויות: מתקיימים אצלנו בכל שבת מברכיין כפי שכבר הודענו מלבד בימי הרגל ויומי דהילולא של רבוה"ק. בליל ל"ג בעומר התוועדנו יחד בשמחת לבב. אחרי ריקוד נלהב ליד ההדלקה הסבנו יחד לסועדת "מלוה מלכה" רבתי בבשר ודגים (נדבתה של האשה מרת יענטיל לעווי תחי'). הרה"ח ר"ש יעקובוביץ שי' וכותב הטורים הקריאו משיחות ל"ג בעומר של רבוה"ק, וכן דיבר הר"ש הנז' על ערך יום ההילולא דרשב"י. הסעודה וההתוועדות נמשכה מתוך התרוממות הנפש עד לשעה מאוחרת לאחר חצות. השתתף אתנו גם הרה"ח ר' יוחנן טברסקי שי' (בנו של אדמו"ר מטאלנע בארה"ב). בשב"ק פ' אמור נערך בביהכ"נ קידושא רבא לכבוד יום השנה של התייסדות הביהכנ"ס. לכבוד המאורע באו להתפלל אתנו הרה"ג והרה"ח רש"נ ששונקין שי', הרה"ח ר' זליג סלונים שי' והרה"ג הרה"ח ר' ברוך שמעון שניאורסאן שי' ר"מ ישיבת לוד. לעת ערב בשעה שהסבנו לסעודה שלישית בא גם הרב הח' ר' אברהם חן שי' להשתתף בשמחתינו, וכולם כאחד העלו על נס את התפתחות הביהכנ"ס ונתנו לנו עידוד להמשיך במשנה מרץ להגדיל ולפאר מקום בית מקדשנו המעט כפי שהתוו לנו רבוה"ק.

ועתה עינינו צופיות למי ששיכן שמו בבית הזה והצליח את דרכינו עד כה שיחזק את לבבינו להגדיל תורה ולהרבות כבוד שמים, וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א בתחילת יסוד הביהכנ"ס יעמוד לנו גם בעתיד, וכל' ברכתו: "שיהי' בית הכנסת זה בית תפלה ובית תורה (הנגלה והנסתר) – ממנו תצא אורה בכל הסביבה, ובעיקר לבתי החברים והמתפללים הם וב"ב שי' הן בגשמיות והן ברוחניות", עכ"ל. וכיה"ר אמן ואמן.

החותמים בברכה לבשו"ט בכל הנז' ובתוספת מרובה וכו'
חיים שלו' הלוי בן יוכבד סגל יעקב בן אסתר פריידא אורנשטיין.

ח

בעזה"י יום ד' כ"ד מנ"א תשט"ז לפ"ק. פעה"ק ירושלים תובב"א.

העתק

לכ"ק אדמו"ר שליט"א,
שלום ברכה וחיים עד העולם.

בשמחה רבה באתי לאשר קבלת מכתב קדשו מיום כ"ה תמוז, במענה על מכתבינו האחרון מיום ג' סיון, לשמחתינו לא הי' גבול אחרי שזכינו – אחרי הפסקה כה ארוכה של יותר משמנה חדשים – לעמוד שוב בקשרי מכתבים עם כ"ק אדמו"ר שליט"א, ולקבל השראה ועידוד ע"י התעניינותו בעבודתינו הק', וברכותיו תאמצנו להמשיך ביתר שאת בעזה"י בהפצת המעיינות ולקרב בזה ביאת משיח צדקנו אמן.

המכתב נתקבל אתמול מכוון ליום בו הזמננו את שלוחי כ"ק להתוועד ביהמ"ד שלנו, וב"ה שזכינו בעצמינו לכוון דעת קדשו ולהזמין אצלנו, כפי שעורר אותנו במכתבו. ההתוועדות נתקיימה אחה"צ משעה שבע עד שעה עשירית לילה, ושבעה משלוחי כ"ק לקחו חלק בה, השתתפות הציבור היתה גדולה וכולם עמדו ברגשי התפעלות מרושם דבריהם שהשמיעו. בו במקום הוקרא גם מכתב כ"ק שנתקבל בו ביום, ועפ"י הצעת אחד השלוחים הת' דובער שם טוב שי' הוחלט להוסיף לשיעורי דא"ח הקיימים בביהמ"ד עוד שיעור אחד בליקוטי תורה ובתו"א, בכל יום א' בערב, השי"ת יעזרנו ללמוד וללמד וכו' ולאמץ לבנו בגיבורים בגבורה של תורה, ולהרבות משתתפים הן בשיעורים הקיימים מכבר והן בנוספים, אמן. כן יש לציין כי הת' הנז' ביקר אצלנו בשב"ק פ' עקב בשעת רעוא דרעוין, וחזר על מאמר דא"ח ה' רועי לא אחסר, ששמע מכ"ק אדמו"ר שליט"א.

כעת אערוך לפני כ"ק אדמו"ר שליט"א המשך פעולותינו והתוועדויותינו מיום ג' סיון ואילך, בחג השבועות יום מתן תורתנו הק' היינו נעורים כל הלילה באמירת התיקון וגם למדנו בלקוטי תורה מענין קבלת התורה. חלקנו לקהל משקאות קרים וגם קפה, ויש לציין בשמחה ריבוי המשתתפים השתא לגבי השנה החולפת. בבקר התחלק הקהל חלק התפלל כותיקין וחלק בזמן הרגיל בשעה 8.30. לאחר תפלת מנחה התוועדנו יחד בשמחה ובהתעוררות עד לעת תפלת ערב.

בח"י סיון התחלנו להתפלל בביהמ"ד יום יום מנחה ומעריב, בין מנחה למעריב קבענו תיכף שיעור בעין יעקב ובשו"ע אדמוה"ז, כמבואר בספר התניא (אגרת הקדש סי' כ"ז). כחדש וחצי הגדתי השיעורים הנ"ל לפני הציבור, אבל אח"כ הוכרחתי לחפש אחר במקומי כי הדבר הכביד

עלי למאד כי עסוק אני בהגדת שיעורי גפ"ת לתלמידים שומעי ליקחי במחלקה עליונה בת"ת עץ חיים. לכן בחרתי בהרב ר' אהרן שי' יעקובוביץ (אביו של הרה"ח ר' שמעון שי') למלאות מקומי. תחילת ימי קיבוץ המנין למנחה ולמעריב הי' קשה ביותר, ככל ההתחלות, אבל עתה ב"ה הרחיב ה' לנו, והמנין מתקבץ כמעט מאליו (יצויין לשבח גיסי הב' ישראל שמעון שי' חשין, שעזר הרבה להעמיד המנין על תלו).

בחג הגאולה י"ב וי"ג תמוז ערכנו סעודה גדולה באור ליום ה' בהשתתפות קהל גדול ומגוון. הרה"ח ר' אברהם שי' גולדברג דיבר מענינא דיומא, והרה"ח ר' עזריא' זליג שי' סלונים חזר על מאמר דא"ח והתוועד אתנו עד לאחר חצות לילה. לאחריו המשיך עוד הרה"ח ר' שמעון שי' יעקובוביץ להתוועד עם קיבוץ אברכים ובחורים עד לשעות המאוחרות בלילה. כן יש להזכיר כי הרה"ח רע"ז הנז' בא גם בשב"ק נחמו לחזור מאמר דא"ח בשעת סעודה שלישית.

בשב"ק פ' בלק הזמננו את האורח הו"ח ר' אורי' שי' צימר להתפלל אתנו, ואחר התפלה נערך קידושא רבא בביהמ"ד, והאורח הנז' מסר לנו פר"ש מכ"ק אד"ש ומפועל ידיהם של אנ"ש במרחבי תבל. כן בא הנז' במיוחד באור ליום ב' ט"ז תמוז להתוועדות אתנו ובה השתתפו גם רבים מגרי הסביבה. בעת ההתוועדות הקריא כמה קטעים משיחות הקדש של כ"ק אד"ש בחג הפסח מהנחות שהיו בידו.

ואחרון חביב להודיע כי אור ליום ו' כ"ו מנ"א נערך לכבוד שלוחי כ"ק אד"ש כינוס מיוחד מהנוער המאורגן על ידינו בביהמ"ד (שכבר הודעתי עליו בארוכה במכתבי הקודמים), השתתפו בו כמאה נערים במספר וכו' וכו', וחלקו להם מיני מזונות ומשקאות וממתקים. השליח הת' דובער שם טוב שי' דיבר לפניהם, ובתוך דבריו עמד על הצורך שכל אחד ואחד יראה להשפיע על חבריו ולקרבו. כמו כן הסביר להם את הנחיצות בקביעת פרשה חומש עם פרש"י בכל יום, ובשיעור תהילים המחולק לכל ימי החודש, והוחלט שכל מי שיקבל עליו שיעורים הנ"ל ירשמו את שמו והכתב ימסר לכ"ק אד"ש לזכרון. לפי בקשת השליח הנז' הזמינו צלם שצילם את כל הנערים והמסובים ולמסרו בחזרתם לכ"ק אד"ש.

ועתה ברצוני להזכיר בבקשת רחמים את זוגתי פרומה אסתר בת פינא ריילא תחי', היא עברה ב"ה כבר את הניתוח שהודעתי עליו במברק מיוחד, הניתוח הי' ביום ד' י"ז מנ"א ונעשה ע"י ד"ר ברומברג שטיפל בה באחרונה, וכפי שמסרו הרופאים הצלח ב"ה הניתוח, אמנם היא חלשה עדיין ובעלת יסורים, ירפאה השי"ת במהרה רפואה שלמה בתושח"י אמן.

בנוגע להרה"ח ר' יעקב יוסף שי' מסר לי הנז' שבקרוב מקוה לבשר טוב בפרט אחד הנזכר במכתב שנשלח עבורו ביום תענית אסתר ש.ז. אך בכללות מבקש הוא להזכיר לטובה ולרפו"ש ולנחת מיו"ח.

ביציאתי אבקש לעורר רחמים גם על עצמי בגו"ר, ושאזכה תמיד לבשר אך טוב.

ובזה אני חותם שמי

חיים שלום בין יוכבד סג"ל

ט

בעזה"י יום עש"ק לסדר תרומה ל' שבט אדר"ח אדר"ר תשי"ז לפ"ק. פעיה"ק ירושלים תובב"א

העתק

לכ"ק אדמו"ר שליט"א,
שלום וברכה וחיים עד העולם.

הנני בזה למסור לכ"ק מהנעשה והנשמע בביהמ"ד שלנו בשכ' "מזכרת משה" – שמסיבות וטרדות שונות נתאחר עד כה – ואחל על הסדר מתאריך מכתבי האחרון יום כ"ד מנ"א אשתקד.

ביום ח"י אלול שחל בשב"ק סדרנו קידושא רבא אחר התפלה, וכן המתפללים וגם כמה מבאי בתי כנסיות שבסביבה הסבו איתנו. בתוך ההתוועדות הוקראו הרבה קטעים מקונטרס ח"י אלול התש"ג ע"י כותב הטורים שהוקשב ונתקבל בשימת לב מיוחדת וברצינות של חשבון הנפש לקראת י"ב ימי ההכנה הבאים לפנינו.

ב"ימים הנוראים" עברו לפני התיבה הרה"ח ר' שמעון שי' יעקובוביץ, שחריתים, והרה"ח ר' חיים דוב שי' חיימסון מוספים.

בעל התוקע הי' הו"ח ר' דוד נחמן שי' קירשנבום, והמקריא הרש"י הנז', הכל כבשנה שעברה, התפלות התקיימו ברוב עם כ"י ובהתעוררות רבה. בלטו השנה כמה אורחים שבאו מחוץ לעיר וכמה מישיבה תו"ת דלוד. אחר סעודת יו"ט התאסף הקהל לאמירת תהילים עד זמן תפלת מנחה. לאחר מנחה וסדר תשליך התוועדנו והר"ש יעקובוביץ שי' חזר על מאמר דא"ח, וכן חזר ונשנה ביום בדר"ה.

במוצש"ק אור ליום ג' דחווה"מ סוכות סדרנו סעודת "מלוה מלכה" חגיגית בתוך סוכת ביהמ"ד שהוקם השנה בחצר בפעם הראשונה. הוקראו שיחות קדש ע"י הר"ש יעקובוביץ שי' וכותב הטורים, ושמחנו בשמחת בית השואבה שמחה גדולה.

ליל ויום "שמחת תורה" עברו עלינו מתוך גילה ושמחה פנימית וחיצונית, ההקפות פעלו על כלם התעוררות נפשית כמיהה וצמאון לאור קרבת ה' כי טוב, ההקפות נמשכו עד לשעה מאוחרת בלילה וכן ביום, ורבים מכל הסביבה וכן מבני עדות המזרח נהרו לביהמ"ד שלנו וצבאו מבית ומחוץ, כי קטן הי' הביהמ"ד מלהכיל את כולם, והשמחה הקיפה את כל הנוכחים. כן נערכו הקפות במוצאי ש"ת בשמחה רבה.

בחודש מרחשון הוקבע בביהמ"ד שיעור משניות הנלמד יום יום אחר תפלת ערבית, מגיד השיעור הוא הרה"ח ר' יהודא שי' חזן שו"ב פעיה"ק, ומתכננים כבר לסיום סדר זרעים באלה הימים בעזה"י.

אור ליום ד' י' כסליו יום גאולת אדמו"ר האמצעי נבג"מ זיע"א ממאסרו, הוזמן הת' הוו"ח ר' שלמה שי' קירש להתוועדות בביהמ"ד שלנו. ההתוועדות נמשכה עד לאחר חצות לילה, ורבים מבאי ביהמ"ד ותלמידי הישיבה השתתפו בה.

חגיגת יום הבהיר י"ט כסליו הוחג השנה אצלינו מתוך שמחה כפולה של שמחת הגאולה וסיום מסכת פסחים (שנלמד יום יום באשמורת הבוקר לפני התפלה) שנזדמן לסיימו ביום זה. קהל אנ"ש ואוהדינו שי' נקראו להשתתף בהמון בשמחה של מצוה זו שקבענוהו ליום שב"ק פ' וישב בשעה שלש אחה"צ, וכן נשלחו קרוב למאה הזמנות לרבנים אישים נכבדים שונים. לשעה הקבועה התפללו תפלת מנחה ברוב עם, ואחרי' תיכף נערך "סעודה שלישית" חגיגית וכל הקהל הסב לסעודה זו. הרה"ח ר' שלמה יוסף שי' זעוין ריתק את כולם במשאו שנשא לכבוד היום, ואחריו השמיע הרה"ח ר' אברהם שי' גולדברג מגיד השיעור "הדרן" עמ"ס פסחים בהלכה ואגדה. הוא סיים בקריאה לכל הנוכחים לבוא ולהשתתף בלימוד השיעור שיתחילו ממחרת במס' שבת. קול השירה מניגוני חב"ד שהושר ע"י כל הקהל מפרק לפרק בקע עד למרחוק, והסעודה נמשכה ככה באוירא דקדושה עד לשעה ויותר בלילה.

עשרה ספרי תניא שנשלחו ע"י כ"ק לשיעור התניא, אשתקד. הרה"ח ר' אברהם שי' פריז הביא אז עשרה ספרי תניא כיס להרע"ז שי' סלונים עבורינו, אבל כפי שהוסבר לו שספרי תניא כאלו אינם מתאימים ללימוד בהם שיעור לרבים, השאירם, והבטיח לשלוח ספרי תניא גדולים. אבל עד אתה לא נתקבלו אחרים במקומם, והספרים נשארו תחת הרע"ז שי' וגם זה מכביד מאד על הלימוד וגורם הפרעה לקהל שומעי השיעור.

לפני איזה ימים שלחנו אני והרה"ח ר"ש יעקובוביץ שי' עוד שני קובצים מפסקי דין הרבנות הראשית נוסף על הכרך שכבר נתקבל אצל כ"ק אדמו"ש, ובטח יקבל גם אלו במועדם. הנ"ל.

ו

בעזה"י יום ועש"ק ט"ז תמוז תשח"י לפ"ק, פעיה"ק ירושלים תובב"א

העתק

לכ"ק אדמו"ר שליט"א,

שלום עד אין קץ, ברכה עד בלי די, וחיים עד העולם

עתה באתי בדבר הטלגרמא ששלחתי לכ"ק במוצאי ש"ק העבר ע"ד השידוך . . ששמעט ונשתונו בכל פרטים, ורק מחכים אנו להסכמת כ"ק אדמו"ר שליט"ו וברכתו. ועד עתה לא קבלנו שום מענה ואין אתנו יודע עד מה אם הכוונה היא להפסקת המו"מ ולחדול מהצעה זו, או שעדיין יש לחכות לתשובה בענין זה, וכאשר יורנו כן נעשה בעזה"י.

כן ברצוני למסור סקירה קצרה ממהלך החגיגה של "חג הגאולה י"ב י"ג תמוז" בביהמ"ד שלנו. כרגיל בכל שנה אנו חוגגים את החג באור ליום י"ב תמוז בכדי שנוכל גם אנו להשתתף בחגיגה המרכזית המתקיימת בביהמ"ד דמאה שערים. כן נהגנו גם השתא והזמננו את הרבנים הנז' והדפסנו גם הזמנות ושלחנו קרוב למאה הזמנות. אמנם לפתע שינתה ביהמ"ד דמאה שערים את התכנית והודיעה ביום ראשון י"א תמוז בעתון "המודיע" שמפני חגיגת חנוכת הבית" בכפר חב"ד ביום ב' י"ב תמוז, יקדימו השנה את החגיגה בביהמ"ד הנז' לאור ליום י"ב תמוז.

מובן שאנו לא יכולנו בשום אופן לשנות את זמן חגיגתנו למחרתו כיון שכבר נשלחו ההזמנות וכן פרסמנו בביהמ"ד שבסביבה. בלב מלא דאגה שלא יבולע לנו מפאת התנגשות זו עשינו ההכנות האחרונות לחגיגה ולסעודה. אבל ברוך ה' שהצלחנו בחגיגה זו למעלה מן המשוער כי מלבד שלא הורגש שום רפיון והפרעה בסדר החגיגה, עוד נתוספו השנה כמה וכמה אורחים מאנ"ש ואוהדינו שהשתתפו השנה אצלנו בפעם הראשונה. מובן שהרבנים הנז' לא יכלו לבוא אצלנו כיון שנמצאו כל הזמן בביהמ"ד דמאה שערים, וזה פגם קצת בסדר הנואמים שפרסמנו. אבל מלבד זה הי' הכל כשורה ב"ה. הנואם אצלנו הי' הרה"ח ר' אברהם גולדברג שי' מגיד שיעור הדף גמ' בביהמ"ד שלנו. ואני קראתי מכתב קדשו של בעל השמחה זיע"א משנת תרפ"ח אודות הנס די"ב תמוז וקביעת ההתוועדות שצוה לקבוע ביום זה. וכן קראתי הקטע משיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א י"ג תמוז תשט"ז הנדפס בקובץ ליובאוויטש (שנה ה' חוברת א') המתחיל "כרע שכב כארי" השייך למכתב כללי הנז', וכן משיחת חג הגאולה התש"ח (קונטרס ט"ז). והכל הקשיבו בדומיית קדש ובהתעוררות עילאה. כן נתקיים אצלנו מכירת ספרי קה"ת בזמן החגיגה, והפדיון הי' גדול, וכמעט שהשתווה להפדיון בביהמ"ד דמאה שערים. ככה נמשכה הסעודה והשמחה עד לשעה מאוחרת בלילה, ואחר ריקוד נלהב נתפזרו כל המסובים לבתיהם. יתן ה' שרגשי ההתוועדות ורשפי הקדושה שבאו לידי גילוי בלילה הזה, יתמידו ויתרבו בלבותינו כל השנה לעבוד את בוראנו עבודה תמה, וכפי שהורנו רבותינו נשיאינו הק' לדורותיהם, אמן.

המחכה והמצפה לישועה ולבשורה טובה בקרוב ממש
חיים שלו' הלוי בן יוכבד סג"ל

יא

בעזה"י יום ועש"ק לסדר ויקרא ב' ניסן תשל"ב, יומא דהילולא של הוכ"ק אדמו"ר הרש"ב נבג"מ זיע"א, פעיה"ק ירושלים תובב"א.
כ"ק אדמו"ר שליט"א.

משמיא קא זכו לנא במתנתא דתורה, ספר תורה חדשה שהכנסנו אמש ביומא דהילולא לבית המדרש שלנו "בית יהודא", מתנת הר"ר אפרים פישל שי' בהר"ר משה ושרה (פרומן) ז"ל לע"נ הוריו, בהשתלדות מחותנו הרה"ח ר' ברוך שי' חיימסון והנהלת ביהמ"ד. הס"ת כתב הרה"ח ר' יהושע שי' – בהר"ר ברוך חיימסון – חתן הנדיב ר' אפרים פישל שי'. מבעוד יום נתאספו לסיום כתיבת האותיות בבית

הר"ר ברוך הנז', והנוכחים נתכבדו במילוי האותיות בדיו בתיבות החלולות שהשאירו מקודם סמוך לסימונו. בגמר הכתיבה חינכו הס"ת בקריאה והתחילו מפסוק "מעונה" עד "לעיני כל ישראל", ואח"כ גללו את הס"ת והלבישו את המעיל ועטרוהו ב"כתר תורה" ואז התחיל חגיגת התהלכה לביהמ"ד.

נושאי אבוקות של אור הלכו בראש התהלכה, והס"ת הובל תחת חופה של כבוד עד לגמר הכנסתו לביהמ"ד. קיימנו ככל הכתוב בסדר הס"ת שכתב הוכ"ק אדמו"ר מהריי"צ נבג"מ זיע"א, והדפסנו את זה בתדפיס מיוחד לחלקו לכל הנאספים. אחרי גמר ההקפות והכנסת כל ספרי התורה להיכל התפללו מעריב, והסבנו לסעודת מצוה עד לשעה מאוחרת. דברים מענינא דיומא דיברו הר"ר דוד נחמן קירשנבוים שי' בשם המשפחה, הרה"ח ר' נחום רבינוביץ שי', הר"ר נח לעווי שי' וכותב הטורים. מתוך התרוממות הרוח וריקוד של שמחה נסתיימה כל החגיגה. רבים ציינו לפלא כי על אף שהיו לפני צאת התהלכה גשמים שוטפים, נפסקו הגשמים לגמרי כל משך זמן התהלכה עד לבואנו לביהמ"ד, ורק אז התחילו שוב הגשמים לרדת. יתן ה' שרגשי התעוררות קדושה זו יתמידו בלבותינו, ותמיד נשמח בשמחת התורה ובמצוותי' לטוב לנו כל הימים.

בהתקרב עתה יום הבהיר י"א ניסן יום הולדתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א אשר לקראתו מתכוננים כל אנ"ש שי' וכל המון בית ישראל לחגוג אותו השנה במשנה שמחה, הנה יה"ר מלפני אבינו שבשמים שיאריך ימי כ"ק אדמו"ר שליט"א על ממלכתו "ירום ונשא וגבה מאד", ונזכה כולנו להרמת קרן ישראל וקן משיחנו בגאולה האמיתית והשלמה ובכנין בית הבחירה בקרוב ממש אשר נאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים כאשר ציונו ה', ואמן כן יאמר ה'.

כפי החלטת אנ"ש שי' להרים תרומה ל"קופת רבינו" במספר שבעים לכל נפש, הנני מפריש בל"נ סך פ"ד ל"י עבור כל נפשות ביתי, ואבקש ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א לכל אחד ואחת בכל המצטרך לו בגו"ר, ואלה שמותינו: חיים שלום בן יוכבד וזוג' פרומא אסתר בת פינא

ריילא, יהודית בת פרומא אסתר ובעלה שמחה בונם בן שושנה הנדיל רייזן, וכל יו"ח. פנחס דוד בן פרומא אסתר וזוג' רחל בת דאבע, וכל יו"ח. חי' צבי' בת פרומא אסתר ובעלה יעקב אשר בן לאה חנה, וכל יו"ח. מרים גיטא בת פרומא אסתר ובעלה יעקב מאיר בן מאלה, וכל יו"ח. בנימין זאב בן פרומא אסתר וזוג' חנה ברכה בת חי' רחל, וכל יו"ח. שניאור זלמן בן פרומא אסתר, אברהם צבי בן פרומא אסתר וזוג' רבקה בת בתי'. אהרן דוב בער בן פרומא אסתר, יוסף יצחק בן פרומא אסתר, בת שבע בת פרומא אסתר.

(מצורף למכתב זה מודעת ההזמנה להכנסת ס"ת, וכן התדפיס המיוחד מ"סדר סיום והכנסת ס"ת לביהכ"נ").

חותם בבקשת ברכה על כל האמור, ולחג הפסח כשר ושמח
חיים שלו' הלוי בן יוכבד סג"ל

הן הן

זכרונם

מקבץ מאמרים וכתבות אודות

הגאון החסיד

הרב חיים שלום ע"ה סגל

טוב עין

רשימה על דמותו מאת

הרב שמואל אלעזר היילפרין

עם פטירתו של הגאון החסיד ענף עץ עבות רבי חיים שלום הלוי סגל נשמתו עדן, חשו כל החוגים עמהם בא במגע בחיים חיותו שנגדע ארוז בלבנון. כל שהקשיב בהלויתו את שיחת הבריות אחר מיטתו של אותו חכם וחסיד שכל ימיו בעלמא דין היתה שרשרת של תורה שהיא עבודה ועבודה שהיא תורה. והכל בהצנע לכת נדירה - נוכח לדעת שכמה שהכרנוהו בחייו, טרם נגענו אפילו בקצה מדריגותיו של המנוח שהיה סמל של חסיד חב"ד מקושט בנקיות הדעת של ירושלים.

מדבריהם של המלווים - המון מגוון ביותר וגדולי ירושלים - שהשמיעו דברים לזכרו, עלתה ההרגשה שכל אחד ואחד נדמה לו שהוא היה עמיתו ונמנה הוא על חוגו הוא. ואכן כן היו פני הדברים, מאחר שהגאון רבי חיים שלום זצ"ל, היה בחינת חייל אמיתי משום כך בהכרח היה שישתייך לכל השכבות, החל מהכותל המזרחי של גדולי וגאוני תורה בעיר הקודש ירושלים המלאה חכמים וסופרים, ועד לשייכות אישית וידידותית ביותר עם בני "עמך" שהיה גומל עמהם חסד רוחני בקירובם לאביהם שבשמים, וחסד גשמי בפועל בהצנע לכת עקבית ואמיתי. כותב הטורים היה מודע קצת לסדר יומו של הגאון החסיד נ"ע, מחמת קשרי ידידות ופעילות, עלתה בידו לעלות במקצת על מסלולו היום יומי, שהיה כולו רצוף שקדנות בתורה, עבודת השי"ת, עשיית חסד ושפיכת שיחו יום-יום במסירות נפש ליד הכותל המערבי שריד בית מקדשנו, כבן המתחטא אצל אמו.

כמדומה שהתואר "איש האשכולות" הוא הביטוי המדויק לדמותו הפנימית של המנוח הגדול זצ"ל.

מהדברים המתגלים אחר פטירתו שנוסף על לימוד חסידות חב"ד שלמד והפיץ, קבע בסתר משנתו גם בכתבי האריז"ל ביחד עם חברותא מגדולי המקובלים בעיר קדשנו.

מכל הנזכר הרי הנקודה הפנימית והתיכונה שבה היה שקוע בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו בהתלהבות דקדושה בתמימימות לב בלתי מצויה כלל, היא ההתקשרות לתורת חסידות חב"ד וההשתדלות בהפצתה והדביקות הנפשית בנשיאה אור ישראל וקדושה כ"ק אדמו"ר שליט"א בהיותו חרד לקיים באימה כל היוצא מפי קדשו, הדבר בא לידי ביטוי ביותר בהשתתפותו העל-אנושית ב"מבצע תפילין" שליד הכותל המערבי בכל הזמנים בחום ובשרב בחורף

ובכפור, כאשר הוא מצליח בזה לקרב מאות מבני ישראל לתורה ולמצוות ולהאיר את נשמתם הק' ובזה גם את נשמתו הטהורה והק' להיות נמנה בשורה הראשונה של גדולי מזכי הרבים בדורו. [L] [SEP]

בכותרתנו בחרנו להדגיש את מידת "טוב עין" שבמנוח. לכאורה יראה אצל חלק מהקוראים כתמיהה, אם מדובר ביהודי בדרגא של גאון וחסיד, משום מה בחרנו להפנות את תשומת לב לפרט זה דוקא. אלא, דוקא פרט זה הוא שכבש את לבבי, ודומני ששבח זה הוא גם שבח גדול מאוד בקרב גדולים וטובים, ועפ"י מאמרים חז"ל (נדרים לת.). נחשב זה גם לשבח אצל אדון הנביאים. [L] [SEP]

עם כל האי נעימות נאלץ אני להזכיר פרט קטן שיש בו ללמד על אישיותו האצילה והנדיבה של ידידי אבדל"ח המנוח זצ"ל ושאני שאפתי ממנו עידוד וחיזוק בעבודתי, היה זה בעצומם של ימי ההכנה של כנס הצאצאים ההסטורי בחנוכה ה'תשמ"ג בברכתו המיוחדת של כ"ק אדמו"ר שליט"א, וכאחד מנכדי כ"ק אדמו"ר הזקן נ"ע השתתף במשלחת להזמין את אחד מגדולי התורה שבמשפחת בית רבי, בדרך פנה לי אבדל"ח ואמר לי אמור לי ידידי מהו סוד- הזכות שנתגלגלה על ידך מחשבה גדולה זו, מאז לקח חלק פעיל בכל הכנסים והפעילויות הקשורות עם קירוב צאצאי רבנו הזקן נ"ע בכל מיני השתדלויות עידוד וחיזוק.

כך היה תמיד אם בהתוועדויות, אם במפגשים של התחזקויות, תמיד היה המטרה נר לרגליו לכל מי שהתבונן בהליכותיו. זכה המנוח להנחיל לביתו אחריו את מורשתו הגדולה מורשת תורה וחסידות ופעילות חסידות, כאשר בניו וחתניו מכהנים פאר כראשי ישיבה ורבנים ומשפיעים. ינחם השי"ת ויחזק את אלמנותו הכבודה אשת חבר וכת תלמיד חכם ממשפחת חשין המפוארת, ואת אמו הרבנית היחסנית תחי' עם כל המשפחה האבלה, הממשיכים דרכו בקודש עד ביאת ינון.

ש.א. היילפרין

תלמיד-חכם שמת

רשימה על דמותו מאת

הרב אליעזר יהודה וולדינברג

תלמיד חכם שמת מי מביא לנו חליפתו מי מביא לנו תמורתו (ירושלמי ברכות פ"ב ה"ח). חז"ל אומרים: לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומיות שבלב שנא' והאלוקים עשה שיראו מפניו (ברכות נ"ז). הרעם הזה מקבלת הידיעה המרה על הסתלקותו של הרב הגאון אלוף בתורה ובמצוות ומסובל ביסורים מוהר"ר חיים שלום הלוי סגל ז"ל יש בו הרבה בכדי לפשט עקמומית שבלב, לראות בזה בחינה של "קצף עולמו וחמס ממנו נפשות" ולהתעורר לירא מפחד הדר גאון ה' כמאמרם ז"ל: "נורא אלקים ממקדשך אל תקרי ממקדשך אלא ממקודשך בשעה שהקב"ה עושה דין בקדושו מתיירא ומתעלה ומתהלל" (זבחים קט"ו:) כי המנוח ז"ל כשלעצמו כל מי שבא במחיצתו הכיר בו כי הוא היה נפש נקי וצדיק תמים בדרכיו, עניו ושפל רוח, וצדיק במעשיו בלא חמס (עיין ע"ז ד' ו' ע"א וברש"י), ורוכב בערבות שש השמח בבא אליו נפש נקי וצדיק בזה (עיין מו"ק כ"ה:).

הוא היה איש תם יושב אהלים תמיד מצאוהו יושב או באהלי שם "אהלי התורה" או באהלי עבר "אהלי התפילה" ושונה "פרשת העבור" וידיו פרושות השמימה בתפלה והיו כל צרכיהם של ישראל לפניו אפילו בשעה שתתמלא עליהם עברה כאשה עוברה, ואפילו בשעה שהם עוברים על דברי תורה (עיין ברכות כ"ט:) כי אוהב ישראל היה ובמשאו ומתנו עם הבריות היה איש תם "כלבו כן פיו" (רש"י פ' תולדות) ובכך הצליח לקרב רחוקים. ושם שמים היה מתאהב על ידו, וכל זה הגיע לו על ידי שהיה קורא ושונה. ומשמש תלמידי חכמים (עיין יומא פ"ו.). הוא סימל הדמות והצלם של התלמיד-חכם שבא"י בפנימיותו בהיותו ענוותן ושפל ברוך שייף עייל שייף ונפיק וגריס באורייתא ... ולא מחזיק טיבותיה לנפשיה (סנהדרין פ"ח ע"ב) ובחיצוניותו בבואו במגע עם חבריו מנעימים זה לזה בהלכה (סנהדרין דף כ"ד).

אם הזכרתי את המידה של שייף עייל וגו' שחז"ל ציינו שהוא בן עוה"ב, יש להזכיר בצירוף לזה גם מאמרם ז"ל בשבת (קנ"ג), שצויינו כבן עוה"ב גם את זה אשר "ןאזניך תשמענה דבר מאחרוך לאמר זו הדרך לכו בה כי תאמינו וכי תשמאלו". דבכזה שמענו מאלפים שליוו את מיטתו של המנוח ז"ל. והיה הדבר לפלא על הגילויים ועל ההילולים שגילו והיללו את האיש הדגול הזה שהיה בחייו צנוע ונחבא אל הכלים. וראו בו קיומם של מאמרם ז"ל: "אל גנח אגוז ירדתי כל הפירות כשהן נופלות לארץ אין להם קול אבל אגוז כשהוא נופל לארץ קולו נשמע, כך כשהצדיקים מתים הקול הולך לכל העולם". (ילקו"ש ש"ש תתקצ"ב). יותר ממה שחשבו עליו בחייו מתגלה לאחר פטירתו בבחינה של "גדולים צדיקים במיתתם" ג"כ רק מהחיצוניות שבו כשם שרק קליפת האגוז נשמע בנופלו לארץ ולא הפרי שבתוכו, בבחינה של "אבל ת"ח עצמו עין לא ראתה אלוקים זולתיך" (ברכות ל"ד).

בגלל היותו מחונן במידות תרומיות נעלות וכלי צנוע מלא ברכת ד' זכה להתחבב על רבותיו וזקני בני העם, וקויים בו גם הכלל "שכנגד זקניו כבוד" (ב"ב דף י' ע"ב) וחילקו לו כבוד הגם שהכירוהו מצעירותו ודעת רבותיו הייתה נוחה הימנו (שבת קנ"ג שם) כי "בוצין בוצין מקטפיה ידיעה" (ברכות מ"ח).

פרשה מיוחדת היא זיקתו הנפשית המופלאה אל המקום אשר מעולם לא זזה שכינה משם, יום יום היה מכתת את רגליו והולך אל הכותל המערבי ושופך צקון לחשו נגד בית קדשי הקדשים, מקיים את ה"כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחוננו" (עיינן כתובות קי"ב). ועם זה מסיר רבים מעוון ומזכה אותם בהנחת תפילין ומצוות קריאת שמע ותפילה בבחינה של מצווה גוורת מצווה.

בהקשר לזה יש להסביר את הסיבה שעילת כל העילות וסיבת כל הסיבות סיבב את הדבר שנשמתו של המנוח ז"ל תצא בחו"ל ושויבא מיד לאחר מכן – במעט בדרך ניסי – בקבורה בארץ מתחת המזבח בהר הזיתים, ובהקדם מאמר חז"ל בסוף כתובות (קי"א) שכה לשונו: עולא הוה רגיל דהוה סליק לארץ ישראל נח נפשיה בחוץ לארץ אתו אמרו ליה לרבי אלעזר אמר אנת עולא על אדמה טמאה תמות. אמרו לו אדונו בא אמר להם אינו דומה קולטתו מחיים. לקולטתו לאחר מיתה. מזה שהגמרא מקדימה לספר שעולא הוה רגיל דהוה סליק לא"י יש להבין שעל זה ובגלל זה הוא שהתפלא רבי אלעזר דאיך יתכן הדבר שדוקא עולא זה שכל כך חיבב את ארץ ישראל הוא זה שלא יזכה שימות הארץ ישראל. ולא נחה על כן דעתו גם כשהביאו את ארונו לארץ מפני שאינו דומה קולטתו מחיים לקולטתו לאחר מיתה. ור"א דיבר על האתגליא כדי לעורר את העם בבכי שהחי יתן אל ליבו. אבל במסותרים, ידע סודן של דברים כי יש לומר דהיא הנותנת מפני שעולא היה לו כ"כ זכותא דא"י, והובטח לו שהוא בן עוה"ב כדאיתא להלן בגמ' שם שכל המהלך ד"א בא"י מובטח לו שהוא בן עוה"ב, ומכ"ש עולא שהיה רגיל לעלות לא"י, וזה נוסף על צדקותו, לכן נבחר ע"י גדול העצה ורב העלילה שתצא נשמתו בחו"ל כדי שבחזירתו לארץ לאחר מותו יקח אתו עמו בזכותיה כי רב הרבה נשמות נודדות אשר בכח עצמן אין ביכולתן לשוט ארצה. כאשר מצינו בדומה לזה בשל"ה פ' מסעי שמבאר עז"ה ענין ישיבת הרוצח בעיר מקלטתו עד מות הכה"ג, כי הגוף הנהרג ע"י האדם הנשמה הולכת בגולה עד זמן הרוצח יתברך, ובמות כ"ג שנשמתו הולכת למעלה גם היא בתוך הבאים, ומתלבשין בנשמת הת"ח נשמות אחרות המתגלגלים יעויין שם.

וככה אפשר גם לומר על המנוח ז"ל כי מפני שזכותו היה רב, ומפני שהצטיין באופן מיוחד באהבתו את המקדש ק-ל לכן הוסב הדבר שנשמתו תצא בחו"ל כדי שבחזרתו יוכל לזכות כמה וכמה נשמות נודדות שיתלבשו בנשמתו ויבואו יחדיו למנוחת עולמות. דלא כולם זוכים שיעשו להם מחילות בקרקע כדאיתא בכתובות שם ודבר זה אופייני למנוח ז"ל שתמיד בחיים חיותו שקד על תיקון נשמות בדרכי קודש שונים והיה משוחח על כך בחרדת קודש.

בפרשת השבוע קראנו: "ובני ישראל נסעו מבארות בני יעקן מוסרה שם מת אהרן ויקבר שם

ויכהן אלעזר בנו תחתיו" (עקב י'-ו') ודורשים ז"ל: למה סמך הכתוב מיתת אהרן לשבירת הלוחות ללמדך שמיתתן של צדיקים קשה לפני הקב"ה כשיבור הלוחות (ירושלמי יומא פרק א' ה"ה) ומאידיך אנו מוצאים בחז"ל שדורשים על זה שבפרשת חוקת נסמכה מיתת אהרן לבגדי כהונה דבא ללמדך "מה בגדי כהונה מכפרין אף מיתתן של צדיקים מכפרת" 0מו"ק כ"ח) וזה בא ללמדנו שאין להתברך בלב לומר שמיתת הצדיק מכפר עלינו דרבו היא מאוד חרפתינו על שאנו צריכים לקח שנשא לבבינו אל "עיני העדה" שיבחר בהם הקב"ה לקרבן לכפר על עוונותינו ומה נורא הדבר שאנו הגורמים ח"ו עי"כ צער לשכינה כביכול אשר קשה הדבר הזה לפניו.

כשבירת הלוחות, וצריכים על כן לחזור בתשובה גם על הדבר הזה כשלעצמו. ואלקים יחננו ויברכנו ויאר פניו אתנו סלה.

והפסוק האמור מדגיש לכתוב: "שם מת אהרן ויקבו שם" ומבאר הגרש"ק ז"ל שבא לומר דרק שם מת אהרן. במרום הזה ניכר מיתתו במה שנסתלקו ענני כבוד. ולהם מת, אבל הוא לעצמו לא מת שהרי ויכהן אלעזר בנו תחתיו א"כ הניח בן במותו וכאילו לא מת וככה אפשר לומר על המנוח ז"ל רק במקום הזה הוא מת. אבל הוא לעצמו לא מת, כי מטתו שלימה, השאיר אחריו בנין וחתנין ונכדים רבנן גדולי תורה ויראה רבנים וראשי ישיבות, וגם בנותיו המה בבחינת בנים בכל הליכותיהם בקודש, ולא רבים המה הזוכים לכך.

הוא גם זכה להעמיד תלמידים הרבה הממשיכים לשלשלת הקבלה של "משה קיבל תורה מסיני" ושמעתתיה מתבדרין בעלמא ועי"כ מתקיים בו ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה" כי "הגוף בלי מה שמדבר בתורה בעוה"ז ע"י הנשמה הפנימית אשר בתוכו מוסיף אומץ בכל פעם, אבל בשניטל הפנימיות שוב אינו ראוי לדיבור אבל כשתלמידיו אומרים שמועות מפיו הגה שפתותיו דובבות ומקרי עושה מעין מלאכתו הראשונה, ונתווסף לו בכל פעם שכרו בעוה"ב ויתעלה בכל פעם רוחו ונשמתו בג"ע, וזהו שנתחבט על דהע"ה אגורה באהלך עולמים שיאמרו שמועות מפיו, וזהו שהבטיח ליהושע בן יהוודק ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה בעוה"ב, דכשיאמרו תלמידיך ההמהלכים בעוה"ז שמועות מפין תיהיה גם אתה מהלך" (בני יששכר מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ב' אות נ' ועוד) ובא גם ותלמידו בידו בחיבור גדול שחיבר על רש"י ז"ל, על כל התנ"ך ועוד חיבורים הנמצאים בכת"י המקנים לו שיעור קומה ומעמד יציב בעולם התחיה "כי כל מה שנמשחו יכולה להשיג ולידע מידיעת התורה זהו תיקון שלימותה וכו' ולכן אמרו חכמים אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו כדי שלא יצטרך לבוא בגלגול בעולם הזה (שו"ע הרב בעל התניא ז"ל ה' ת"ת פרק א' סעיף ד').

תפילתו היתה זכה וטהורה ומתוך הכנה דרבה סדורה היתה בפיו ויוצאות ממנו מילה במילה כמונה מרגליות. וכפי שמספרים בהתפעלות אנשי ביתו ששימשוהו הקפיד על כך בהקפדה גדולה גם בשכבו על ערש דוי ומתענה ביסוריו, וכל עוד בו נשמתו. ובעוברו לפני התיבה נאמן היה לשולחיו והשמיע את תפילתם וותחנוניהם בלב קרוע ומורתח ומעוררם לעבודה

שבֵּלֵב בְּבַחֲיִנָּה שֶׁל "וְאֵף הוּא הִיָּה מִתְכוּוֹן כְּנֶגֶד הַמְּבֻרְכִים – וְאֹמֵר לָהֶם תִּטְהַרוּ" וְעֵזָה"ד גַּם הַנְּעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּאֲדוֹנֵינוּ הַמֶּלֶךְ הַחֲסִיד דֵּהֶע"ה בּוֹדָאֵי יְקוּיִים בּוֹ "לְדוֹר וְדוֹר נֶגִיד גְּדֻלָּךְ וְלִנְצַח נִצְחִים קְדוּשַׁתְךָ נֶגִישׁ וְגו' כְּכַתּוּב בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים שֶׁזֶה מוֹסֵב עַל לְאַחַר הַמּוֹת שֶׁתִּמְשַׁךְ בְּנִצְחִיּוֹת הַגְּדֻלָּה וְאֲמִירַת הַשְּׁבַח וְהַבְּעַת הַקְּדוּשָׁה לְחַי הָעוֹלָמִים, לִכְן בּוֹדָאֵי יֵהָא גַּם לְמַלְיָן יוֹשֵׁר לְפָנֵי אֲדוֹן הַכֹּל וְעַד אִמּוֹ הַיְשִׁישָׁה וְהַכְּבוֹדָה הַצְּדִקָּה תַּחֲי' שְׁכָל כֶּךָ כִּיבְדָה בְּחַיִּיו, בְּעַד אֲלִמְנַתּוֹ הַנִּכְבְּדָה הַצְּדִקָּה תַּחֲי' שֶׁהַשְּׁלִיכָה נִפְשָׁה מִנֶּגֶד לְמִצּוֹא צְזוֹר וְתִרּוּפָה עֲבוּרוֹ, וְבְעַד כָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיו הַיְקָרִים הִי"ו שְׁכָה אֶהָב אוֹתָם, וְהַשִּׁיבּוֹ לּוֹ אֶהָבָה תַּחַת אֶהָבָה, וְכִיבְדוֹ בְּחַיִּיו וּמְכַבְּדִים לּוֹ לְאַחַר מוֹתוֹ בְּכִיבוֹד הָרָאוּי וְהַנֶּדְרֵשׁ "וּמָה זִרְעוּ אֵף הוּא בְּחַיִּים".

יִפְלִיא נָא לְפָנֵי כִּיסָא הַכְּבוֹד תַּחֲיִנָּה וְתַחֲנוּן בְּעַד כּוֹלְנוּ, בְּעַד כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת, וְבְעַד כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל כּוֹלָה בְּכָל אֲרָצוֹת פִּיזוּרֵיוֹ. וְיֵה"ר וְיִבּוֹלַע מוֹת לִנְצַח וְחֶרֶפַת עִמּוֹ יִסִּיר בְּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל בְּמַהֲרָה בְּיַמְנוּ אִמֵּן.

בן העולם-הבא

רשימה על דמותו מאת

הרב שלום חיים פרוש

שנינו (סנהדרין פח,ב) שלחו מתם, איזהו בן עוה"ב, ענוותן ושפל ברוך, שייך עייל שייף ונפיק וגריס באורייתא תדירא ולא מחזיק טיבותא לנפשיה.

מאמרם ז"ל זה תואם במלא מובן המלה את אישיותו הטהורה של בן דודי הגאון החסיד רבי חיים שלום הלוי סגל זצ"ל מגדולי התורה היראה והחסידות שבירושלים, שהרביץ תורה קרוב לשלשים שנה בישיבת "עץ חיים" המעטירה ועמל כל ימיו לעשות נחת רוח ליוצרו, מתוך בריחה עד קצה האחרון מהתבלטות עצמית, בענוה מופלגת שקשה למצוא כיום דוגמתה.

יליד עיר האבות הק' חברון בכ"ז חשון תרע"ח, סמוך להסתלקותו של זקנינו הקוה"ט איש המופת המקובל האלקי הרה"צ רבי שלום הלוי מפודהייץ - צפת זי"ע - ערב חג הסוגות תרע"ח - שנשא עליו את שמו הטהור, והנהגתו במשך ששים וחמש שנות חייו, היתה ברוח הסב הגדול, שעמל כל ימיו להסתיר את הגדלות המופלאה בעבודת השי"ת, שזכה לה מתוך מסירות נפש לחיי צער, הגרח"ש היה מגזע היחס, כבן לאביו הרב החסיד רבי שלמה יהודה הלוי זצ"ל, דמות אשכולות שקנה תלמודו אצל אביו הסבא זי"ע ולאחר מכן בבית מדרשם של חכמי המוסר בגבעת שאול שבירושלים ולאמו תבלחטו"א הצדקנית מרת יוכבד תחי' דור חמישי להגה"ק בעל ה"תניא" זי"ע, ינק אהבת תורה ויראה טהורה מטל ילדותו, וכבר אז הצטיין בהנהגתו שעוררה התפעלות, למראה ילד רך השואף לגדולות.

למד בת"ת וישיבת "עץ חיים" בירושלים, ונודע כמתמיד עצום, על מדת ההתמדה שבו ניתן לעמוד ממה שסיפר פעם כי עבר על כל התנ"ך עם פירוש הרד"ק בקביעות שהיתה לו בשעת הצהרים, כאשר נזקק להמתין מספר רגעים להכנת האוכל, ואותם רגעים נוצלו על ידו לרכוש בקיאות וידע בתנ"ך עם רד"ק.

ניחון ברצון עז ותקיף להשיג גדלות בתורה, ואופייני הוא כי בהיותו רק בן ט"ז שנים, החליט כי הלימוד ברבים מקשה עליו להתעלות, ומיד עשה מעשה וקבע תלמודו בבית הכנסת "באר שבע" שבשכונת בית ישראל, מקום שם עבר על הש"ס בימי בחרותו ארבעה פעמים, כשהוא עסוק במשנתו יומם ולילה, ולעתים התבודד בבית המדרש "בית יעקב" באותה שכונה, וקולו הנעים היה מהדהד למרחוק בשעות הקטנות של הלילה.

במשך שנה וחצי קיבל על עצמו תענית דיבור, ומפיו לא יצא כל הגה פרט לדברי תורה,

ולצרכיו ההכרחיים נהג להשתמש בפתקים, מבלי שעבר על קבלתו, בכלל היה אמן השתיקה, וזהירותו המופלאה בשמירת הלשון היתה מיוחדת במינה, סלד מדיבור מיותר, והקפיד שלא להוציא מפיו דבר בגנות אחרים, וניכרת היתה עבודתו לשקול כל דבר בטרם אמר אותו.

כל ימיו שקד על אהבת הזולת, והרבה ללמד זכות על הכלל, העריך כל אחד ואחד ואפילו בפשוטי העם חיפש למצוא נקודות של חשיבות, ולא אחת היה מציין את המעלות שיש בהם, בהביעו התפעלות כיצד אנשים פשוטים זכו להשיג מעלה זו או אחרת.

כאמור היה בקיא בש"ס כבר בגל צעיר, וכשהגיע לפרקו ושמו הלך לפניו כתלמיד חכם מופלג בחר בו הרה"צ רבי נחמיה חשין זצ"ל לחתן, עבור בתו הצדקנית מרת פרומא אסתר תחי', כשהוא מציין בשמחה שזכה להכניס גדול בתורה לתוך ביתו.

מיד לאחר נשואיו העיד עליו חד מחסידי קדמאי הרה"צ הנודע בעבודתו הק' רבי מרדכי צבי שמרלר זצ"ל כי ר' נחמיה יש לו זכות מיוחדת, שכן חתנו הצעיר הוא באמת אברך חסידי מופלא בפנימיותו, נוסף על גדלותו בתורה.

למד תורה מתוך הדחק, והיו ימים שבביתו שרר רעב ללחם ובכל זאת לא סר החיוך מעל פניו, כשהוא עולה ומתעלה במדת הבטחון, ורבות מסופר בקרב המשפחה על בטחונו הנדיר ביותר כחד מקמאי ממש, בקיימו את מאמרם ז"ל: אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה כפשוטו.

תקופה קצרה לאחר נשואיו, הרגיש כי הלימוד בכולל מפריע לו להתעלות בתורה כחפצו, וללא כל היסוס עבר ללמוד בבית מדרש, מבלי לדאוג מהיכן יתפרנס, ואכן באותה תקופה שבה סבל מרעב קנה את תלמודו במסירות נפש.

ישרותו בלימוד והבנתו העמוקה בסוגיות הש"ס היו מהמפורסמות בקרב רעיו ללימוד, וכשלוקח אחר כבוד ונתמנה לר"מ בישיבת הבחורים של "עץ חיים" החדיר בתלמידיו הרבים אותה ישרות שבה הצטיין, ורבים הם שהדגישו כי הודות להדרכתו נפתחו עיניהם להבין כראוי את הסוגיא והתוספות על בוריין, ושנים רבות לאחר שלמדו אצלו, החזיקו לו טובה על שהורה להם את דרך הלימוד הרצויה והמתאימה.

שנים רבות שקד על תלמודו במכון הרי פישל, והיה מחשובי העורכים של ספרי המכון ותורתם של ראשונים הוארה על ידו בהערות והוספות בסגנון הגדלות המיוחד לו, היה מגדולי מרביצי התורה שבדור ובמשך קרוב לשלשים שנה העמיד תלמידים לאלפים, בתור ר"מ בישיבת "עץ חיים", והטביע את חותמו על רבים מהם שהם כיום מגדולי הת"ח שבירשלים, בד בבד עם גאונותו המופלאה, עלה בידו להסתיר את גדלותו וידיעותיו המקיפות בכל חדרי תורה, אך גדולי התורה שעמדו על סודו העריכוהו והעריצוהו בצורה בלתי שכיחה.

אחד מגדולי הדור המובהקים שחיבר ספרים רבים בתורת א"י הגאון האדיר רבי יוסף צבי הלוי זצ"ל גאב"ד תל אביב-יפו השתוקק מאד לצרפו לבית דינו, בהתבטאו עליו ביטויי התפעלות מחמת הידיעות הרחבות וההבנה העמוקה, אך הוא זצ"ל סירב בתוקף מתוך חשש לחינוך הבנים בסביבה חילונית, שנים לאחר מכן היה מציין בהדגשה כי אינו מתחרט על כך, לאחר שזכה לדור ישרים של גדולי תורה ויראה, על אף שסבל מצוקה גשמית ברוב שנות חייו.

פרשה עלומה בחייו היא עיסוקו בשקיפה בפנימיות התורה, דבר שעלה בידו להסתירו אף מהקרובים אליו, ורק לאחר פטירתו נתגלה כי במשך שמונה שנים עסק בלימוד חכמת הנסתר, תחילה בביתו עם הרה"צ הנודע בעבודתו הק' כחד מחסידי קמאי רבי ברוך יצחק מכן בבית כנסת של עדות המזרח, במשך הזמן עסקו בלימוד הזוה"ק, שערי אורה ו"עץ חיים", ותקופה ארוכה היה משומעי לקחו של הגה"צ המקובל המפורסם אדמו"ר רבי ברוך שלום הלוי אשלג שליט"א - מגדולי המקובלים שבדור, בנו של שר בית הזוהר המקובל האלקי מהשי"ל זי"ע בעל "הסולם", ונתקיים בו הכתוב: ואת צנועים חכמה, וכך גם עלה בידו להצניע לכת בל אורחותיו.

ניתן להמליץ עליו את הכתוב: ואני תפלה, שהרי זכה לעבוד את קונו בעבודה שבלב זו תפלה, כגדולי החסידים מדורות עברו, תפלתו בכל יום היתה עבודה ממש, וכשהוציא את התיבה מפיו במתינות כמונה מעות, היתה ניכרת התרגשותו ולבו התמוגג מיראה לדביקות, כך בכל יום ויום בל שלשת התפלות, והנהגה זו היתה לחם חוקו מטל ילדותו עד לימיו האחרונים כשהוא שוכב על ערש דוי ומתייסר ביסורים קשים.

הועד עליו כי בשעת קריאת שמע היו פניו נלהבים, ומסירות נפשו בלטה ביותר כי אכן היה עובד השי"ת פשוטו כמשמעו, וכך גם בירך כל ברכה, ומימיו לא זרק ברכה מפיו ללא הכנה והתבוננות. מדת הזריזות היתה עטרה לראשו, שנה את העצלות בתכלית, והתרחק מכל דבר שמעורר עצלות, ובהיותו ממארי דחושבנא היו עתותיו בידו, וכך רגיל היה לשפוך שיח מדי יום ביומו ליד שריד בית מקדשינו, וכחסיד נאמן הדבוק ברבו יבלחטו"א כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש לא החסיר יום מעיסוקו בזיכוי הרבים בהנחת תפילין שם, וזאת בהתאם להוראה שקיבל מהרבי.

בכלל היה מופלא באמונת צדיקים שבקרבנו, וכד בכד עם פקחותו והבנתו היתה אמונתו תמימה ושלימה, ללא כל רצון של התחכמות יתירה, ונוסף על ביקוריו התמידיים ליד הכותל המערבי, נהג מדי ערב שבת להתפלל בקברו של דוד המלך ע"ה בהר ציון. ובכל ערב ר"ח נסע לקבר רחל לשפוך צקון לחשו.

זהירותו בכבוד הבריות היתה בצורה מופלאה, ומדת חסדו היתה ללא גבול, קירב על מר נפש והללו סעדו ליד שולחנו בשבתות ובחגים תוך כדי קירוב יוצא מגדר הרגיל, וכל זאת למרות מצבו הכלכלי שלא היה מעולם מהמשופרים ביותר.

פרישותו היתה למופת ומיום עמדו על דעתו לא טעם בשר בקר בגלל חומרות שהחמיר על עצמו בהלכות ניקור ואף כשחלה מיאן לוותר על הנהגתו זו כשהוא עוטר את סירובו בנימוקים שונים, וזאת כתוצאה ממדת הצנע לכת שהיתה טבועה בקרבו.

כל ימיו הקפיד שלא להינות מאחרים ונמנע מלקבל מתלמידיו מעות חנוכה ופורים וכדו', וגם כשנזקק להשיא את יוצאי חלציו שמר בקפדנות על כך, וסיפורים נפלאים נודעו למשפחה עד כמה התרחק מטובת הנאה וכשמישהו ביקש להעניקו כספים בעילום שם טרח עד שעלה בידו להחזירם לידו, כך שניתן לומר עליו: הרוצה שלא יהנה, אל יהנה כשמואל הרמתני.

מרגלא בפומיה בכל עת שנזכה לעשות רצונו ית', ולא יאומן כי יסופר עד כמה זכה לקבל את יסוריו באהבה מבלי שיתאונן על כאביו הנוראים, בשכבו על ערש דוי ביקש הרופא לשוחח עמו על מצבו אך נענה על כך בשלילה בהוסיפו: שיחה זו תוכל לנהל עם המשפחה, אתי תוכל רק לשוחח בעניני תורה יראת שמים ואמונה, כי אכן קיים בנפשו: וצדיק באמונתו יחיה.

הותיר אחריו ברכה ספר עצום המוכן לדפוס בשם "תוספת רש"י" על חמשה חומשי תורה ונ"ך, המעורר השתוממות נוכח יגיעתו הרבה ובקיאותו העניפה. בשנת תשל"א פרסם קונטרס לדוגמא על חומש בראשית, בשער צויין כי נאספו "כל רושו לתנ"ך (שלא במקומם) ומשאר ספרי ופירושי רש"י ז"ל" ועליו "אור נגה - שנויי נוסחאות ברש"י מכתבי יד ומדפוסים שונים והגהות שהגיהו האחרונים ז"ל" וגן אור לישרים - הארות ובאורים בדברי רש"י וציון מקורם בחז"ל ובנוסף "יתרון האור - באורים ארוכים ומורחבים במקומות הטעונים בירור" וכן נספחות המכילים שנויי נוסחאות והוספות מכת"י.

עבודת נמלים השקיע בספרו זה ואין ספק כי הפליא לעשות בעבודה הטעונה צוות של כמה אנשים כשהוא עושה אותה לבדו מהמסד ועד הטפחות, ומהראוי שיימצא גואל לספר חיוני זה שיממן את ההוצאה שתאיר עיני רבים וטובים ושכרו יהיה כמזכה הרבים.

נוסף לחיבורו הגדול, השאיר בכת"י חיבור מופלא על מסכתות תענית ושקלים דף אחרי דף בהבנה והעמקה, בצדקתו הרבה ליקט ואסף מאמרים שונים אודות חומר האיסור של דיבור בבית הכנסת בשעת התפלה שכינסם לספר בשם "חומר בקודש" ובהיותו מיראי הוראה ומחשש לקטרוג נמנע להדפיסו.

זכה להעמיד דור ישרים וכל בניו וחתניו גדולי תורה והוראה, ראשי ישיבות וכוללים מרביצי תורה וחסידות המצטיינים בגדולתם וביראתם הטהורה הקודמת לחכמתם.

דמות מופלאה זו של הגאון החסיד רבי חיים שלום סגל זצ"ל מהראי שתוערך בהיקף רחב, בתור הוראה לרבים כזה ראה וקדש, עד כמה זכה להתעלות לשיאים של גדלות, ולהיותו בצניעותו כאחד מן השורה "שייף עייל ושייף נפיק וגריס באורייתא תדירא. מרביץ תורה לאלפים ולא מחזיק טיבותא לנפשיה".

יהא רעוא שימליץ טוב בגבתי מרומים על אמו הצדקנית תחי' - שכל ימיו מסר נפשו על כיבודה ללא לאות, ועל ביתו הרבנית הצדקנית תחי' מגדולי נשות החסד, ועל כל צאצאיו הנעלים הי"ו ועל כלל ישראל שנזכה לשנת גאולה וישועה בביאת משיח צדקנו במהרה דידן ויקיצו וירננו שוכני עפר בב"א.

דער טאג מארגען זשורנאל

THE NATIONAL JEWISH DAILY

ר' חיים שלום סג"ל

חסיד ליובאוויטש בירושלים, המניח תפילין עם יהודים ליד הכותל המערבי.

התמונה באדיבות: ארטור ל. דזייקובס

מכתב מאת ר' חיים שלום סג"ל
אל ארטור ל. דזייקובס

ב"ה. יום ה', כ"ז ניסן תשכ"ח, פעה"ק ירושלים תובב"א.

ידידי היקר מר ארטור ל. דזייקובס,
שלום וברכה,

בהוקרה רבה הנני להשיב לכם על מכתבכם עם התמונות ששלחתם אלי. היטב ניכר, כי פגישתנו ליד הכותל המערבי והנחת התפילין שלכם שם, עוררו אצלכם רגשות קדושות, ושאתם מאוד מעריכים את עבודתנו.

ברצוני לקוות, שרגשות אלו לא יתפוגגו במהרה, אלא אדרבה, יתחזקו ויתרבו, כפי הכלל הנקוט בידינו מחכמינו ז"ל ש'מצוה גוררת מצוה', ואתם בודאי תשתדלו להמשיך עם המצוה הגדולה הזו הלאה והלאה, ותשתדלו גם להשפיע על ידידיכם להניח תפילין בכל יום, כפי שצויה עלינו בוראנו הקדוש בתורה הקדושה.

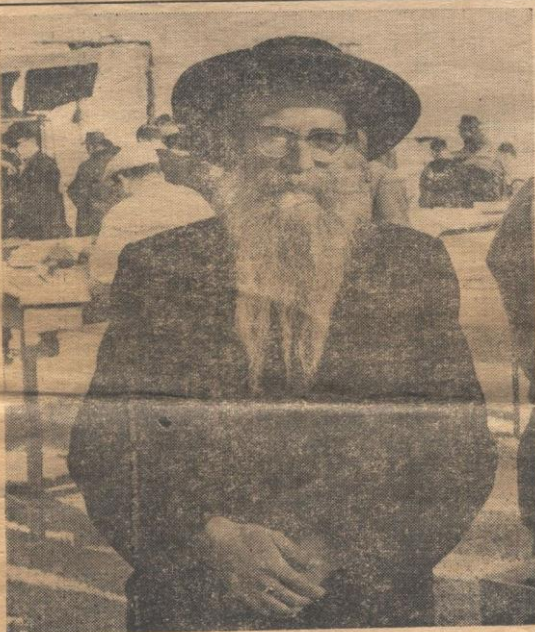
הנני מברככם בברכה שהעניקו חכמינו לכל המניח תפילין מדי יום ביומו, ברכת אריכות ימים (ראה גמרא מנחות דף מ"ד ע"א: 'כל המניח תפילין מאריך ימים') עם שנות טובה ובריאות. אם לא קשה עליכם, הייתי מאוד רוצה לראות את הכתבה שלכם ב'טאג מארגן ז'ורנל', שאתם מתכננים לפרסם בענין זה, כפי שהזכרתם במכתבכם, ואהיה אסיר תודה לכם על שליחתכם אותה אלי.

ברצוני גם להזכירכם את בקשתי אליכם בפגישתנו, לבקר את רבינו מליובביטש הקדוש והמוערך שליט"א, ולספר לו אודות כל זאת, הדבר בודאי יגרום לו רוב נחת והנאה מרובה, בזאת אני בטוח.

אני מסיים את מכתבי עם איחולינו הגדול ביותר, לזכות ללכת במהרה לקבל את פני משיח צדקנו בארצנו הקדושה.

ידידכם,

חיים שלום הלוי סג"ל

ר' חיים שלום סג"ל

א ליובאוויטשער חסיד אין ירושלים וואָס לייגט תפילין מיט אידן ביים כותל מערבי.

בילד פון ארטור ל. דזייקובס.

א בריוו פון ר' חיים שלום סג"ל צו ארטור ל. דזייקובס

ב"ה. יום ה', כ"ז ניסן. תשכ"ח. פעה"ק ירושלים. תובב"א.

טייערער פריינד מר. ארטור ל. דזייקובס,
שלום וברכה,

מיט גרויס דאנקבארקייט קום איך אייך ענטפערן אויף אייער בריוו מיט די בילדער וואָס איר האָט געשיקט צו מיר. עס איז צו דער קענען, אז אונזער באגעגעניש ביים כותל מערבי און אייער לייגען תפילין דאָרט. האָבען דערמונטערט ביי אייך הייליגע געפילען, און איר שאַצט זענען אונזער אַרבעט.

איך וויל האַפּען, אז די געפילען וועלען נישט אַזוי גיך אויסוועכען, גאָר אדרבא, זיך שטאַרקן און מערן, ווי דער כלל פון אונזערע חכמים ז"ל 'מצוה גוררת מצוה' און איר וועט אוודאי זען ממשיך זיין מיט דער גרוי סעד מצוה ווייטער און ווייטער, אין זען אויך משפיע זיין אויף אייערע פריינד, צו לייגען תפילין אַלע טאָג. ווי דער הייליגער באשעפער האָט אונז געבאַטען אין דער הייליגער תורה.

איך ווינטש אייך די ברכה, וואָס אונזערע חכמים ז"ל, האָבען געגעבען צו די אַלע וואָס לייגען תפילין טאָג טעגליך, דער וואונטש פון 'אריכות ימים' (זע גמרא מנחות, דף מ"ד. עמוד א': 'כל המניח תפילין מאריך ימים') מיט גוטע געזונטע יאָר.

אויב עס איז אייך נישט שווער וואָלט איך גערן געוואָלט זען אייער אַרטיקל אין 'טאָגמאָרגען זשורנאל', וואָס איר קלערט צו שרייבען וועגען דעם, ווי איר דערמאָנט אין אייער בריוו, און וועל אייך דאָנקבאַר זיין פאַר דעם איבערשיקען צו מיר.

איך וויל אייך אויך דערמאָנען מיין בקשה צו אייך אין אונזער באגעגעניש. צו באַזוכען אונזער הויכגעשעצטען און הייליגען ליובאוויטשער רבי זאָל געזונט זיין, און דערציילען אים וועגען דעם אַלעמען, עס וועט אים זיכער פאַרשאַפּען גרויס נחת און הנאה, וואָס דאָס בין איך זעהר גערן.

איך פאַרענדיג מיין בריוו מיט אונזער גרעסטער וואונטש, גיין אינגיכען אַנטקעגען משיח'ן אין אונזער הייליג לאַנד.

אייער פריינד,

חיים שלום הלוי סג"ל

דניאל איש המודות

יריעה מיוחדת על סב הכלה,
שליח כ"ק אדמו"ר, הרב החסיד
ר' דניאל ע"ה מייערס

דְּנִיָּאל אִישׁ-חֲמֻדוֹת

איש בעל מעלות חמודות (מצו"ד)

פרקי חיים וזכרונות, מתוך כתבה שהתפרסמה במגזין כפר חב"ד אחר פטירתו.

ר' דניאל נולד בט"ו טבת תרצ"ט להוריו ר' שמואל יעקב ומרת חנה אדיל מיירס, בבית הולנדי אשכנזי טיפוסי, בו הקפידו על מנהגי אשכנז במלוא ההידור. אבי סבו אף שימש כשו"ב. ערב מלחמת העולם השנייה, סבו מצד אחד כיהן כמנהל אגף המיסים במשרד האוצר ואילוהסב מצד השני עמד בראש הביטוח הלאומי של הולנד.

כשפרצה המלחמה בב' אייר ת"ש, היה ר' דניאל בן שנה וחצי בסך הכול, וגורלו היה יכול להיות מר כשל רוב יהודי הולנד, אך בניסים גלויים להם זכה ובשל העובדה שהגרמנים לא שלחו למחנות את בעלי התפקידים החשובים ואת משפחותיהם, נותרו הוא, הוריו ושני הסבים לפליטה.

מאוחר יותר, בתש"ג, כשהגרמנים החלו בשילוח הסופי, פונתה המשפחה למחנה בארנעפעלד שהיה מיועד לאליטות ההולנדית, ומשם למחנה טרזיינשטט שבצ'כוסלובקיה. כשהגיעו למחנה והגרמנים החלו ב'סלקציה', הצביעו על אמו, שהייתה בהירת שער, ואמרו לה "את לא יהודיה! תלכי מפה!". הנקודה היהודית שבה התעוררה במלוא עוזה, והיא אמרה: "אני יהודייה! אני לא הולכת!". במחנה חלה בפוליו, והגרמנים ניצלו עובדה זו כדי להשתמש בו במחקריהם וערכו עליו ניסויים אכזריים. המחלה הותירה עליו את רישומה לכל חייו.

לאחר שהרוסים שחררו את המחנה בתש"ה, היו הוא והוריו ז"ל היחידים ששרדו את השואה מכל משפחתם, ולאחר המלחמה חזרו לרוטרדם. ילדותו עברה עליו בבית ספר לא יהודי. הוריו, ששמרו על מסורת נאמנה, לא אפשרו לו ללמוד בבית הספר ביום השבת, היום בו למדו אנגלית, וכך יצא שהאנגלית שלו הייתה חלשה. אגב, את מכתביו הראשונים כתב לרבי בהולנדית, והרבי ביקש ממנו, שאם לא קשה לו, יכתוב או באידיש או באנגלית, כי ההולנדית שלו חלשה...

עם סיום התיכון פגש בידיד נעוריו ר' מרדכי אנגלסמן ע"ה, שלמד באותה תקופה בלוד ובא לביקור קצר בבית הוריו. ר' מרדכי היה לבוש כמו 'תמים' טיפוס, כשזקן מעטר את סנטרו, והדבר היה חריג בהולנד של אותם ימים, לראות צעיר יהודי בעל מראה חרדי. ר' דניאל התרשם ממנו עמוקות, ואף ביטא זאת בפניו. כששמע מר' מרדכי שהוא לא היחיד וישנם רבים וטובים ממנו בארץ, החליט מיד שהוא רוצה לראות זאת במו עיניו.

כשהגיע לארץ, בא ר' מרדכי לקבל את פניו בנמל חיפה, והשניים התארחו בביתו של ר' ראובן דונין ע"ה עד לבוקר המחרת. ר' ראובן עט על ה'מציאה' – בחור הולנדי שמעוניין 'לקבל' ולשמוע על חסידות, והשלושה התוועדו עד שעה מאוחרת. בשתיים בלילה הודיע ר' ראובן בצער לאורחיו שהוא חייב לפרוש למנוחה היות ובעוד שלוש שעות הוא צריך להתייצב במקום עבודתו. זה כבש את ר' דניאל – יהודי מארח אותו מבלי להכיר אותו, יושב ומדבר אתו ומראה לו הרבה אהבה וכל זאת על חשבון זמנו וכוחותיו האישיים.

ר' מרדכי היה האיש היחיד שהכיר בארץ, ולכן קבע את מושבו בישיבה בפרדס, שם למד ר' מרדכי, ומשם היה יוצא לטייל בארץ ולראות ישיבות אחרות. הוא אמנם התרשם מהישיבה בלוד אך לא מספיק בשביל להישאר, והיה יוצא ובא את הישיבה באופן קבוע. בעיני המשפיע ר' שלמה חיים קסלמן ע"ה הדבר לא מצא חן והוא קרה לו והבהיר לו ש"כאן זה לא בית מלון!" והותיר בידו את ההחלטה אם להמשיך בישיבה באופן קבוע ורגיל, או שהוא עוזב את הפנימייה. הרבי 'התערב' לטובתו והוא המשיך בסטטוס קוו לעת עתה.

בנוסף לכך התרוצצו במוחו כל מיני רושיות בענייני אמונה והשגחה פרטית. הבחורים ניסו בכל עת מצוא להשפיע עליו להישאר וללמוד, אך בנתיים ללא הצלחה. לילה אחד הושיבוהו ראובן וחבריו להתוועדות חסידית, ובמהלכה פעלו עליו שלפחות יכתוב לרבי על כל קושיותיו. הוא התרצה לכך וכתב מכתב ארוך מלא קושיות לרבי.

במכתב התשובה כתב לו הרבי:

"במענה למכתבו מיום 8/9, מלא שאלות וקושיות. ותקותי שלמותר לבארו, שבכלל לא זו הדרך לבא לאיזה הישג שיהיה על-ידי התחלה בקושיות וכמה וכמה בבת אחת. באם רוצים להבין איזה שיטה, ועל אחת-כמה-וכמה השקפת עולם – השקפה המקיפה את כל החיים – צריכים לבטל הנחה מוקדמת וכל-שכן שצריך לבטל ההחלטה "מוכרח אני למצוא גרעון וחסרון ומה טוב כמה חסרונות וכמה קושיות". ואף שאמרו חז"ל לא הביישן למד, מוכרחני לאמר, שסגנון מכתבו הוא לא שאלה בעלמא, אלא כמ"ש לעיל – קושיות ואפשר עוד יותר מזה".

והרבי המשיך במכתבו:

"למרות מה שכתבתי – כיון שדן הנני לכף לזכות, שסוף-סוף כונתו רצוי-ה, אלא שמי שהוא לא השפיע עליו להעמידו על אופן לימוד שיטה והשקפת עולם, ולא הוא האשם בגישה שבמכתבו וכו' הנני במענה על שאלותיו על כל פנים בקיצור..."

בהמשך מתחיל הרבי לבאר את העניינים שהוקשו לר' דניאל, אחת לאחת, עניינים יסודיים באמונה ומדע, ובסיום המכתב כותב לו הרבי:

"כתבתי כל הנ"ל בכדי לפייס את דעתו, אבל כנ"ל לא זו הדרך ולא זו השיטה בקושיות כי אם ללמוד תורה ויקיים מצות, ואזי יצליח בעניניו בכלל ובהבנת והשגת השקפת עולם בפרט...".

אף שלא הפך להיות תלמיד ישיבה מהמניין, לקראת חג הפסח של תשכ"א (או תש"כ) נסע לרבי לראשונה. להפתעתו קיבלה את פניו בנמל ניו יורק משלחת חסידים שהגיעה לאסוף אותו ברכבם בהוראת הרבי. מאוחר יותר, משנודע הדבר לאביו, ראה לנכון לשלוח לרבי מכתב תודה על שהראה מחווה יוצאת דופן זו לכבוד בנו. הרבי השיב לו במכתב שהפעולות שכנו עתיד לבצע עבורו הם הרבה יותר לאין ערוך מהחווה הזו.

הפגישה הראשונה שלו עם הרבי הייתה בחלוקת המצות של אותה שנה. החסידים עברו בתור לפני הרבי לקבל מידו הקדושה חתיכת מצה לרגל החג. ר' דניאל רעד מפחד בחשבו שיצטרך לעבור לפני הרבי, אך כשעבר מול פני הקודש הוציא הרבי מצה שלימה ונתן לו כשהוא מחייך חיוך רחב.

את ה'סדר' ערך עם שאר הבחורים בחדר האוכל של הישיבה, ואחרי שהבחורים סיימו במהירות שיא את ה'סדר' הפרטי שלהם, הלכו לדירת הרבי הריי"צ שב-770 למעלה, כדי לראות את הרבי עורך את ה'סדר' שלו. זה היה בלתי רשמי, ואף אחד מהבחורים לא הוזמן לשם באופן מיוחד.

כשסיים ר' דניאל את ה'סדר' שלו הלך לישון בתום לב כמו בכל שנה. באמצע ה'סדר' שאל הרבי בהפתעה גמורה "היכן מייערס?" ושלח כמה בחורים שרצו במהירות והעירו את ר' דניאל שהגיע מיד ל'סדר'.

בפעם אחרת נסע לאמריקה לצורך מחקר אנתרופולוגי על שבטים אינדיאניים במסגרת מחקרו האקדמאי באוניברסיטת אמסטרדם. היה עליו לנסוע לאריזונה ולניו מקסיקו, נסיעה שאורכת כמעט שבוע כל צד, והמחקר עצמו אמור היה להתפרס על פני חודשיים, אך אחרי שכבר הגיע ל-770 לא רצה ללכת משם, וכשנכנס ליחידות והרבי התעניין לכמה זמן הוא מתכנן לנסוע, ענה שלשבועיים. הרבי התפלא ואמר ששבועיים לא יספיקו ככל ועליו לנסוע לחודשיים, ובכדי לנצל את הזמן ייקח מ'קתה' ספרי קודש ויעסוק ב'מרכז שליחות' בזמן הנסיעה.

הוא אכן עשה כך, ואף סיפר לימים על סיפור יוצא דופן שאירע עמו בנסיעה זו: הוא הגיע בבוקר לטאוס שבניו מקסיקו, ורצה לתת צדקה לפני התפילה. הוא פגש באקראי בקבצן ונתן לו כמה פרוטות, ושאל אותו אם יש כאן יהודים בעיר. הקבצן ענה לו "יש שניים. אחד גר

במקום פלוני, ואני". הוא הסתובב לרגע לקחת את המזוודה, וכשחזר היהודי נעלם. לאחר התפילה הלך לבקר באותה כתובת שנקב בה היהודי, ואכן מצא שם משפחה יהודית וכששאל אותם על הידע שלהם ביהדות סיפרו לו: "יש כומר שמלמד את הילדים שלנו יהדות". ר' דניאל התקרב אליהם והחל לקרבם ליהדות אמיתית. כשחזר לרבי סיפר לו את הדברים ביחידות וכששמע הרבי על הכומר התבטא בסלידה עמוקה.

כשהחריף משבר הטילים שבין ארצות הברית לבין ברית המועצות, עם סירובה המוחלט של ברית המועצות להסיר את הטילים שהוצבו בקובה כלפי ארצות הברית, היה נראה ששני הגושים יכנסו למלחמה קשה, ואביו, שלא רצה שבנו יסתכן בנפשו, כתב לרבי מכתב בו ביקש להתיר לבנו לחזור להולנד. הרבי הגיב לו במכתב מרגיע והודיע לו באופן חד משמעי שלא תהיה כל מלחמה פיזית בין שני הגושים (וכנבואת הרבי – כך היה).

בי"ב תמוז תשכ"ג נכח בהתוועדות של הרבי, והרבי שאל "היכן הפרופסור חנוכה? שיבוא לומר לחיים", לאחר מכן קרא ל'פרופסור' בראוור מקנדה לבוא ולומר לחיים. שתיים היו רק סטודנטים. אחר כך הרבי סימן לרב מייערס לבוא ואמר לו: "גם אתה תהיה פרופסור, זאג לחיים!" ונתן לו לשותות מכוסו. ר' דניאל שמר את הדבר בלבו, הבין שהרבי מועיד לו שליחות מיוחדת, והמשיך בהשתלמויותיו.

פעם התאונן ביחידות באוזני הרבי על כך שהרבי משאיר אותו בשליחות באוניברסיטה, בזמן שהוא רוצה לקיים 'פרצת' מחוץ לאוניברסיטה, כפי שעורר הרבי באותה תקופה. הרבי ענה לו על כך: "שטייט א איד, מיט דעם לאנגסטע בארד אין הולנד און זאג 'לעקטשור' צו הונדערטער מענטשן, בא מיר איז דאס די גרעסטע הפצה" ["עומד יהודי עם הזקן הארוך ביותר בהולנד ואומר הרצאה למאות איש – אצלי זו ההפצה הגדולה ביותר!"].

בתשכ"ד בא ר' דניאל ע"ה בקשרי השידוכין עם תבלח"ט מרת מרים תי' והחתונה היתה אמורה להתקיים ברוטרדם, עיר מגורי הוריו. לפני שנסגר השידוך שאל את הרבי לדעתו עליה והרבי התבטא: "א גוטע גוטע שידוך!" [= שידוך טוב מאוד]. אצל היקים נהוג שהחתן לובש ביום כלולותיו חליפת טוקסידו, וביחידות שלפני החתונה הוא שאל את הרבי האם ללבוש את הבגד הזה, והרבי הגיב "כמנהג המקום". לחתונה הגיעו ר' בן ציון שם טוב מלונדון יחד עם קבוצת בחורים במיוחד בכדי לשמח את החתן והכלהך

לאחר החתונה התיישב הזוג באמסטרדם, כשר' דניאל מתכנן לנהל חיים חסידיים רגילים, ולא להמשיך בלימודיו באוניברסיטה, אך הרבי הורה לו במפתיע להמשיך בלימודין באוניברסיטה. הוא לא הבין מה לו, חסיד חב:די 'פשוט', כביכול, ולאוניברסיטה מלאה בגויים וביהודים המנוכרים לבוראם? למה דוקא הוא? מה הרבי מצא בו? ברם, כחסיד מקושר ונאמן ידע שזו שליחות מיוחדת שהרבי מטיל עליו, קיבל את הוראת הרבי והמשיך בלימודיו. במסגרת

לימודיו ועבודתו באוניברסיטה בא במגע עם עשרות יהודים, והיה מזמינם לשיעור תניא בביתו בכל עת מצוא. מידי שבת היה מוסר שיעור תניא בביתו לנערים בכל הגילאים.

מאותם יהודים צמחו לימים יהודים שומרי תורה ומצוות רבים, הנמצאים כיום ברחבי תבל, וגם אותם צעירים יהודים שלא הפכו ממש לשומרי תורה ומצוות, הוא הצליח להשאירם יהודים והניא אותם מלהתבולל, משימה לא פשוטה בהולנד באותם ימים. גם היהודים שגרו בכפרים הרחוקים מהכרך זכו לטיפולו האישי, וכששמע על משפחה יהודית או שניים שגרים במרחק של מאה וחמישים קילומטרים מהעיר, שינס את מתניו יצא לנסיעות ארוכות ברכבת אך ורק בשביל לספר לילדי המשפחה על יהדותם וללמדם מעט מושגים יהודיים. אותו דבר עשה עם המשפחות שגרו באותו מרחק בצד השני של המדינה, וכל זאת מידי שבוע במסירות אין קץ. זכה ר' דניאל ומאותם ביקורים צמחו דורות של יהודים יראי שמיים ומקיימים מצוות. לצד כל אלה דחק בו הרבי להוציא לאור רת מחקריו וספרי היסטוריה נוספים. כשסיים והגיש באוניברסיטה עבודה אודות נטורי קרתא במאה שערים שבירושלים, שלח אותה לרבי, שענה לו (כללי פרטי י' שבט תשל"ה): "נ.ב. נתקבל חיבורו אודות חסידות ב"מאה שערים" ות"ח...".

פעילותו האינטנסיבית בהפצת יהדות גזלה ממנו את מיטב זמנו שהיה אמור להיות מוקדש להתקדמותו בלימודים, וכך יצא שבמקום לסיים את הלימודים בשנים בודדות, סיים אותם רק אחרי למעלה מעשר שנים. כשסיים, התקבל מיד לעבודה באוניברסיטה, דבר שהיה יוצא מגדר הרגיל אצל שאר הבוגרים, שהיו צריכים להמתין כמה שנים טובות עד לקבלת משרה כלשהי באוניברסיטה.

בקשר לחינוך הילדים, מעניינת במיוחד האפיזודה הבאה: ביחידות אחת שאל הרב מייערס את הרבי אם במקרה של חוסר ברירה הוא יכול להכות את ילדיו, לצורך חינוך. הרבי ענה לו: "אבי מעולם לא היכה אותי. אביך מעולם לא היכה אותך. אתה לא צריך להכות את ילדיך".

מספר אחד מבניו שי': "בתחילת אדר של שנת תשל"ד ר' מענדל פוטרפס ביקר אצלינו (הוא היה מבקר הרבה פעמים בהולנד, והיה יושן אצל אחייניתו, הרבנית פורסט), וערכנו התוועדות. במהלך ההתוועדות הסתובב שם אחד מהילדים על אופניים ותוך כדי הנסיעה נפלה הכיפה מראשו והוא לתומו המשיך לנסוע. ר' מענדל הזדעזע בראותו זאת, והודיע שחייבים להקים 'חדר'! למחרת הוקם ה'חדר' הראשון בהולנד של אחרי המלחמה.

"דור המייסדים היה מורכב משתי משפחות חב"דיות ועוד שתי משפחות אדוקות אך לא חב"דיות, שהיה חשוב להם חינוך ילדיהם, והמסגרת היהודית-חילונית לא סיפקה אותם. היו כמובן הרבים פורסט-ומייערס, ומנגד היה בראש ובראשונה ר' אורי כהן, שאף הביא על חשבוננו מלמד מלונדון במיוחד ל'חדר' שלנו. נוספו אליו עוד שתי משפחות.

"היה צורך במקום שיכיל את הילידים והמלמד שלהם, ור' אורי במסירות הנפש האופיינית שלו פרץ ששימש בעבר כבית ספר זמני שהממשלה בנתה בזמן שבית הספר המקומי עבר שיפוץ. בהולנד ישנו חוק שאסור לפנות אנשים ש'התנחלו' בבנין נטוש, וכך נשארנו שם.

"יום אחרי פורים" – ממשיך הבן לספר – "הייתי מעורב בתעונה קשה, ועברו חודשים ארוכים עד שהשתקמתי מהפציעה החמורה. את אבי הטריד מאוד מדוע בא לי כזאת, ושאל על כך את הרבי. הרבי ענה לו שזה בגלל שלא היה בשמחה בפורים מה שקרה שהיינו במצב כלכלי קשה ביותר, וביום פורים המתינה לאבי על יד הדלת מעטפה עם שנידולרים כשרשום עליה 'מתנות לאביונים'. זה שבר אותו, ובגלל זה "הוא לא היה בשמחה בפורים".

"הרגל השמאלית שלי רוטשה כל כך, עד שהתעורר ספק אם בכלל להשאיר אותה במקומה או לכרות אותה, בכדי שלא תזיק לכל הגוף. הוא הודיע על כך לרבי והרבי נתן את ברכתו ובירך וברוך ה' שאני הולך היום כרגיל".

החיים בהולנד הקרה, הרחק מהרבי ומקהל החסידים, לא היו פשוטים כלל וכלל. את ביתו היה צריך לשלוח מהבית כבר בגיל 15 על מנת שתזכה לחינוך חסידי הולם, ונוסף על כך היה נדרש ממנו לוותר על מנהגים מסוימים לטובת הקהילה, אך הוא לא ויתר, כפי שתעיד האפיזודה הבאה: אחד מבניו מספר שזיכרון מיוחד שעומד לנגד עיניו הוא ה'הקפות' בליל שמיני עצרת. מאחר שלפי מנהג אמסטרדם האשכנזית לא היו נהוג לערוך הקפות בליל שמיני עצרת, אלא רק בשמחת תורה בלבד, ולא עלה על דעתו של ר' דניאל לוותר לרגע על מנהג ההקפות,

היה עולה תקף אחר תפילת מעריב לקומה השנייה שמעל הבית כנסת, יחד עם רעו השליח הרה"ח ר' יצחק פורסט יבלחט"א, וספר תורה בידם, ושניהם היו אומרים ביחד אתה הראת ורוקדים בהתלהבות עצומה, יד אחד על כתף חברו, וכך היו רוקדים בהתעוררות גדולה, בעוד שהרבה מתפללים היו מביטים בהם מלמטה. בהקפות אלו הם היו שרים בשמחה ובדביקות עצומה את 'ניגון ההקפות' של הרבי. ריקוד זה שבא מהשתפכות פנימיות הלב, קירב לימים יהודים רבים לדרך התורה והחסידות.

ר' דניאל היה מחובר מאוד לעולם הנגינה. עוד בטרם הכיר את חב"ד היה משתפך בתפילתו בניגונים מעומק הנשמה, ברגש ובדביקות עילאיים. בשכבו על מיטת חוליו מחוסר הכרה היה מנותק מהסביבה עד לרגע בו היה שומע מישהו מנגן על ידואו אז היה מתעורר מערפיליו ומצטרף לניגון בשארית כוחותיו. אותו דבר אירע גם בשבת שקדמה לפטירתו, כשניגן את הניגון של הרבי 'אסדר לסעודתא' בתמצית דמו.

לפני חתונת אחותו הביע הרבי בסניו את רצונו הק' שבחתונה תהיה מחיצה בין הגברים לנשים. בהולנד של אותם ימים הדבר היה מופרך, אך ר' דניאל לא התעצל, ולאחר עמל רב פעל שתהיה מחיצה, ושסיפר על כך לרבי ענה לו הרבי: "דאס איז נוגע אין קינדער און קינד קינדער" [= זה נוגע לילדים, ולילדי הילדים].

פעם אחת, כשנכנס ליחידות שאל את הרבי אם ניתן לאכול משחיטתו של השוחט המרומי בהולנד, ששמו היה ר' משה קרקובר ע"ה. ענה לו הרבי כך: "אם אין לו זקן והוא יקה, ניתן לאכול משחיטתו, ואם הוא פוילישע – אי אפשר". כשחזר להולנד הלך אל השוחט, שהיה פוילישע, ואמר לו בפשטות את דברי הרבי. השוחט אמנם היה מגלח את זקנו, אך מאז שמע את הוראת הרבי – גידל את זקנו עד יומו האחרון.

בכלל, על כל דבר קטן, לאורך כל הדרך, היה ר' דניאל שואל את הרבי. לא היה דבר שהיה עושה מבלי לקבל את אישורו של הרבי. בכל יום שישי, לאחר שחזר מהקווה, היה לובש כובע חליפה וגארטל ומתיישב לכתוב דו"ח על כל פעולותיו בשבוע האחרון. באותה תקופה מכתב מאמסטרדם היה מגיע לניו יורק רק אחרי למעלה משבוע. אירע וכיום שישי אחד לא כתב לרבי, ותוך ימים ספורים הוא קיבל מברק בו הרבי שואל אותו מדוע הוא לא כותב לו... הרבי, מצידו, היה מתעניין אף הוא בפרטי פרטים של כל פעולותיו: פעם סיפר לרבי בין ביתר שהוא צריך ללכת לרופא שיניים, ואחרי שחזר הרבי אמר לו שהוא לא סיפר לו איך היה אצל רופא השיניים...

מספר אחד מבניו שי': "בשנת תשמ"ו עמד אחי הבכור להינשא, ויום אחד לפני החתונה באנו הוריי, אחותי, אחי הבכור ואנני ל-770 לפני מנחה והמתינו לרבי בגן עדן התחתון, כמנהג החתנים במשך כל השנים, שהיו מקבלים את סידורו של הרבי לתפילת מנחה וה'על חטא' שבה.

"הרבי אמנם יצא אלינו, איחל לחתן מזל טוב והצלחה רבה ושהחתונה תהיה בשעה טובה ומוצלחת, אך לא נתן את הסידור. סוכם בינינו שנחכה לרבי לפני מעריב בגן עדן התחתון ונבקש מהרבי שוב. נכנסנו לשם לפני מעריב כששתי הדלתות משני הצדדים סגורות, וכשהרבי יצא אלינו המעמד היה כעין 'יחידות'. הרבי שאל את אחי אם הוא אמר 'על חטא' ואחי ענה שלא, והרבי אמר לו שיאמר במעריב. בנוסף לכך נתן לכל אחד מאיתנו דולר.

"כחצי שנה לפני כן חלה אבי בטרטשת נפוצה וקה בעיניו וידיו. הוא ניצל את המעמד וביקש ברכה לרפואה. הרבי בטלו במחי יד כשהוא אומר: "מאכט זיך נישט נאריש, זאל'סט האבן א סאך הצלחה אין שרייבן און טאן" [אל תשתטה, שתהיה לך הצלחה מרובה בכתיבה ועשייה]. לאחר שיצאנו מהיחידות הפטיר אבי 'רפואה – כבר לא תהיה לי. אבל בטוחני שהעיניים והידיים יתפקדו, שהרי הרבי אמר לי שתהיה לי הצלחה מרובה בכתיבה, ואיך אפשר לכתוב מבלי להיעזר באברים אלה?'. ואמנם למחרת המחלה כבר עזבה את העיניים, ובמשך השנים 'התלבשה' על פלג גופו התחתון בזמן שידי וועיניו תפקדו, והוא המשיך לכתוב ולהוציא ספרים".

באלול תשמ"ג שהה בד' אמותיו של הרבי, והיה צריך לנסוע חזרה להולנד ביום חמישי בערב. הסדר היה שהנוסעים היו עומדים בפרוזדור למעלה, ואחרי תפילת המנחה היה הרבי מאחל להם נסיעה טובה. כשעמד ר' דניאל בין הנוסעים אמר המזכיר ר' ליבל גרונר לרבי על הקבוצה

שהם חוזרים היום לביתם, והרבי בירך את כולם אך לא הביט כלל על ר' דניאל, ולא היתה פעם שהרבי היה עובר על פנו מבלי לתת בו מבט מיוחד, או תנועת עידוד, ובלל זכה לקירובים גדולים. ר' דניאל הסתפק אם בכלל לנסוע, אבל בליט ברירה נסע לשדה התעופה באגמת נפש גדולה. והנה, אחרי טיסה קצרה הודיע הטייס כי תקלה מסוימת והמטוס מוכרח לחזור לנו יורק. כל הנוסעים קיבלו כרטיס לנסוע למחרת, אבל ר' דניאל ביקש מקום ליום ראשון, כי נסיעה לאירופהביום שישי מגיעה בשבת. ביום ראשון עמד שנית אחרי תפילת מנחה לקבל את ברכת הדרך מהרבי, ופתאום פנה אליו הרבי בחיוך רחב "פארט גזונטרהייט און מזאל הערן בשורות טובות".

פעם ביקש ביחידות מהרבי ברכה שיהיה לו הרבה יצר טוב ופחות יצר הרע. והרבי ענה לו "אויפן יצר טוב קען איך געבן דיר א ברכה, אבער אויפן יצר הרע קען איך ניט געבן דיר א ברכה ווייל איך האב ניט קיין שייכות צו עם" [על יצר טוב אני יכול לתת לך ברכה, אבל על היצר הרע אינני יכול לתת לך ברכה כי אין לי כל שייכות אליו].

פעם הגיע מהולנד ל-770 הישר משדה התעופה, ולפני שנכנס – היה זה בשעת התוועדות – פגש בחוץ את אחותו. תוך כדי שיחתם יצאו ביורים מבית המדרש ואמרו לו בבהילות הרבי מחפש אותו. התברר שהרבי שאל במיקרופון "א וואו איז מייערס? א וואו איז ממייערס?" [=איפה מייערס?] והוא בכלל לא היה עד אותו רגע בניו יורק!

***

בערוב ימיו, כשהתגברה מחלתו, עלה ר' דניאל לארץ הקודש. בשב"ק כ"ג אב ה'תשע"ה שבק חיים לכל חי ת.נ.צ.ב.ה. כמה סמלי הוא שיום קבורתו הוא אותו יום בו קיבל את המכתב הראשון מהרבי שפתח מעגל חובק עולם שנסגר עם סתימת הגולל על קברו.

ראוי להביא לסיום את דבריו של הרב יצחק פורסט אחר מיטתו של הרב מייערס: "מי שמע בהולנד לפני שישים שנה על חב"ד? אני לא. פגשתי בה לראשונה כשהרב 'עם הזקן הארוך' נתן לי שני תקליטים של 'ניחוח' שכבשו את ליבי, וכך הגעתי לחב"ד. תגידו לי אתם, איך היתה נראית היום יהודות הולנד ללא הרב מייערס?".

הותיר אחריו את אשתו, מרת מרים תחי', ואת ילדיו הרב פינחס אברהם, הרב דוד אליהו, מרת שרה נעמאנאו, הרב ברוך מענדל, הרב עזרא עמנואל, ואחותו היחידה מרת מרים היימס.

אגרות

קודש

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacoth 3-9250

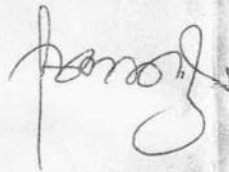
מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ר' חמוז תשכ"ה
ברוקלין

מרה פרים תי'

ברכה ושלום!

במענה על הודעתה אודות מצבה,
השי"ת ימלא ימי הריונה כשורה ובנקל
וחלד לחו"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל.

בברכה

נ.ב. במח מחזיקה היא במנהג בנות ישראל הכשירות להפריש
לצדקה קודם הדלקת הנרות בכל ערב ש"ק וערב יו"ט.

מִיָּעָרִים-רֵאֲמֵעֵרָאִים

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסמעקן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ד' סיון חשכ"ג
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ זכו
מוה"ל אל יעזר דניאל שי'
זב"ג ת"י

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אודות קשו"ת שלהם
בשעה טובה ומוצלחת.

הנה יה"ר מהשי"ת שיהיו בשעה טובה
ומוצלחת ולבנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוצרים במאור שבתורה וזהו תורת החסידות.

בברכה מזל טוב זקנדל בתורה
רשאה ורבי יעקב

מרכז לעניני חנוך

MERKOS L'INYONEI CHOCHIM

CENTRAL ORGANIZATION FOR JEWISH EDUCATION

תחת נשיאות כ"ק אדמיר מליובאוויטש רבי מנחם מענדל שניאורסאהן שליט"א
מיסודו של כ"ק אדמיר רבי יוסף יצחק זצוקלה"ה נברים ז"ע שניאורסאהן מליובאוויטש

Central Office
770 EASTERN PARKWAY • BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, כ"ד שבט ה'תשכ"ד
ברוקלין, נ.י.

כבוד הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצרכי
צבור וכו'
מוה"א אליעזר דניאל שי"א

שלום וברכה!

במקנה על ההודעה אודות חתונתו עם ב"ג מרה
מרים תי' בשעה טובה ומוצלחה.

הננו בזה להביע ברכתנו שחה"י בשעה טובה
ומוצלחה ויזכו לבנות ביה נאמן בישראל על יסודי החורה
והסצוה ולבנין עדי עד.

בברכה מזל טוב
וכס"ס

[Handwritten signature]
הרב ח.מ.א. חדקוב

מ״ע רמ״ר רמ״ר

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"א שבט תשכ"ד
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ, וכו'
מה' אליעזר דניאל שי'
וב"ג חי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן
חתונתם בשעה טובה ומוצלחת,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת
מזל טוב מזל טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת
זיבנו בית ישראל בנין עדי עד על יסודי
התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה
זוהי תורת החסידות.

בברכה מזל טוב
מזל טוב

Tels. HYacinth 3-9250-1
PResident 8-4600

כ"ה

מרכז לעניני חנוך

MERKOS L'INYONEI CHINUCH, INC.

CENTRAL ORGANIZATION FOR JEWISH EDUCATION

תחת נשיאות כ"ק אדמיר מליובאוויטש רבי מנחם מענדל שניאורסאהן שליט"א
מיסודו של כ"ק אדמיר רבי יוסף יצחק זצוקלה"ה נבגים זי"ע שניאורסאהן מליובאוויטש

Central Office
770 EASTERN PARKWAY • BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, כ"ד שבט ה'תשכ"ד
ברוקלין, נ.י.

כבוד הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצרכי
צבור זכו'
מזה אליעזר דניאל שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אודות החונתו עם ב"ג מרח
מרים חי' בשעה טובה ומוצלחת,

הננו בזה להביע ברכתנו שהחי' בשעה טובה
ומוצלחת ויזכו לבנות בית נאמן בישראל על יסודי התורה
והמצוה ולבנין עדי עד.

בברכה מזל טוב
וכמ"ס

הרב ח.מ.א. הדקוב

BI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ועש"ק פ' כי השא ה'חשכ"ה
ברוקלין, נ. י.

הנ"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אליעזר דניאל שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלה מכתבו מכ"ה שבט והקדמיו.

ומענין פרשה שבוע זה:

וידבר ה' אל משה - כי שאל משה: רבש"ע במה תרום קרן ישראל
(ובפרט - שהי' אך זה עתה כעשה העגל). אמר לו הק'

לאמר - לדורות (כולל אפילו ביום פקדי (אשר אז) ופקדה עליהם
חסאתם בעגל) -

כי השא - אתה דוקא - ראשם של ישראל (ורק משה - לא הייתה לו כל
שיכות אפילו לענין העגל, שהרי הי' אז בהר עם ה')

השא את ראש - תוכל, לשא את ראשם בהגבהה, ע"י אשר -

השא את ראש, תמנה אותם לגלות חיבתם לפני המקום. - ולכפר על
החטא המונע הרמה קרנם (ובפרט - חטא העגל) -

ונחננו איש כופר נפשו - צדקה, כמ"נ וחטאך בצדקה פרוק.

: : :

כיון אשר כל נפש ונפש מביה ישראל יש בה מבהי' משרע"ה - הרי
הוראה בפרשתנו, שע"י בחי' זו על כאו"א להרים קרנו, ע"י אשר יגלה
חבתו לפני המקום, בהתבוננו אשר אהבה עולם אהבתנו ה' אלקינו כו'
ובנו בהרה - הוא הגוף החומרי - וקרבתנו כו', שאזי ממילא כמים
הפנים לפני יתעורר גם הוא לדבקה בו ולהמשיך אוא"ס ב"ה למטה
ולחלוף כל העולם כולו לה', שזהו ע"י החום"צ ובפרט ע"י הצדקה,
שהיא עיקר המצות מעשיות ועולה על כולנה - במילוי הציאה לעשות
משכן ודירה לו ית' בתחתונים.

בברכה

שאל משה: ב"ב י, ב. זה עתה... העגל: הנחומא ר"פ השא. רש"י השא ל, סז.
לאמר לדורות: כדמוכה ספרו"ל בב"ב. ביום, בעגל: סנהדרין קב, א.
אתה דוקא: ולא כבשאר המנינים, וכהקרת הדא ג בב"ב שם. ראשם של ישראל:
ראה בארוכה בי' לד"ה השמים כסאי ס"ג (נדפס בלקו"ח לג"פ). לשאת.
בהגבהה: רש"י ב"ב שם. תמנה אותם: דאין מקרא (והענין) יוצא מירי פשוטו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ד' סיון ה'תשכ"ו
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
כו"מ מו"ה אליעזר דניאל שי"

שלום וברכה!
מאשר הנני קבלת מכתבו מר"ח סיון,
לקראת חג השבועות, זמן מתן תורתנו,
הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה
להביע ברכתי בלשון הרב הוא, כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע:

לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

בברכת החג

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי חנוכה ה'תשכ"ו
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ כו"ה מו"ה אליעזר
שניאל שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום כ"ב מ"ח.
ויהי רצון שיבשר טוב בחוכנו,
והרי הימים, ימים זכאין, ימי חנוכה,
זמן נסים וישועות בגשמיות וברוחניות,
ימים טובים בהלל והודאה.

בכרחה
אנה

BBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, כ"א שבט ה'תשכ"ו
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אליעזר דניאל שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום י"ז שבט.

ויהי רצון שיבשר טוב בחוכנו.

והרי באנו זה עתה מיום העשירי בשבט, יום הסתלקות הילולא של
כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אשר על הציון הק' שלו
יזכירוהו.

והרי בלשון בעל ההילולא: גבורי ישראל, מגיני ארץ, גם
בהשיבם נפשם אל חיק אביהם שבשמים, אשר לו משלימים גפשותם (מד"ר
בראשית פ"ק בתחלתה) הנה לא זה בלבד שלא יפרדו מעל צאן מרעיתם,
הנה עוד מתרפסים להדום כסא מרום, להתיצב לפני הוד א-ל רם ונשא,
להגן על עם ישורון (ע' מד"ר בראשית פמ"ד, ה') לדרוש רחמי וחסדי
האב על בנו, עמו ונחלתו.

בברכה (בקשר ליום התולדות)
לשנת הצלחה בגו"ר

בלשון בעל ההילולא: במכתבו ליום היאצ"ט הראשון של כ"ק אביו
אדמו"ר נ"ע (נדפס בט' חכמי ישראל - ניו יארק, חרפ"ד - לג, א).
גבורי ישראל, מגיני ארץ. להגן: השייכות דגבור, מגן ולהגן כו'
- עיין שהש"ר עה"פ אלף המגן. שלטי הגבורים ובאור התורה לה"צמח
צדק" (שהשנה שנת המאה להסתלקות הילולא שלו) פ' לך ד"ה שכרך
הרבה מאד. לא זה בלבד: להעיר מסוטה (יג, סע"ב): לא מח משה...
מה להלן...אף כאן. ובדע"ב קעד, סע"א. ישורון: ראה ב"ר וישלח
רפע"ז: ישורון נאים ומשובחים. לקו"ח נצבים (מה, רע"צ). אוה"ח
להצ"צ פ' ברכה (ע' א' תחנן ואילך) בארוכה ויש"נ. ושם (ע' א'
תתע): ישורון כולל יעקב וישראל יחד כו' שעשועי המלך בעצמותו
כו' שירה כו' שירו כו' בנו"ן פשוטה כו' מכתר הכללי עד בחי'
המלכות. ולהעיר אשר תרגומו (דברים לג, ה) באונקלוס - "ישראל",
בירוש' - "בית יעקב".

נ.ב.

במענה לשאלתו - מובן שצריך לגסור לימודיו. זה יצליחו.

381 MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחת מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה. יום השלישי, ה' סיון, ה'תשכ"ז
ברוקלין, נ.י.

הו"ח איצא נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אליעזר דניאל שי'
וזוג' הי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבך המיוס ר"ח סיון.

ובעמדנו בימי סגולה אלה, אשר התחלתם -

ביום ראש חודש, בו באו מדבר סיני ויחן שם ישראל כאיש אחד,
כלב אחד,

והיכף למחרתו נאמר לביה יעקב (אלו הנשים) והוגד לבני ישראל
(אלה האנשים): אתם ראייתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים
וגו' ועתה גו' ושמרתם את בריתי (על שמירת התורה) והייתם לי סגולה
מכל העמים גו' ממלכת כהנים וגוי קדוש -

וסיום וחותם ימי הכנה אלה בחמשה בחודש בו

אמרו ישראל, כולם פה אחד, אשר דבר ה' נעשה ונשמע -

ואמרו חז"ל שבשעה זו שמח בהן הקב"ה ונתן להם תורתו וברכתם בשלום,

יהי רצון אשר כל האמור לעיל - כן יהי לנו,

ומחוך מנוחת הנפש ומנוחת הגוף תקויים בכאו"א הברכה - בנוסח הידוע

קבלת התורה בשמחה ובפנימיות

ואין כל אומה ולשון שולטת בהן וכמו שנאמר: ייטב להם ולבניהם עד
עולם.

בברכת חג שמחה

יום השלישי: ראה שבת (פח, א): אוריאן חליחתי כו'. ובר"נ גאון שם. זח"ג
רמו, א. בו באו: שבת (פו, ב) וראה חו"א ר"פ יתרו. כאיש. אחד: פרש"י
יתרו (יט, ב) ממכילחא שם. (אלו. האנשים): שם (יט, ג). למצרים: להעיר
משו"ב אה"ע ס"ד ס"י ושא"נ. אבל גם להרמב"ם וכו' דאין דין מצרי לאחרי שבא
סנחריב ובלבל כו' - ולהעיר מס' הלבוש (שם, שם): דודאי מעוסס נשאר
במקומות והוה לי' קבוע וכו' - היינו רק בדפריש (כפשוטו, או ע"י גיור -
מדאינו מחלק בשו"ע בין הגר בארמ"צ או במק"א. ועיין רמב"ם הל' אסו"ב
ספי"ב "הפורש מהן להתגייר". ראה רש"י יבמות טז, סע"ב (דל" הש"ס דקביעי
- מסייעו נגד החוס' שם). וי"ל דבנדוד"ג גם להתוס' כן הוא, כיון שנאמר
בחור מצרי (ובפרט ד(מעשה) המדינה וחושבי' - צירפס הכתוב לגנאי, ובה
בטלה קושיית ערה"ש שם סק"כ). ועפ"ז מובן הא דגם הרמב"ם אוסר הישיבה
בארמ"צ גם בזמה"ז, אף שפעם האיסור הוא נלמוד ממעשיהם (סהמ"צ מל"ת נ
ובפרט להרמב"ם בהל' מלכים (פ"ה ה"ח) ששינה וכתב "שמעשי' מקולקלין" באם
היא "בידי עכו"ם" איזו אומה שחיה, דמזה מוכח דס"ל דהאיסור מצד הארץ
(ראה מנ"ח מצוה חק). וי"ל שזהו ע"ד יש מעינות שמגדלין שטופין כו' (במדו
פ"כ, כב). ורק כבוש רבים דנעשה "כארץ ישראל" משנה זה. ולכן החיר (שם)

רק בכבוש "מלך ישראל ע"פ ב"ד". אלא שעפ"ז צע"ק דברי הגמ"י שם, ועוד.
ויל"ע בברכ"י ובספרים שזויינו באוצר הפוסקים (שם). ועיין פע"ח ש"ח פ"ג.
ס' הלכות ר"פ תצא ועוד. ואכ"מ. ואשא. נשרים: בשנים: מפוזרים היו ולש
קלה נקבצו כולם; לאח"כ באו למחוז חפצם לפי שעה (רש"י שמות יט, ד. יב, לז
ממכילחא שם). על שמירת התורה: פרש"י יתרו (יט, ה). כולם פה אחד: פדר"א
פמ"א. ואמרו חז"ל: דרך ארץ זוטא ר"פ השלוש. בנוסח הידוע: הובא כו"כ
פעמים במכתבי כ"ק מו"ח אדמו"ר. בשמחה ובפנימיות: להעיר משבת קל, א.
דברים ה, ד. פסחים טח, ב. פס"ד בשו"ע (אדה"ז סחצ"ד סי"ח): ולשמח בו
כו' אינו דומה לשאר יו"ט ושבתות. ואין כל אומה ולשון שולטת בהן: להעיר
מע"ז (ב, ב) שהחזיר ה' התורה על "כל אומה ולשון" ולא קיבלוה. ואין. עול
ע"ז ה, סע"א. וראה הל' תשובה להרמב"ם (פ"ט, ה"ב): דמפני זה נתאוו כל
ישראל לימות המשיח כדי שינחו ממלכות כו' לעוסק בחומ"צ כהוגן כו' וירג
בחממה כו'. ועייג"כ שם סוף הל' מלכים.

מ״ערס״ האל נאר

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הסליחות ה'תשכ"ו
ברוקלין, נ. י.

הו"ת אי"א נו"נ וכו'
 מזה אליעזר דניאל שי'

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכה כחיבה
וחתימה טובה לשנה טובה ומחוקה בגשמיחה
וברוחניחה.

 בברכה

I MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מוחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

ג"ה, כה"א ד"ר, ה'תשכ"ז
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אליעזר דניאל שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתב מיום כ"ג אד"ר.

בימים אלה, ימים שביך פורים קטן לפורים גדול, הו"ל קונטרס
- מאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שאמרו בפורים קטן
לפני ארבעים שנה, ד"ה וקבל היהודים את אשר החלו לעשות. ומצו"ב.

ובודאי אשר כל אלה שיגיע המאמר אליהם ילמדו אותו בעיון המתאים
לגודל ערך תוכנו, ובפרט בהביא בחשבון המקום והזמן במ נאמר (כמבואר
במכ" שהו"ל בהוספה לקונטרס).

ויה"ר שיהי' גדול לימוד זה - שיביא לידי מעשה, מעשה גדול ופעולות
רבות, רבות בכמות ובאיכות גם יחד, בכל הענינים אודותם מדובר במאמר
זה,

ובמכש"כ וק"ו: ומה בארץ ההיא ובשנה ההיא, ארץ קשה ושנה קשה,
עשו ופעלו וכו' - עאכו"כ צ"ל העשי' והפעולה בארצות אלו ובשנים אלו.

ובכל כגון זה הובטחנו מחז"ל: הבא לטהר

- וידוע דיוק רבנו הזקן "לטהר" (חסר יו"ד) - לטהר אחרים -

מסייעין אותו.

ברכת

פורים קטן.. גדול: כן נק' בסי' אדה"ז (לפני ובא לצ"ג) ובכ"מ. והוא
ע"ד פסח קטן, גדול (חולין קכט, ב. מגלת תענית פ"ב ועוד). הו"ל
קונטרס: נדפס לראשונה ב"התמים" ח"ז. אח"כ - בס' המאמרים תשי"א
(קונטרס פט). לפני ארבעים שנה: להעיר ממחז"ל (ע"ז ה, ב) לא קאי אינש
אדעת' (סוף דעתו וחבונתו, רש"י) דרבי' עד ארבעין שנין. לקו"ת ס"פ
אחרי. מאמר וקבל: להעיר ממאמר ד"ה זה בתו"א, שערי אורה, דרמ"צ
להצ"צ ח"ב (ע' הקצח ואילך) ועוד. שיגיע.. אליהם: להעיר מלקו"ת ר"פ
שמיני "להגיע (אין רירען בל"א)". וראה ג"כ מגילה יט, א. תו"א (צט, ג.
ק"ח, ג-ד) בפ"י מש"נ ומה הגיע אליהם. גדול לימוד.. מעשה: גדול -
שתהי' ההמשכה מבחי' ולגדולתו אין חקר כו' (ראה בארוכה בבי' הדעות
דתלמוד או מעשה גדול - באוה"ת להצ"צ ד"ה ושנתם ע' רלט ואילך).
ארץ קשה ושנה קשה: מפרש"י (תולדות כו, יב) שניהם למה כו' - מוכח
דכאשר שני "קשה" הם בבת אחת - כל אחד מהם מוסיף בה"קשה" של בשני.
וידוע דיוק: לקו"ת דברים פט, ד. לטהר" (חסר יו"ד): כגירסת הש"ס
(ולא הע"י) יומא לה, סע"ב.

BBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, עש"ק פ' עלי באר ענו לה, ה'תשכ"ח
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אליעזר דניאל שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום כ"א סיון והקודמיו.
אביע תקותי חזקה, אשר בימי סגולה, ימי הגאולה יב-יג תמוז
הבע"ל, וכן בימים שלפניהם ושלאחריהם,
תעלה בזכרון כאו"א פרשת הגאולה, פרשת המאסר שקדם לה ופרשת
הסיבות שגרמו להם,

זכרון המביא לידי התבוננות, התבוננות ו"לימוד" פרשות אלו המביא
לידי מעשה,

מעשה בפועל בפעולות שהן היסוד והפנימיות של הפרשות האמורות: הפצת
היהדות, התורה (הנגלה והפנימית) ומצותי ועד כדי מסנ"פ,
מסנ"פ (רצונו וכל עניניו) מחוך הרחבה אמיתית, שהרי גם במצב שמחסימי
במילואה ההבטחה: פחדכם ומוראכם יתן ה' וגו' צ"ל קבוע בלבו תמיד ממש עני
מסירת נפשו לה',

לעמוד חזק נגד כל מונע ומעכב, אויב ומתנקס - הן מחוץ והן מבית,
ולהיות בטוח אשר סוף סוף יבטלו כל המניעות ועיכובים ותצליחנה
הפעולות הלוך והוסיף ואור
וגם מספר הפועלים בזה - פעלי דיממא, מאכען ליכטיג - יגדל הלוך
וגדל עד כי חדל לספור -

עדי לקיום היעוד כי תרבה הדעה והחכמה והאמת ומלאה הארץ דעה את ה',
בגאולתנו הקרובה האמתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ברכת ר' משה יצחק פרידמן
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד

עלי באר: שיעור היום (בשיעורי חת"ת הידועים). על באר ענו לה: באר
נקראו כנס"י וכמש"נ מעין גנים באר מים חיים וענו לה שמעוררים אותם
למעלה, וע"י תומ"צ עולים ממאסר הנה"ב לאור באור החיים (עייך לקו"ת
ואוה"ח עה"פ). פרשת הגאולה. והסיבות: ראה בזה רשימות המאסר (לקו"ד
ח"ד). קונטרס יב תמוז, תרצ"א (בס' הקונטרסים). מסנ"פ (רצונו: ראה
ד"ה פי' מס"נ לאדה"ז (בונה ירושלים סע"א. מאה שערים סמ"ג). ד"ה
עתידיים צדיקים, ה'תש"ב. ההבטחה: פחדכם: ראה בכ"ז תניא ספכ"ה ופמ"א. אויב

BEI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנהל מנדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הגאולה, יב"ג המז, ה'תשכ"ח
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
כו' מו"ה אליעזר דניאל שי'

שלום וברכה!

פאשר הנני קבלה מכתבו סיום ר"ה המז.

ובעמדנו בימי גאולה כ"ק מו"ה אדמו"ר פמאסרו על הפצת היהדות
החורה (הנגלה והחסידות) ומצותי, הפצה פשוט מסירה נפש ומבלי התחשב
עם כל סונע ופועב ומנגד,

אשר גאולתו או הייתה, כדברי בעל הגאולה, גם גאולה, כל מחבבי
תורתנו הק', שומרי מצוה, וגם אח אשר בשם ישראל יכונה, כי בל איש
ישראל (מבלי התחשב עם מצבו הפרטי בשמירת וקיום המצוה) לבו חמים
עם ד' ותורתו,

יהי רצון אשר זכרון הגאולה ופרשה המאמר וסיבתו אשר קדמו לה -
יעוררו את כל אחד ואחד לפעולה גדולה (בכמות ובאיכות) בהפצת היהדות
לכל פרטי' מבלי התחשב עם הקושיים וההגבלות שמבית ומבחוץ - כהוראת
פרשה השבוע כלביא וכארי - ועד כדי מסירת נפש (מסירת הרצון) בעבודה
זה,

וכתבתי חז"ל הוא למחר (פועל יוצא - היינו גם למחר אמרים) מסייעין
לו הרבה מלמעלה - יהי ה' אליקו עמו וישראל (כפלל גם אח אשר בשם ישראל
- רק - יכונה, כנ"ל) עושה חיל,

עדי אשר יקום מקרא כמשומו וקם שבט מישראל (זה מלך המשיח) וקרנו
כל בני שם (ומשלו סים עדי ים) וישראל עושה חיל.

בברכה וגאולה

ימי הגאולה: פרשה המאמר (בהלקו) ראה לקו"ד ליקום לר"ל (לקו"ד ח"ד).
סאמרי דא"ה דימי הגאולה בקונטרס יד (ס' הקונטרסים ח"א). בדברי בעני
הגאולה: במכתבו לתגיגת ימים אלו בפעם הא' (נדפס בס' המאמרים הש"ה ע'
רמג). וראה ג"כ ס' המאמרים השי"א ע' רמג. כלביא וכארי: ראה רש"י בלו
(כג, כד) ובתנחומא. ועפ"ז חומתק דרז"ל בברכות יב, סע ב. מסירת נפש
הרצון: תו"א לו, ב' וכתבתי חז"ל: יוסא ספ"ג. נה' בד"ה ה' לי בעוזרי
(דיום הגאולה - יב' המז חרפ"ז). יהי ה' כולל גם כו': ראה ג"כ רש"י
בלק (כג, כא) ובלקו"ה בלק (עב, א) עמו דישראל. וקם שבט ים: רמב"ם
הל' מלכים רפ"א. וראה ג"כ רמב"ן כאן. ומשלו ים: זכרי' ט, י.
וישראל עושה חיל: ראה זתר כאן.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubawitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ד שבט, ה'תשכ"ח
ברוקלין, נ. י.

הח"ה אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אליעזר דניאל שי'
וזוג' תי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלה מכתבו ~~בצ"צ~~ מאז.

וביום הסתלקות הילולא של כ"ק אדמו"ר הזקן,
אשר בשעת ההסתלקות הרי אז "גילוי הארת עיקר שורש שרשו ברום
המעלות במדריגה היותר עליונה למעלה מעלה"
בפאצט ומחגלה ומאיר מלמעלה למטה "כל עמל האדם שעמלה נפשו
בחיו" - אדם צדיק עליון עובד ה' באהבה במסירת נפשו לה' - ועי"ז
מאיר חסד ה' מעולם עד עולם על יראיו ופועל ישועות בקרב הארץ",
והנה כל אדם לעמל (שלו) יולד, ורבנו הזקן הרי כשמו כן הוא ועמלו,
וכמאמר הבעש"ט: שמו שניאור - שני אור - שני אורות - הוא יאיר בתורת
הנגלה ובתורת הנסתר,
וע"פ הכלל (והדין) דאמירה והתכללות בחיבה אחת מורה על האיחוד
ועד - לאיחוד בשלימות - מובן גם כאן שהכוונה לקישור ואיחוד שני
האורות ויחודם, כי תורה אחת היא,
הנה מדי שנה בשנה, הרי הימים האלו (כאשר הם) נזכרים (כדבעי, הרי
אז כל ההארות וההמשכות) נעשים,
וגופא בחר רישא אזיל, כל אלה הלומדים תורתו - נגלה דתורה
ופנימיות התורה (תורת החסידות) ובאופן האמור - ומשתדלים ללכת "בדרך
ישרה אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו נס"ו".

* * *

והנה כידן אשר קוב"ה אורייתא וישראל מתקשרן דא בדא וכל חד סתים
וגליא, מובן אשר התקשרות ואיחוד סתים וגליא דאורייתא והתקשרות ואיחוד
סתים וגליא דישראל חלויים זב"ז, ועי"ז שניהם באים ההתקשרות, כביכול,
ואיחוד דסתים וגליא דקוב"ה,
אשר עי"ז כ"ז מקשרים ומאחדים את הבריאה כולה עם נשמתה - אור ודבר
הוי' המהווה פאצט אותה מחי' ומקיימה,
העבודה אשר בה "תליא כל רזא דמהימנותא":
וידעת היום והשבת אל לבבך כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל ועל
הארץ מתחת אין עוד.

בברכה
ב"ה, כ"ד שבט, ה'תשכ"ח

מסיבה נתעכב המכתב עד העשירי בשבט - ויומא קא גרים ע"ד כל הנ"ל,
שהרי הוא יום הסתלקות הילולא של כ"ק מו"ה אדמו"ר - ערב שבת קודש אחרי
חצות היום.
חבילת עניני דפוס והמצו"ב נחקבלה, ות"ח.

גילוי...מעלה: סידור שער הל"ג בעומר סד"ה אתה הצבת. כל עמל...נס"ו:
 אגה"ק סי" כח. עיין שם. עמל...נפשו: ראה משלי סז, כז. ישעי' נג, יא.
 סנה"צט, ב. לעמל (שלו): ראה סנה" (שם): כל אדם לעמל כו' כולוהו גופי
 דרו"קי ניהו כו'. ד"ה אר"א אדם לעמל, תרפ"ט. וכמאמר הבעש"ט: מגילת
 י"ט כסלו ע"ט. וראה ג"כ בית רבי (ח"א ע' קכט). שני אור: ואין אור אלא
 תורה (תענית ז, ב). בתורת הנגלה ובתורת הנסתר: להעיר מסנה" (שם):
 תורתו עומלת לו במק"א (למסור לו טעמי תורה וסחרי". פרש"י שבעין יעקב.
 ובחדא"ג "שמגלין לו רזי תורה"). ולהעיר משו"ת צפע"נ (להגאון הרב"ו ובי
 - ווארשא - ח"א ס"ו. הכלל (והדין): ראה נדה (סא, ב) תוד"ה שוע בסופו.
 שבועות כ, ב. ועוד. קישור...ויחודם: ראה קונטרס עץ החיים פט"ו. הימים
 האלו: לב דוד פכ"ט (ע"פ מש"כ הרמ"ז בס' תיקון שובבים). וראה משנה ספ"ג
 דגיטין. שו"ת הר"י אירגס (בסו"ס מבוא פתחים) ס"ה בארוכה. נס"ו: אין
 לו הפסק עולמית (עירובין נד, א). קוב"ה, וגליא: זח"ג עג, א. וראה לקו"ת
 נצבים מו, א. ובכ"מ. סתים וגליא דישראל: נפש האלקית וגוף ונה"ב; פנימיות
 וחצוניות דנפה"א. תלויים זב"ז: להעיר מהל' ת"ח לרבנו הזקן פ"א סוס"ד.
 סתים וגליא דקוב"ה: וכנוסח הברכות: ברוך אתה (ל' נוכח, גליא) כו' אשר
 קדשנו (ל' נסתר) - ראה אבודרהם (סדר שחרית) הרשב"א (לברכות מ, ב -
 בעין יעקב). לקו"ת מסעי צא, ב. ועוד. הבריאה...נשמתה: ראה ברכות (י, א).
 תליא...דמהימנותא: זח"ב (קסא, א). וידעת...עוד: דברים ד, לט. נח' בסהמ"צ
 להצ"צ מצות אחדות ה'. ועפ"ז מבאר דעת הרמב"ם בסהמ"צ מ"ע ב. עיי"ש.

ג.ב.

מאשר הנני קבלת מכתבו מי"ז שבט והקודמיו, וכל הפ"נ יקראו בעת
 רצון על הציון הק".

BBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, יו"ד כסלו ה'תשכ"ח
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"ג עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אליעזר דניאל שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום ה' כסלו ה'תשכ"ח (י"ח ט"ו)
ובעמדנו ביום גאולת אדמו"ר האמצעי וימים ספורים לפני יום
גאולת אדמו"ר הזקן, שהם גם ימי הכנה ליום זה, וכמובן בפרס משיחת
יו"ד כסלו הידועה (של כ"ק מו"ח אדמו"ר) -
אשר שתייהן הן גם גאולתינו ופדות נפשינו, פדי' בשלום דוקא,
וכידוע בביאור דברי אדה"ז אשר כשקרא "בס" תילים בפסוק פדה
שלום נפשי קודם שהחלתי פסוק שלאחריו יצאתי בשלום מה' שלום",
יהי רצון אשר מתאים לדרשת רז"ל בכתוב זה (שהוא מהשיעור תילים
דיום זה - החדשי והשבועי): אמר הקב"ה כל העוסק בתורה ובגמ"ח ומתפלל
עם הצבור מעלה אני עליו כאילו פדאני לי ולבני מבין אומות העולם,
יחזק ויוסיף כאו"א, בתוככי כלל ישראל, בשלשה קווין האמורים:
בעסק התורה, בעסק גמ"ח (ומצות בכלל) ובעבודת התפלה -
מוארים באור תורתן של הנ"ל - תורת החסידות ובחיות ובפנימיות,
ולקרב עיכ"ז קיום היעוד - כדרשת רז"ל עה"כ (בשיעור החומש דיום
זה) ויזרח לו השמש
שאמר לו הקב"ה ליעקב שהוא סימן לבניו כי הנה היום בא גו' וזרח
לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיו,
יום פדיית הקב"ה ובניו,

בצ"צ יום ה' הגדול והנורא, יום גאולתנו ע"י משיח צדקנו בקרוב
ממש.

מובן שעליו להמשיך בלימודי התורה והמצוות ואלוה
ובזריזות, וה' יצליח!
בברכת חג הגאולה

משיחת... הידועה: בשנת ה'תש"ז (לקו"ד ח"ג ע" 976). פדי' בשלום דוקא:
ראה סד"ה פדה בשלום לבעל השמחה (אדמו"ר האמצעי) בשערי תשובה ח"א. ועוד.
דברי אדה"ז: במכתבו לאחרי הגאולה (בית רבי ח"א פי"ח). לדרשת רז"ל:
ברכות ה, א. פדאני: עיין בשיעור תניא דיום זה (קו"א קנח, א-ב) אשר
הלכות הן בחי' רצון הנמשך מח"ע דהמאציל ב"ה ויורד ומאיר בבחי' גילוי
בגשמיות. בשלשה קווין: ראה חדא"ג מהרש"א שם. רשימות אדמו"ר הצ"צ
לחללים שם (נה, יט). גמ"ח (ומצות בכלל): דכל המצות נק' בשם צדקה
(ח"א סג, ג. ובכ"מ). ובפנימיות: ראה זח"ג (רפא, א): כל העוסק בתורה
כו' כאילו פדאני כו' וכמה ב"ג דקא משחדלי כו' ולא אתפרק כו' אלא כו'.
עי"ש. כדרשת רז"ל: ב"ר פע"ח, ה. כי הנה... והנורא: מלאכי ג, יט-כג.
עירובין (מג, ב). אבל צ"ע ברמב"ם הל' מלכים (פי"ב ה"ב): יראה מפשוטן
כו' - דמשמע דסברתו (ראה מגדול עוז שם ומשנה סוף עדיות) דקאי על מלחמת
גוג ומגוג, והא דעירובין הביא רק אח"ז ובלשון ויש מן החכמים שאומרים כו'.
- וראה ירוש' שבת פ"א ה"ג דמפרש על תתה"מ (ולולא דברי הרמב"ם, יש לתווק
כל הדעות ע"פ סדר עולם רבה פי"ז דנראה ונגנז כו'). - ע"פ סברת ודעת
הרמב"ם הנ"ל סרו קושיות נ"כ בהל' נזירות (פ"ד הי"א). ואכ"מ.

בכתב-יד-קודש: והפ"נ יקרא על הציון

ולקראת חתימת האגרת: מובן שעליו להמשיך בלימודיו ובזריזות, וה' יצליחו.

בברכה לבריאות ולשמחה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 אימיזען פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ט"ו אלול ה'תש"ל
ברוקלין, נ. י.

הו"ח און א"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אריעזר דניאל שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתב ~~צאצא~~ מאז.

ובעמדנו בחודש אלול, חודש המיוחד בכל חדשי השנה

- שהרי הוא חדש החשבון של שנה החולפת ועוברת וחודש ההכנה לראש
השנה ולכל השנה הבאה -

מתבטא יחודו גם בזה אשר בכל יום מימי חודש זה אומרים פעמיים
מזמור המתחיל: לדוד הוי' אורי וישעי גו' מעוז חיי,

אשר - בפשוטו של דבר - יש לבאר תוכן שלשת תוארים כלליים אלה:

כיון אשר שתי דרכים לפני האדם דרך החיים והטוב והדרך ההפכית,

הוי' אורי - לראות איזוהי דרך החיים והטוב;

כיון אשר כמה מכשולים ונסיונות בדרכו של אדם ואחז"ל אשר בכל

יום יצרו של אדם מתגבר עליו

הוי' ישעי - הקב"ה עוזרו לנצח במלחמת היצר, להחגבר על כל המכשולים

ולעמוד בכל הנסיונות;

כיון ששלימות עבודת האדם בעולמנו זה הרי היא ללכת מחיל אל חיל -

מטוב אל הטוב יותר ומחיים אל חיים שהם בחיות (לעבדיג) יותר,

הוי' מעוז חיי - נוחן עוז בחיות אשר בחיי האדם ואז מתחיל מחדש

- אבל בתוספת חיות ובדרגא נעלית יותר - הסדר של אורי, ישעי, מעוז

חיי;

אשר כ"ז נרמז גם בחקיעת שופר, שגם בזה מתבטא יחודו של חדש זה

אשר בכל יום בו (מלבד ש"ק וער"ה - מטעם מיוחד בהם) תוקעין בשופר

שנאמר עלה אלקים בתרועה וגו' ונאמר אם יחקע שופר בעיר וגו'.

וביאר הרמב"ם הרמז אשר בתק"ש: עורו ישינים משנתכם ונרדמים הקיצו

מתרדמתכם - (שאינו דומה כלל החיות אשר בישן ונרדם לגבי האדם הער) וחפשו

במעשיכם (להבחין בין אלו שמצד החיים והטוב ואלו כו') וחזרו בתשובה

(שמנצח יצרו ויודע תעלומות עמיד עליו שלא ישוב עוד לכסלה) וזכרו בוראכם

(שהוא אורי וישעי ומעוז חיי - שעי"ז מתעורר משנתו וכו') -

יהי רצון שיעשה כל אחד ואחד את התלוי בו בכל האמור ויראה אשר

"הוי' אורי וישעי ומעוז חיי" וממלא כל אשר שואל ומבקש לטובה ועד לקיום

היעוד "ואזבחה באהלו זבחי תרועה" - בבית מקדשנו השלישי אשר יבנה במקומו

ע"י משיח צדקנו בגאולה האמתית והשלימה בקרוב ממש.

בברכת כתיבה וחתמה טובה

חדש החשבון... ההכנה: ראה לקוטי מהרי"ל במקומו. ל"ת להאריז"ל ר"פ חצא עה"פ
ובכתה גו' ירח ימים. טואו"ח ר"ס תקפ"א. לקו"ת ד"ה אני לדודי (וכן בסידור
וכו' ד"ה זה). ובפנים יפות (לבעל ההפלאה) פ' אחרי ד"ה ביד איש עתי דהם
ימי כפרה על כל השנה ונרמז במשנה (כתובות נז, א) נותנין לבתולה (אלול
שמזלו בתולה) י"ב חודש. אומרים... הוי' אורי: כי בו מאירים י"ג מדות
הרחמים (רשימות הצ"צ לתהלים עה"פ. ובפנים יפות שם: שמעתי הטעם מפני שיש
בו י"ג שמות הוי' כנגד יג"מ שאומרים באלול. וראה שער הכולל פי"א ס"ק כח).
מזמור: תהלים כז. וראה פנים יפות שם פי' כל המזמור על אלול ר"ה יוהכ"פ
וחה"ס. בפשוטו של דבר: אבל עיי'ן רשימות הצ"צ לתהלים. פנים יפות ועוד.
יש לבאר: ולהעיר מפני' הראב"ע עה"פ שיש אומרים כו'. ראה ג"כ רד"ה לדוד
הוי' אורי וסד"ה אשרי העם, תש"ח (סה"מ תש"ח ע' 279 וע' 290). תוארים
כלליים: מתאים להנ"ל שהחודש - כללי. שתי דרכים: ובהתאם לזה שני דרכים
אחת של ג"ע ואחת כו' (ברכות כח, ב. ולהעיר מקידושי'ן ב, ב). החיים והטוב
כו': נצבים ל, טו. ולהעיר מפני' הבעש"ט עה"פ (בצואת הריב"ש). איזוהי
דרך: ראה לקו"ת ואתחנן ד"ה שמע ישראל. ואחז"ל אשר בכל יום... הקב"ה עוזרו:
סוכה נב, סע"א ושם. שלימות כו' בעולמנו כו' ללכת: ראה ברכות בסופה. תו"א
ס"פ וישב. ובאוה"ת להצ"צ בראשית (כד, ב): וזהו (עירובין נד, א) האי עלמא
דאזלינן מיני' כו' ע"י עוה"ז דוקא. ומחיים אל חיים: להעיר ממחז"ל עשרה
נקראו חיים (אדר"נ ספל"ד). בכל יום כו' בעיר: שושו"ע או"ח ר"ס תקפ"א.
וראה ד"ה ענין תקיעת שופר בר"ח אלול (אוה"ת להצ"צ נצבים ע' א"רפ). וביאר
ברמב"ם: הל' חשובה פ"ג ה"ד. וראה המשך תרס"ו בתחלתו. התיבות אשר בישן
ונרדם: להעיר ממרוז"ל שינה אחד כו' (ברכות נז, ב. וראה ג"כ זח"א רז, רע"א).
ובב"ר (פי"ז, ה) ג' תרדמות הן כו'. וחפשו: להעיר מפסחים (ז, ב) וחפוש
מחפוש כו' חופש כל חדרי בטן. ויודע... לכסלה: ראה רמב"ם הל' חשובה פ"ב ה"ב.
אגה"ת פ"א (צא, רע"א). מעיד עלינו: ראה יל"ש הושע רמז תקלב בסופו. אוה"ת
להצ"צ לשבת שובה (ע' א' תקן). יבנה במקומו כו': ראה רמב"ם הל' מלכים ספי"א.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסמערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, יו"ד כסלו
- יום גאולת אדמו"ר האמצעי -
ה'תשל"א. ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אלעזר דניאל שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתב מיום אדר"ה מ"ח.
ובעמדנו ביום גאולת אדהאמ"צ - יה"ר שמיום זכאי זה ויום זכאי
הסמוך לו, יום בשורה - יש כסלו - גאולת אדמו"ר הזקן,
אשר אז הותחל עיקר ענין הפצת המעינות חוצה,
נזכה בקרוב ממש למיסמך גאולה לגאולה, לקיום היעוד דכשיפוצו
מעיינותיך חוצה אתי מר, דא מלכא משיחא,
שהוא ילחום מלחמת ה' ויצליח וינצח כל האומות שסביביו ואח"כ
יבנה בית המקדש במקומו ואח"כ יקבץ נדחי ישראל,
בגאולה האמתית והשלימה דבני ישראל,
ודשכינתא שבגלותא - ושבה עמהן כשהן נבאלין,
וכמש"נ ועלו מושיעים (משיח) בהר ציון לשפוט גו' והייתה לה'
המלוכה.

ברכת ה' תהי' עליך וישראל

גאולת אדמו"ר האמצעי: א' וישלח בשנת תקפ"ז. בארוכה ראה קונטרס בד קודש.
שמיום זכאי: בפרש"י ד"ה זכות (ערכין יא, ב) משמע דגם בנוגע לחודש כן הוא.
יום בשורה: ראה שו"ת מן השמים ס"ה. אז הותחל: תורת שלום ע' 112 בסופו.
למיסמך גאולה לגאולה: ע"ד פרש"י במגלה (ו, סע"ב) גאולת "פורים (דאכתי
עבדי דאחשורש אנן) לפסח" (דכימי צאתך מאמ"צ אראנו נפלאות). לקיום היעוד:
באגרת הבעש"ט הידועה (נרפס"ה בס' פורת יוסף. ובכ"מ). ילחום ישראל: ראה
רמב"ם הל' מלכים ספ"א. כל האומות שסביביו: כן הוא בדפוס הרמב"ם שלא
שלטה בהם יד הגוים. שבגלותא. נבאלין: דח"א קכ, ב. מגלה כט, א. מושיעים
(משיח): רמב"ם הל' מלכים פי"א סה"א. וראה ג"כ פרש"י וישלח לג, יד. לשפוט
גו' והייתה לה' המלוכה: י"ל שזהו ב' התקופות דמשיח: נצחון האומות במלחמה
(ואח"כ) אהפוך אל עמים גו' לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו גו' (רמב"ם הל'
מלכים ספ"א. - בתנ"ך שלפנינו לעבדו. אבל ראה בר"ס פ' וישב. ועוד. ואכ"מ.
וראה ג"כ רשימת הצ"צ עה"פ). וכביאור אדהאמ"צ דלעת"ל א"צ למלחמה ואדרבא אז
כתיב אז אהפוך אל עמים כנ" וע"ז אמר דוד פדה בשלום נפשי כו' (שערי תשובה
ח"א ד"ה פדה בשלום. וראה בכחות ח, רע"א. הצ"צ לתהלים נח, יט. דרושי
רבותינו נשיאינו ד"ה פדה בשלום). ולהעיר מאגרת אדה"ז הידועה ש"כשקריתי ..
פדה בשלום נפשי יצאתי בשלום מה' שלום".

ע"פ סיבה נתעכב המשלוח עד עתה - טו כסלו, מילוי הלבנה, קיימא סיהרא בשלימותא דחדש תליתאי דחדשי החורף,

ויה"ר שיהיו כל הדברים במילואם ושלימות האמתית שלהם - הן בעבודת האדם בשלשת הסוגים דסור מרע ועשה טוב בקש שלום, או (כביאור חז"ל עה"נ פדה בשלום) עסק בתורה ובגמ"ח ותפלה,

הן בשכר העבודה ופעולתה - שבאתדל"ת אחדל"ע,

ועד לקיום ובקרוב בימינו ממש דההבטחה המשולשת: אלקים יושיע ציון ויבנה ערי יהודה וישבו שם דידשוה וזרע עבדיו ינחלוה ואוהבי שמו ישכנו בה.

מילוי הלבנה: כלשון שמ"ר פט"ו, כו. בשלימותא: זח"א (רכה, סע"ב). וי"י דב"שלימותא" (שלימות) יש עוד פי' - יותר ממילוי (חסרון). וע"ד החילוק בין די מחסורו ולעשרו (כתובות סז, ב). ובדוגמא ב' הפי' בויבוא יעקב שלם - בשבת (לג, סע"ב) ובזח"א קעב, סע"ב. וי"א דמר אמר חדא כו' ולא פליגי. דחדש תליתאי: ראה שבת (פח, א ובר' נסים גאון שם). דחדשי החורף שהם לעומת חדשי הקייץ (ל"ת להאריז"ל פ' ויצא. שם פ' בא בטעמי המצות). ושלימות. בעבודת. בשכר. דההבטחה: להעיר מד"ה וכל בניך תרפ"ט פ"ב בפ"י השולמית. וסד"ה כל הנהנה תרפ"ט (בס' הקונטרסים ח"א). דסור. שלום: ראה לקו"ת בלק ד"ה מה טובו. כביאור חז"ל: ברכות ח, רע"א וראה פי' הרשב"א וחדא"ג שם - הובאו בצ"צ לתהלים הנ"ל. עיי"ש. ולהעיר מאור תורה להה"מ עה"פ ובגפן שלשה. דסור. המשולשת: ראה זח"א דפרשתנו (קפט, א) עה"פ כי ה' אוהב משפט ולא יעזוב את חסידיו לעולם נשמרו. ובהערות אאמו"ר שם דמש כנגד מל"ת (דינים) וחסידיו - מ"ע, לעולם נשמרו - תורה דמגינא ומצלא לעו (סוטה כ"א, א) ובא בהמשך למש"נ לפניו (תהלים לז, כז) סו"מ וע"ט ושכון לעולם (לקוטי לוי יצחק - זח"א). אלקים. בה: תהלים מזמור סט בחוחמו. וירשוה. עבדיו. ואוהביו: י"ל כנגד ישראלים לויים כהנים (עם תליתאי), תורו (מורשה) תפלה (עבודה) גמ"ח (דפנימיותם - אהבה).

MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, עש"ק וחנוכה,
כד כסלו, ה'תשל"ו
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"מ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אליעזר דניאל שי'

שלום וברכה!
המכתבים נתקבלו והאזינות

בעמדנו בערב שבת קדש וערב חנוכה, הרי הזמ"ג להתבונן בתוכן שני הענינים דשבת וחנוכה וצירופם והתאחדותם וע"מ ללמוד מזה הוראה בנוגע למעשה, אשר המעשה הוא העיקר,

הוראה לימים אלה ולכל השנה כולה, ובפרט שזכירת יום השבת צ"ל בכל יום, ומעין זה אמחז"ל בנרות חנוכה "שהם לעולם כו" וכן ברכת כהנים כו" נוהגת לעולם" - והרי ברכת כהנים ענינה ופעולתה שכל השנה כולה: יברכך הוי"ג וישם לך שלום.

מובן ג"כ שהצירוף והאיחוד מודגש ביותר באותם הענינים שהם נמצאים הן בשבת והן בחנוכה, ולכן גם ההוראות הנ"ל מודגשות ביותר בהם,

וענין כזה ה"ה - נר מצוה דשבת ונר מצוה דחנוכה,

ובזה שלשה דברים והוראות: כל אחד מהם בפ"ע, והשלישי - צירופם ואיחודם.

כמו בכל עניני התורה ומצותי" - כמה פרטים ופנים והוראות בנרות הללו, ומחס:

נר שבת ענינו - שלום בית (שלא יכשל בעץ או באבן), נר חנוכה - להראות ולגלות הנס, צירופם - שלום ביתו (ע"י נר שבת) קודם ועדיף מנר חנוכה.

ומהוראות בזה בעבודת האדם לקונו מדי יום ביומו:

שלא יכשל, חלק העבודה בסדר מרע - הוא ע"י שמאיר ביתו (הייוז) בנר מצות אלקיננו מלך העולם, קבלת עול מלכותו, ולא ססומך על שכלו והבנתו, נר שבת, ש"ביתו" מואר (ובקביעות הוא בנפשו) באמונת חידוש העולם, שהוא חבל המושכת כל יסודי הרת, ובמילא מובן שהוא מחדשו מאין ליש בכל יום תמיד,

להראות ולגלות הנס - שמצאו פך אחד של שמן שהור ולא הי' בו אלא כדי להדל יום אחד ונחננוהו במנורת המקדש והדליקו ממנו שמונה ימים עד שהשיגו שמן שהור, חלק העבודה בעשה טוב - קיום מצוה בדבר שהור ומותר ומדליק ומאיר והולך - למעלה מהגבלות הטבע, ועשייתו באופן דחנוכת בית-מקדש (פנימית לב כל אחד ואחת מבנ"י, גוי קדוש) מחדש - ועד ששיג עוד דבר שידליקו ויאירו וכו'.

וזה כל האדם: את האלקים ירא (מצות לא תעשה - סור מרע) ואת מצותיו שמור (מצות עשה - עשה טוב).

וכאשר שתי הפעולות לפניו - שלום ביתו שלא יכשל קודם, וכסדר הכתוב: סור מרע ועשה טוב.

וכמו שהי' ג"כ בימים ההם בזמן הזה, בימי מתתיהו ובניו שפינו את היכלך וסחרו את מקדשך ו(אח"כ) הדליקו נרות בחצרות קדשך.

ויה"ר שיעשה כאו"א, בתוככי כבנ"י, בכהנ"ל ובאופן דמוסיף והולך ואור מיום ליום,

ויפעול אלקים ישועות בקרב הארץ,

תיקונים בכתב-יד-קודש: מו"ה אליעזר דניאל שי'.

המכתבים והמברקים נתקבלו, ות"ח.

וחתימת האגרת: בברכה לבריאות והצלחה ולבשו"ט [ולבשורות טובות]

נזכרה בקרוב ממש לראות בחנוכה בית המקדש השלישי ע"י מזיח צדקנו.

בברכה לזכרון יצחק אברהם ורחמי אלהים עליכם
[Handwritten signature]

כ"ד כסלו: ראה חגי ב, יח. שם כא ואילן. ללמוד מזה הוראה: ובפרט ע"פ מאמר
הבעש"ט דכל מה שהאדם רואה ושומע הוא הוראה מלמעלה בענין עבודתו בסור מרע
ועשה טוב (סד"ה שובה, תש"ה). שזכירת יום: שו"ע אדה"ז חאו"ה ס"ס ס"ד
(מרמב"ן שמות כ, ח (ובראב"ע שם) ממכילתא שם). אמתז"ל לעולם: תנחומא ובמדב"ר
ר"פ בהעלתך (כפי"ה הרמב"ן בפ"ה בהעלתך שם). - עוד צד השווה בחנוכה וברכת כהנים
- ראה לקוסי לוי יצחק אגרות ע"י ריזו. בנרות חנוכה שהם לעולם: עפ"ז, שפעולתם
נמשכת בכל יום - יומתק אין שזהו גדולה מקרבנות (במחז"ל שם) אף שקרבנות הם בכל
יום. ברכת כהנים כולה: להעיר שהיא מ"ע מה"ת. בכל יום (שו"ע אדה"ז חאו"ה ר"ס
קכ"ח - רמב"ם לפני ה"ל תפלה). יברכך שלום: נשא ו, כד-כו. בפ"ע. ואיחודם:
ועיין תו"א ב"י כי אתה נרי (מא, ב). אוה"ת שם (שכו, א). נר. שלום בית: שו"ע
אדה"ז (חאו"ה ר"ס רס"ג), ויש בזה שייכות לעונג שבת (שם, אבל לא הביאו בר"ס
רמ"ב (וי"ל הסעם - עפמש"כ בס"ב - כי הוא רק גורם לשלימות העונג דאכו"ש), וכ"מ
בתוד"ה הדלקת (שבת כה, ב), משא"כ להרמב"ם (הל" שבת רפ"ה) ה"ז בכלל עונג שבת
(ואאפ"ל דשייך לאכו"ש - שהרי קאי שם ב"אפילו אין לו מה יאכל") ולכבוד שבת
(שם פ"ל ה"ה (משבת קיט, ב) - אבל אדה"ז (שם ר"ס רס"ב. וכ"ה בשו"ע הב"י)
השמיט נר דלוק ממרוז"ל זה בכבוד שבת - ודוחק גדול לומר שסומך על ההמשך בטי"ו
שלאחריו ובפרט בריש ס"ו שם שצ"ל "מדליקו לכבוד שבת". וברש"י ד"ה חובה (שבת
כה, ב) משמע דזהו רק גורם בכבוד (חשיבות) הסעודה. ולהעיר מהגירסא בירושלמי
פ"ה הוראה הובאה בהגמ"י (הל" שבת רפ"ה) לברך: להדליק נר לכבוד יו"ט (שבת).
ואכ"מ. שלא באבן: שו"ע אדה"ז שם. להראות ולגלות הנס: רמב"ם הל" חנוכה פ"ג
ה"ג (צפ"ג - להרגצובי - שם). וראה שם פ"ד הי"ב. שלום קודם: רמב"ם שם ספ"ד
(מש"ס שבת כג, ב). ולהעיר שרמב"ם הובא זה (ואפילו הא דנר שבת וקידושו - נר
קודם) רק בהל" חנוכה, אבל בשו"ע (הב"י, משא"כ דאדה"ז) הובא גם בהל" שבת (סרס"ג
ס"ג). נר שבת קודם: הסעם ע"פ פנימיות התורה - ראה פע"ח ש" החנוכה פ"ד. וממשיך
שם: וגם לכך ראוי להדליק ע"ש נ"ח קודם שידליק נר שבת כו". קבלת עול מלכותו:
ראה ברכות פ"ב, מ"ב. עשרת ראש ד"ה חקעו (נג, א ואילן). נר שבת העולם: ראה
זח"א (מת, ב) דע"י נר שבת יסגון שלמא בארעא. ובקביעות הדת: הינוך מצוה לב.
ולהעיר מפורשי הרמב"ם סוף הל" שבת. ובמילא מובן: תניא ה"ב בתחלתו. המשך מים
רבים - תרל"ו פכ"ג ואילן. שמצאו שהשיגו שמן טהור: הר"ג מדובראוונע - נדפס
בהוספות לשו"ע אדה"ז-סתרע"א ס"ב (מש"ס ופוסקים - כנסמן שם). קיום גמולות: ראה
תניא רפ"ז. באופן דחנוכה: שהנא ע"י מחנות רבות שנותנים ולא דבר ההווה תמיד
(לקו"ת ס"פ נשא. תו"א סד"ה בכ"ה בכסלו). וצע"ק מסד"ה זיבש תרס"ו. בית מבנ"י:
כדרז"ל עה"פ ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם בתוך כאו"א (שלה"ש האותיות אות ל.
מסכת תענית רד"ה מענין העבודה. פ"ה תרומה חלק תו"א - שכה, ב. שכו, א. - ועוד).
ראשית חכמה (שער האהבה פ"ו קרוב לתחלתו). ועד שישיב. ויאיר: ראה רמב"ם הל"
דעות פ"ג ה"ב: צריך האדם כו" כולם כו" בלבד. ושם ה"ג: המהלך בדרך זו כו" ועל
ענין זה ציווי חכמים כו". וראה תניא רפ"ז. או"ת להה"מ רד"ה גדולה חשובה.
וזה שמור: עפמש"ג קהלת בסופו. וכסדר הכתוב: תהלים לד, סו. ולהעיר מלקו"ח
ד"ה מה טובו. וכמו. שפינו כו": וכך הי' בכללות ענין חנוכה שהי' תחלה מלחמה
ואח"כ היס ביום מנוחה (תו"א ס"פ וישב). וי"ל שבפרט - גם בנס השמן עצמו הי'
ג"כ עד"ז - שמצאו פך השמן שלא טמאוהו עכו"ם, ואח"כ - שהדליקו בו כו" - ראה
ד"ה מאי חנוכה, תש"א. בימים קדש: ב"ועל הנסים". ויפעול הארץ: ע"פ
מש"ג תהלים עד, יב. בחנוכה צדקנו: ראה רמב"ם הל" מלכים ספ"א, ושם
ג"כ הסדר: וילחם כו" יבנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל.

IBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, כ"ח שבט, ה'תשל"ו
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק הצ"צ כו"
מו"ה אליעזר דניאל שי"
15/8

שלום וברכה!

מאשר אני קבלת הפ"נ^{והמכ} והשי"ת ימלא משאלות לבבך לטובה ולברכה.

וכיון שההנהגה בחיי היום-יום מתאים לרצונו של השי"ת זהו הצנור והכלי לקבלת ברכות ה', הרי מובן שכל הוספה בעניני תורה ומצוות מוסיפה בברכותיו בכל המצטרך, אף על פי שציוויי ה' מוכרח לקיימם מצד עצמם גם שלא על מנת לקבל פרס.

ובענין שהזפן גרמא, בקשר ליו"ד שבט, יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שעל ציון שלו יזכירוהו בחפלה, בודאי שעל כאו"א מאתנו להתבונן איך שבעל ההילולא הקדיש ימי חייו להחזקת והפצת התורה והיהדות, בלי פשו ובמסירת נפש ממש. ומעשה עיקר, שהתבוננות תביא להוספה בהתאמצות כאו"א ללכת בדרכיו, ובפרט שבעל ההילולא עומד לימינם של כל ההולכים באורחותי וממשיכים בפעולותיו, וברכתו מלווה אותם להצליח בזה וגם בעניניהם הפרטי בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכה להצלחה ולבשורות טובות
בכל האמור

BI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי חודש אלול, ה'תשמ"מ
שנה השביעית, שבת לה".
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אליעזר דניאל שי'

שלום וברכה!

מאשר אני קבלה מכתבך, והשי"ת ימלא משאלות לבבו לטובה.
והרי נמצאים אנו בימי חודש הרחמים והרצון, אשר כדברי כ"ק אדמו"ר
הזקן, בעל התניא והשלחן ערוך, בזמן זה הוא

משל למלך שקודם בואו לעיר יוצאין אנשי העיר לקראתו ומקבלין
פניו בשדה, ואז רשאיין
ומבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר - רשאים ויכולים
כל מי שרוצה לצאת להקביל פניו והוא מקבל את כולם בסבר פנים
יפות ומראה פנים שוחקות לכולם וכו'.

זאת אומרת, שימי חודש אלול מסוגלים ביותר לבקש בהם קרבת ה' כי טוב
ואור פני מלך, ואין הדבר תלוי אלא בהאדם - שירצה בזה, ואז מובטח לו
שמלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא מקבלו בסבר פנים יפות וא-ל הוי' יאר
פניו אליו וכו'.

ובפרט אשר השנה היא שנה השביעית שבת להשם,
ויקוים בכל אחד ואחת - האנשים והנשים והטף: ואנחנו עמך וצאן מרעיתך
גודה לך לעולם לדור ודור נספר תהלתך.

בברכת כתיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומתוקה

הרחמים והרצון: ראה משה אפרים בתחלתו. כדברי כ"ק: לקו"ת רד"ה אני לדודי
(פ" ראה לב, ב). ומבאר כ"ק: סד"ה לך אמר לבי (סה"מ ה'שי"ת ע" רפה).
שירצה בזה: ובפרט ע"פ תורת הבעש"ט שנמקום שרצונו של אדם שם הוא נמצא
(כתר ש"ט - הוספות סי' לח. וש"נ). וא-ל..פניו: ראה לקו"ת שם. האנשים
והנשים והטף: ובפרט אשר השנה הבע"ל היא שנת הקהל (וילך לא, יב). ואנחנו
..תהלך: תהלים עט, יג.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ט"ו מנ"א תש"מ
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אליעזר דניאל שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלח מכתביו וכו'.

ודבר בעתו -

בסמיכות לר"ח דמזלו ארי' בו יבוא ארי'
זה הקב"ה דכתיב בי' ארי' שאג מי לא יירא
ויבנה אריאל בונה ירושלים הוי' נדחי ישראל
יכנס (ילקוט ירמי' בראשו ותחילתו).

הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על הציון הק'.

בברכה

MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי חודש אלול, ה'תשמ"מ
שנה השביעית, שבת לה".
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אליעזר דניאל שי"

שלום וברכה!

מה (נ) וכו' מאשר אני קבלת מכתב, והשי"ת ימלא משאלות לבבו לטובה.
והרי נמצאים אנו בימי חודש הרחמים והרצון, אשר בדברי כ"ק אדמו"ר
הזקן, בעל התניא והשלחן ערוך, בזמן זה הוא

משל למלך שקודם בואו לעיר יוצאין אנשי העיר לקראתו ומקבלין
פניו בשדה, ואז רשאיין
ומבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר - רשאים ויכולים
כל מי שרוצה לצאת להקביל פניו והוא מקבל את כולם בסבר פנים
יפות ומראה פנים שוחקות לכולם וכו'.

זאת אומרת, שימי חודש אלול מסוגלים ביותר לבקש בהם קרבת ה' כי טוב
ואור פני מלך, ואיך הדבר תלוי אלא בהאדם - שירצה בזה, ואז מובטח לו
שמלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא מקבלו בסבר פנים יפות וא-ל הוי' יאר
פניו אליו וכו'.

ובפרט אשר השנה היא שנה השביעית שבת להשם,

ויקוים בכל אחד ואחת - האנשים והנשים והטף: ואנחנו עמך וצאן מרעיתך
נודה לך לעולם לדור ודור נספר תהלתך.

בברכת כתיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומתוקה

הרחמים והרצון: ראה משה אפרים בתחלתו. כדברי כ"ק: לקו"ת רד"ה אני לדודי
(פ' ראה לב, ב). ומבאר כ"ק: סד"ה לך אמר לבי (סה"מ ה"שי"ת ע" רפה).
שירצה בזה: ובפרט ע"פ תורת הבעש"ט שבמקום שרצונו של אדם שם הוא נמצא
(כח ש"ס - הוספות סי' לח. וש"נ). וא-ל.. פניו: ראה לקו"ת שס. האנשים
והנשים והטף: ובפרט אשר השנה הבע"ל היא שנת הקהל (וילך לא, יב). ואנחנו
..תהלך: תהלים עט, יג.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ח מנ"א תשמ"א
ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
כו' מו"ה אליעזר דניאל שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכ",

ודבר בעתו -

בסמיכות לש"ק נחמו נחמו עמי חמשה עשר

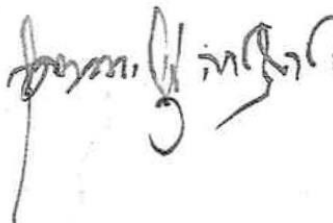
באב

- קיימא טיהרא באשלמותא -

זלא היו יו"ט לישראל כמו באב כו'.

דשנת הקהל.

הפ"נ שבמכ" יקרא בעת רצון על הציון הק"ו.

בברכה

מליערס-אמסטערדם

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, י"ב כסלו תשמ"ב
ברוקלין

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
כו' מו"ה אליעזר דניאל שי'

נצטערתי להשמועה מפטירת אמו מרת חנה אדיל ע"ת

המקום ינחם אותו, ואת כל המשפחה שי', בתוך שאר
אבלי ציון וירושלים.

ומכאן ולהבא אך טוב וחסד ימצא אתכם תמיד כל הימים.

בברכה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בייה, ביום השלישי שהוכפל בו כי טוב,
פי לאלה תחלק הארץ,
טו בתמוז, דקיימא סיהרא דחודש זה באשלמותא.
ה'תשמ"ב. ברוקלין, נ. י.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אליעזר דניאל שי

שלום וברכה!
המכתב נתקבל ות"ח.

ודבר בעתו - שבאים אנו מימי הגאולה דייב-י"ג תמוז, שנזכרים הימים, ובטח, כבקשת
בעל הגאולה (ובלשון הכתוב), נזכרים (באופן ד) ונעשים, שהזכרון מביא לידי מעשה, עשיית
שליחותו של בעל הגאולה, שביקש את כאו"א מישראל לעשותה - כמפורש ומפורט בשיחותיו,
מכתביו הכלליים וגם במאמרי דא"ח שלו.

מתחיל במכתבו המפורט מיום ט"ו (קיימא סיהרא באשלמותא דחודש השלישי, הוא -) סיון
שנת תפ"ח,

אלא, כיון שנצטוונו בתורתנו אוריין תליתאי, להעלות בקודש - להוסיף בכל שנה על
הנעשה בשנה שלפני, אף שבטח (כיון שכל ישראל בחזקת כשרות הם) עשה אז במילוי השליחות
בתכלית השלימות האפשרית לפי יכולתו ומצבו אז.

ובשנים מסוימות וזכאין - ה"מעלין" הוא ביתר שאת וביתר עז, ובשנה זו, נה שנים
(ועליות) מימי הגאולה בפעם הראשונה בשנת פרז"ת,

ועי"פ תורת הבעש"ט אשר יכל דבר ודבר אשר האדם רואה או שומע הוא הוראת הנהגה בעבודת
השם,"

הרי אמחז"ל ברמז הן - הן יראת ה' היא חכמה, פי' הן אחת - יראת שמים דאין לו להקב"ה
בעולמו אלא יריש בלבד, ושואלה (ומבקשה, כביכול) מישראל, הן עם לבדד ישכון, ליראה.. ולאבה
אותו ולעבוד את ה"א (אעי"פ אשר) הן לה' אלקיך השמים ושמי השמים הארץ וכל אשר בה.

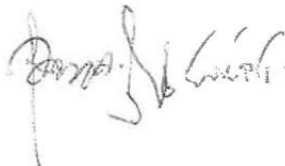
ויה"ר שיעשה כאו"א בכהני"ל כדבעי, ויתרה מזו - כבקשת הקב"ה: שמע עמי גוי' הרחב פיך
(בד"ה, כמבוקש - עיי"מ לעשות (מצות)) - ומבטיח הקב"ה, בחותם הבקשה: ואמלאהו.

והרי עשיות האמורות הם ענינים שהזמן - שבוע זה והבעי"ל - גרמא,

להביא קיום היעוד אשר יהפכו לששון ולשמחה ולמועדים טובים

ובאופן דאחשינה וארו עם ענני שמיא,

ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל, בית לה' להקריב בו הקרבנות וחוגגין אליו
כו', מקדש אד' כוננו ידך.

ברכה להצלחה בכל האמור

א"ה פ"א א"נ

מצוי"ב קונטרס הכולל מכתב הני"ל והמאמר עשרה שיושבין כו' עדת א-ל.

בכתב-יד-קודש: המכתבים והפ"נ וכו' נתקבלו ות"ח. ובתחיתמת האגרת: לא
כדאי לנסוע לאינדי. ברכה להצלחה בכל האמור ולבשו"ט (ולבשוורת טובות)

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ביה, יום ועשיק פ' חזון,
ה' מנחם אב, יום הסתלקות האריי ז"ל,
ה'תשמ"ג. ברוקלין, נ. י.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצי"צ כו'
מו"ה אליעזר דניאל שי

שלום וברכה!

מכתב^{נכנס} נתקבל, ות"ח. ואבינו שבשמים ימלא משאלות לבבו לטובה בגוי"ר,

בתוך בקשות ותפלות כאחבנ"י שליט"א בכ"מ שהם, בחו"ל ובאה"ק, אשר נשבע ה' לאברהם
ליצחק וליעקב לתת להם ולזרעם אחריהם, ארץ אשר תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד
אחרית שנה,

כאחבנ"י כולנו כאחד, שהרי הקדמת התפלה היא, כהוראת האריי, קבלת מצות עשה של ואהבת
לרעך כמוך,

ובפרט ובמיוחד התפלה שלש פעמים בכל יום: את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח כו' (אשר לזה)
קווינו כל היום, ובהמשך אלי':

רצה ה' אלקנו בעמך ישראל כו' והשב העבודה לדביר ביתך כו' ותחזינה עינינו בשובך לציו
ברחמים -

ויהפכו ימים אלה "להיות ימים טובים דימי ששון ושמחה".

וזריזות במעשינו (תורה ומצות - ובזה גמ"ח) ועבודתנו (תפלה) בכלל, ובלמוד פנימיות
התורה: זוה"ק כו' כתבי האריז"ל וכו' בפרט (וכפי שהאריך תלמידו הרח"ו),

תזרז ותביא הגאולה האמתית והשלימה - גאולת העם בשלימותו, הארץ בשלימותה והתומ"צ
בשלימותו - באופן דאחשינה וארו עם ענבי שמיא,

ותקויים אמירת השם: אלקים אתם ובני עליון כולכם.

ותחזינה עינינו - עם הנבחר - בבית הבחירה, מקדש אד-ני כוננו ידך, ביהמ"ק הנצחי.

בברכה
מנחם מענדל שניאורסאהן

נ.ב. מובן וגם פשוט אשר הנ"ל/שייך במיוחד ליום ההסתלקות דהאריז"ל, בתקפו הוא בכל ימות
השנה, אלא שיום סגולה הוא ראש ומוסיף כח בהם וכו' - ובדוגמת זכר ליצי"מ בחי"פ וחיובו
הוא בכל ימות השנה.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

**770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.**

ב"ה, חי ניסן ה'תשמ"ג
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק
בצ"צ כו' מו"ה אליעזר דניאל
ש"י

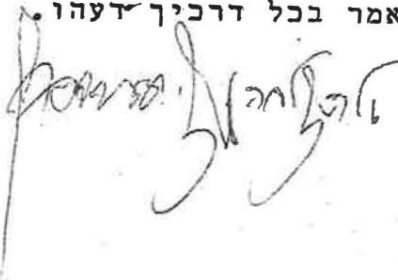
שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכ' וכו',

לקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא
עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע
ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמתית, חירות
מדאגות בגשם ומדאגות ברוח - בכל דבר המעכב
עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה
כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו
תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל
היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג

ת"ח על הברכות. וכבר מלתי אמורה בתוה"ק:
ואברכה (ה' מקור הברכות) מברכין, בברכתו של
הקב"ה שתוספתו מרובה על העיקר.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליוכאזייטש

770 איסמערו פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ביה, ז' ניסן תשמ"ט
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה' אליעזר דניאל שי

שלום וברכה!

מכי מיום י' אדי"ש נתקבל,

לקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא עלינו
ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע ברכתי לחג
כשר ושמח ולחירות אמתית, חירות מדאגות בגשם
ומדאגות ברוח - בכל דבר המעכב עבודת ה' בשמחה
ובטוב לבב.

ולהמשיך תחילות. ושמחה זו בימי כל השנה כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו תורת
חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל היום
וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג

לזכות

החתן התמים חיים שלום והכלה מרת מנוחה

רחל שיחיו

בירנהאק

ולזכות הוריהם

הרב משה יהודה ליב וקריינדל רבקה בירנהאק

הרב עזרא עמנואל ולאה מייערס

גזל אור יהי הדנין
דנין עדי עדי
על יסודי התורה והמצוה
דחייך אלוהים דע

חן חן על השתתפותכם בשמחתנו